

**ROYAL ASIATIC SOCIETY
OF
BENGAL**

DATE LABEL.

The Book is to be returned on
the *date last stamped* :

24. 5. 49.

३६९ ज्येष्ठानुराधकेचैवभरणीस्वानिपूर्वमे धनिष्ठास्वपिच्छद्वेषुशनिस्त्रिंशद्विनेत्येव ३७० छपणोनामतः प्रोक्तोऽथनधान्यादिविकेगृहे
 पुत्रैर्जातेयवानस्मिन्नहोतेयस्यराक्षसैः ३७१ प्रासादंघेवमेवंस्यादापीकूपेषुदैवदि तस्माद्विचार्यकुर्वीतगृह्णारंभंशुभेभ्युना ३
 ७२ नाशान्दिशंतिमकरालिकुलीरलमेमेघघटेधनुषिकर्मसुदीर्यसत्रम् कन्यागर्भेमिथुनगेध्रुवमर्थलाभंज्योतिर्विदःकल
 शसिंहचेषुसिद्धिं ३७३ मध्याह्नेतुह्णतम्यालुकर्तुर्विजितविनाशदं महानिशास्वपितथासन्ध्ययोर्नैवकप्रयेत् ३७४ ॥ अथभाव
 फलानि॥ लमेःकैवजप्रपातःस्यात्कोशहानिश्चशीतगौ मृत्युर्विषमभ्रापुत्रेदारिद्र्यविनन्दने ३७५ जीवेधर्मोर्थकामाःस्युः
 पुत्रोत्पत्तिश्चभार्गवे चन्द्रजेकुशलाशक्तियोवदायुःप्रवर्तते ३७६ द्वितीयस्यैरवौहानिश्चन्द्रेशत्रुक्षयंभवेत् भूमिजेवन्यनम्प्रा
 क्तवानाविघ्नानिभानुजे ३७७ बुधेद्रविणसंपत्तिरौघभीभिवर्द्धनं यथाकामविनोदेनभृगोकामंघ्रजेफलम् ३७८ तृतीयस्येषुप्र
 पेषुसौम्येधेवविशेषतः सिद्धिःस्यादचिण्देवयथाभिलषितम्पत्ति ३७९ चतुर्थस्थानगेजीवेक्षजसंपद्यतेनृपात् चन्द्रजेकार्यस्त
 भःस्याद्भूमिलाभश्चभार्गवे ३८० वियोगःसुहृदंभानौमन्त्रभेदामहोसुते बुद्धिनाशेनिशानायेसर्वनाशोःकैमन्दने ३८१ पञ्च
 भेनुसुराचौर्येभिर्वसुधनागमः शुक्रेषुत्रसुखावाप्तीरत्नलाभस्तथेन्दुजे ३८२ सुतदुःखंसहस्रांशौ प्राशाङ्कःकलहःस्मृतः भौमे
 कार्यविरोधःस्यात्सौरेवन्युविमर्दनं ३८३ षष्ठस्थानगतेस्तूर्येरेगनाशम्विनिर्दिष्टोत् चन्द्रेषुष्टिषुजेप्राप्तिः सौरेप्राचुवलक्ष्यः
 ३८३ गुरोमन्त्रोदयःप्रोक्तोभृगोविद्यागमोभवेत् सर्वज्ञानार्थकौशल्यन्नक्षत्रपत्तिनन्दने ३८४ सप्तमस्थानगेजीवेबुधेदेल्यजुरे

I

B

85

मापयेत् ४३६ नगरग्रामकोटादिस्थविणचभृश्रुतां स्थयति स्थास्थितयतिप्रतिभागेनमापयेत् ४३७ स्त्रियादिभूभागसमुच्चितानां
 व्यग्रोद्यविल्वदुमस्त्रादिराणां शमीवदोदुम्बरेवदारुक्षीरस्वदेशेत्यफलदुमाणां ४३८ उपोषितः शिखिजनस्तुयेषां मध्यानुमीक्ष्य
 नकुगरकेण छिन्द्यात्ततोदिक्यपितिोत्तरस्यांशुभेविलमेपरिगृह्यशङ्कुः ४३९ करप्रमाणं परतश्चतस्रस्तदद्द्वयानेनतोलुगृह्य
 नीत्वा न्यसेनानिगृहे चत्तावद्यावत्प्रतिष्ठानसमश्चशङ्कुः ४४० नन्दनैश्चुल्काकश्चिमे शकोणे दुनाशनाख्ये सुभये निचान्या सुमङ्ग
 स्त्रीनिर्भृतिभागसंस्था भद्रदुःरीमारुतकोणयाता ४४१ वृषाश्च पुन्नागपदाङ्कुः तानानन्ददिक्कनाङ्कुः मशशिशिलानां अश्वरिहता
 नां सुदृढीकृतानां सुलक्षणानाङ्कुः हणन्निरुक्तम् ४४२ कूर्मश्च शेषश्च जगद्देन श्रीध्रुवश्च मध्ये भवनस्य संस्थाः निवेशनीयाः प्रमशः
 शिलानाम्प्रमाणमेतन्मुनिभिः प्रादिष्टम् ४४३ शिलाममाणङ्कुः मशः प्रादिष्टम्बर्णोत्तुर्वेरातयाङ्कुः स्वानां अथैकविंशं घनविष्मनन्दा
 विलस्के व्यासमिति तदद्दम् ४४४ तदद्देमानन्त्वयापिशिडकास्वदूद्धोदिका न्यूनतरानकार्यो प्रमाणहीनस्तुतेनाशकारिणीव्यक्रम्य
 मन्मथविवर्षदेहा ४४५ घनार्तिदाप्रत्तरगेहमानेकार्यशिलामिति जगत्तु कुला पाषाणमेहेकर्तव्या शिलापाषाणसंभवा शैलजे
 यैलजापीठश्चैष्टके चैष्टकं स्मृतः ४४६ शिलान्यासादिको भेदश्च लयादो विधीयते पञ्चेष्टानिर्मितैर्वैवदृष्टकानाञ्चकारयेत् ४४७ इष्ट
 कानिर्मितेगेहे प्रमाणमिह लक्षयेत् अपरेषाङ्कुः हाणानुशिलामानं न चिन्नयेत् ४४८ आधारभूतानुशिलाप्रकृत्या दृढमनो ज्ञाप
 रिमाणयुक्ता सस्त्रक्षणचापरिमाणमानानचाधिकान्यूनतरानहृष्टा ४४९ द्वारक्षिपादीन्यतयेगजभवाः समूजनीयावलिभिः समं

S/O
722.44
v 834 v

यारव्यञ्चनुद्वोरमलिन्दैः सर्वतोयुजं राज्ञांसिद्विकरम्भोक्तं सर्वतो भद्रसंज्ञकं ८८३ अथपञ्चदशः द्वारचक्रम्भदश्यामिददुक्तम्भद
णापुरा स्वर्ग्यभाद्रचनुष्कन्तु द्वारस्योपरिविन्यसेत् ८८४ द्वेद्वेकोणे प्रदानव्यंशाखायुग्मेद्वयन्दयं अधश्चत्रीणि देयानि वेदामध्ये प्रति
ष्ठिताः ८८५ राज्यंस्यादूर्ध्वेन क्षत्रे कोणेषु द्वासंभवेत् शाखायां लभते लक्ष्मीं ध्वजे चैव मृतिर्भवेत् ८८६ मध्यस्थेषु भवेत्सौख्यं चि
जनीयं सदा बुधैः अश्विनीचो जराहस्ततिष्यन्मुनिमृगाः शुभाः ८८७ सानौषूखोचरो हिष्यान्धारशाखाकोपणे पञ्चमोधनदा चैव
मुनिनन्दवसौषुभं प्रतिपत्तु न कर्तव्यदुःखमवाप्नुयान् द्वितीयायान्द्रव्यहानिः पशुपुत्रविनाशनं ८८८ तृतीया रोगदाज्ञेया च
तुर्थी भद्रकारिणी कुलक्षये तथा वक्षोदशभीधननाशिनी ८८९ विरोधकृत्वमावास्या न स्यां शाखावरोपणं केन्द्रत्रिकोणेषु शुभैः प
थैस्त्यायारिगैस्तथा ८९० घृनाम्बरेषु द्विभुजे द्वारशाखावरोपणं शुभं स्याच्छुभकारे च पञ्चकेन त्रिपुङ्करे आग्नेयधियं ष्ये सोमे द्विनेकु
र्यात्काष्ठरोपणम् प्रणम्यवास्तुपुरुषं दिक्पालं क्षेत्रनायकं ८९१ द्वारशाखारोपणञ्च कर्तव्यं नदनन्तरम् शुभं निरीक्ष्य शकुनं च न्यथा
परिवर्जयेत् ८९२ कुड्यां भित्तान् कुर्वीत द्वारलत्रसुखेषुभिः कृत्तिकाभगमैत्रन्तु विशाखा च पुनर्वसुः ८९३ तिथ्यं हस्तं तथा द्रौचक्रमा
तूर्वेषु विन्यसेत् मैत्रश्चिशाखापौष्णं च नैऋत्यं यमं देवं वैश्वदेवांश्चिनीचित्राक्रमादक्षिणमास्थिताः पित्र्यम्पौष्टपदार्थं म्पानं तथा मांसा
न्नं देवं ८९५ वारुणांश्चिनसा विज्यन्तमात्पश्चिमं स्थिता स्वात्यं क्षेपाभिजिप्तौ म्यं वैष्णवं स्वासवन्तथा ८९६ याम्यश्चास्यङ्कमात्सोम्य
द्वारेषु च विनिर्दिशेत् द्वारक्षेत्रं स हि शद्वारं स्यापयेद्वा विचक्षणः ८९७ संभाद्यारोपणं शस्त्रं नैव विधिना बुधैः अथो मुखे च न दृष्टव्यं

॥ श्रीकाशीविष्णुनाथपुरीमेंदुर्गिराजगणेशकेपाश दाऊअग्निहोत्रीकेसि
हविनायकयन्त्रमेंविश्वकर्माप्रकाशरूपा दाऊपोथीवालेकेदुर्गमिलेगा॥

नतः कुर्याद्द्वहमण्डलगान्प्रहानं गन्धैः पुष्पैस्तथा धूपैः दीपैः कुर्धरसंभवेः ११८१ नैवेद्येष्ट्यापि भूयिष्ठैः फेणिकैः प्ररिककादिभिः शकुलैः
भिस्सरवज्जैर्लेडुकैर्मोदकैस्तथा ११८२ नानाविधैः फलेष्ट्यापिविधिवतोषयेत्सुगन् द्वाग्रेभैरवन्देवं विधिवत्सूत्रयेन्नतः ११८३
दिक्पालान् नृजयेद्वा स्तेक्षेत्रपालञ्च मध्यतः होमङ्कुर्याच्च हाणा नुस्वशाखोक्तविधानतः ११८४ वासुदेो मन्ततश्चुर्याङ्गम्यादीनान्
श्वेव च भैरवीभैरवाः सिद्धिग्रहा नागा उपग्रहाः भैरवस्य समीपस्थानान्सम्यूज्य यथाविधिः क्षेत्रपालस्य मन्त्रेण होमङ्कुर्याद्विधा
नम्बः ११८५ होमान्ने पञ्चभिर्विल्वैर्विल्वबीजैस्तथापि वासुदेो मप्रकुर्वीत कोटपालस्य नामतः ११८६ स्वामिनामस्य मन्त्रेण प्रणवा
द्येन वै द्विज शुभ्रैः स्व रिति पूर्वेषां राजा का होममेव च दुष्टग्रहाणाम्मन्त्रैश्च हुनेदष्टोत्तरं शतं प्रत्येकञ्जुहुपाद्विद्वानित्तैर्वोषधयेन वा
११८७ उष्टिमन्त्रं जपेन्मध्ये सहस्रेण शतेन वा अष्टोत्तरं शतं हुत्वा वलिन्दद्यादतः परं ११८८ पूरिकाया वलिमूर्ते दक्षिणे केशराजन्तः
पश्चिमे पायसन्दद्यादुत्तरे घृतपायसं ११८९ दिक्पालानाम् वलिञ्चैव क्षेत्रपाल वलिन्नतः कोटपाल वलिञ्चैव कोट स्वाभिवलिन्नतः
१२०० सुरोपरि पशुन्दद्याद्वा रागे ये मद्विषन्नतः यमश्चोकञ्जो पेत्पूर्वे सहस्रस्य प्रमाणतः १२०१ पूर्णान्दत्त्वाथ विधिवत् त्रिशवा दक्षिणा
ञ्चरेत् ब्राह्मणाभोजयेत् सच्चात्ततः सिद्धिर्भवियति १२०२ पुरकर्मेतत एकत्वासन्ध्याकाले च नेच्छते वलिन्दद्याद्विधानेन मंत्रान्मूत्रो-
दिता न्यठेत् १२०३ मांसोदन वलिञ्चैव मंत्रमेतदुदीरयेत् ॐ ह्रीं सर्वविघ्नानुत्सारय न न न न न न मोहिनि संभिति मम शात्रु मोहय मे हय
संभय संभय अस्य दुर्गे स्वरसां कुरु कुरु स्वाहा० वलिन्दत्वात्तेनापि कृतं लोभं वेन्नरः दुष्टक्रूरस्य यः स्वामी तन्मन्त्रेण चकार ये

वि०
प्र०
१

श्रीगणेशाय नमः जयति वरदमूर्तिर्मङ्गलमङ्गलानां जयति सकलवन्द्या भारती ब्रह्मरूपा जयति भुवनमातु चिन्मयी मोक्षरूपादि
शानुमममहे शो वाक्ययः शब्दरूपम् १ आब्रह्मभुवनालोका गृहस्थाश्रममाश्रिताः यतस्तस्माद्बृहदारम्भप्रवेशसमयं त्वादम् २
प्रवक्ष्यामि सुनिश्चेष्टशृणुद्ये काग्रमानसः यदुक्तं शंभुना पूर्वम् आस्तृणुस्व पुरातनम् ३ पराशरः प्राह बृहद्रथाय बृहद्रथमाह ब्रवि
ष्वकर्मणे सविष्वकर्मा जगतां हिताय प्रोवाच शास्त्रं बह्वुभेदयुक्तं ४ विष्वकर्मोवाच वास्तृणुस्व प्रवक्ष्यामि लोकानां हितकाम्य
या ५ पुरात्रेता युगे ह्यासीन्महाभूतमव्यवस्थितम् स्वायमानं शरीरेण सकलभुवननन्तः ६ तन्दृष्ट्वा विस्मयन् देवागताः सेन्द्राभया
वृताः ततस्तैर्भयमापन्ना ब्रह्माणं प्रारणं ययुः ७ भूतभावन् भूतेषामहङ्गयमुपस्थितम् कयास्यामः क्व गच्छामो वयं लोकपिताम
हः ८ माभयद्गुरुको देवा विगृह्येत महावतम् पातयाद्यो मुखं भूमौ निर्विशङ्का भविष्यथ ९ ततस्तैर्क्रोधसन्तर्पितृहोत्वा तन्मह
वत्सम् विनिर्दिष्टं मधोवल्कं स्थितानैव तैस्तुराः १० तमेव वास्तूपुरुषं ब्रह्मा समस्तजन्मभुः दृष्ट्वा पक्षे च तृतीयायां मासि भाद्रपदे न
द्या शनिवारे भवज्जन्मनश्च त्रेक्ष्मनिकासु च योगस्तस्य व्यतीपातश्च राश्विष्टिसंज्ञकं १२ मद्भान्तरे भवज्जन्म कुस्विके नुतयेव च
कोशमानम् महाशब्दं ब्रह्माणं समुपपद्यत १३ चराचरमिदं सर्वं त्वया सृष्टं जगत्प्रभो विना परोधेन च मपीडय नि सु राक्षसाम् १४ व
रजस्यै ददौ प्रीतो ब्रह्मालोकपितामहः ग्रामेवानगरे वापि दुर्गे वापतनेपि वा १५ प्रासादे च प्रपायां च जलोद्याने नद्यैव च यत्त्वान्न
भूजयेन्मर्त्यो मोहादास्तूनाप्रभो १६ अश्रियमृत्युमाप्नोति विघ्नस्तस्य पदे पदे वास्तृष्ट्वा मकुर्वो रासलवाहारे भविष्यति १७ इत्यु

कानर्द्धेसद्योदेवो ब्रह्माविदाम्बरः वालुपूजां प्रकुर्वीत गृह्यारंभे प्रवेशने १८ द्वाराभिवर्तने चैव त्रिविधे च प्रवेशने प्रति वर्षं च यज्ञोद्गतया
 पुत्रस्य जन्मनि १९ व्रतवन्द्ये विवाहे च तथैव च मस्योत्सवे जीर्णोद्दारे तथा शस्यत्यासे चैव विशेषतः २० वज्राग्निदूषिते भस्मे सर्पचा
 रणुसलेष्टिने उत्सुकव्यासिने सप्तर्षौ च काधिव्यासिने २१ मृगाधिव्यासिने राजौ गोमार्जोराभिनादिने चारणाश्चाष्टिर्विक्रान्ते स्त्रीणां यु
 वामिदूषिते २२ कपोतकगृहावासे मधूनां निलये तथा अन्यैश्चैव गृहोत्पातैर्दूषिते शान्तिमाचरेत् २३ ॥ अथ भूमिदर्शनम् ॥
 अस्मानः संप्रवक्ष्यामि लोकानां हि जगन्मया येनारक्तजन्मया पीता कृष्णवर्णो लुप्तवर्तः २४ सुगन्धाद्वाह्यणी भूमी रक्तगन्धानुस
 त्रिणी मधुगन्धभवेद्दृश्या मद्यगन्धा चष्टुद्रिणी २५ मधुराद्वाह्यणी भूमी कषायाक्षत्रियाम्ना अम्लवैश्या भवेद्भूमिस्तिलाष्टुद्र
 प्रकीर्तिता २६ कसुरसो द्विपाकारो सिंहोऽस्माभ्ये भरुपिणी रजश्च भद्रयो गच्छत्रिष्टुलं स्निग्धं सन्निभं २७ प्रासादश्चैनकुम्भादिदे
 वानामपि दुर्हभां त्रिकोणां शकटयकारस्तर्प्ये व्यजनसन्निभां २८ सुरजाकारस्तदृशां सर्पमण्डकं रूपिणीं स्वराजगरसङ्का
 रां स्वकाच्छिपिटरूपिणीं २९ मुद्गराभां तथोत्सुककाकसर्पे निभान्तया शूकरोष्ट्राजसदृशां धनुः परसुरूपिणीं ३० कृकलस
 रावाकारान्दुर्गम्याश्च विवर्जयेत् मनोरमा चया भूमिः परेक्षेत् प्रयत्नतः ३१ द्वितीया दृढभूमिश्च निम्ना चोत्तरप्लवके गम्भीरा ब्राह्मणी
 भूमिर्नैपाणा तुङ्गमाश्रिता ३२ वैश्यानां समभूमिश्च शूद्राणां विकटास्तृता सर्वेषां चैव वर्णानां समभूमिः शुभावहा ३३ शुक्लव
 र्णा च सर्वेषां सुभाभूमि रूढास्तृता कुशकाशयुता ब्राह्मी दुर्वा नृपतिवर्गगा ३४ फलकुण्डलतैव श्यामद्व्याणां र्द्व्याणां संयुता नदीघाता

वि०
प्र०
२

अत्रिंशत्तद्वन्महापाषाणसंयुतां ३५ पर्वताग्रेषुसंलम्नाङ्गतीम्विवरसंयुतां वक्त्रास्वर्येनिभांतद्वल्लकुटाभाङ्कुरूपिणीम् ३६ मुशला
भास्महाघोरांवायुनावापिपीडितां वल्लभल्लकसंयुक्तांमध्येविकटरूपिणीम् ३७ मृशृगासनिभां रूक्षादनकैःपरिवा
रितां चैत्यश्रमशानवल्मीकधूर्तैकाल्पवर्जिताम् ३८ चतुष्यथमहावृक्षदेवमंत्रिनिवासनां दूरश्रिताच्चभृगर्तयुक्ताच्चैवविवर्ज
येत् ३९ इतिभूमिलक्षणां ॥ अथफलानि ॥ स्ववर्णगन्धसुरसाधनधान्यमुखाम्बुजान्दृषाम्भापमुलद्विदा ४१ दृतासद्वितदाभूमिर्भद्रपीठनिभा
म् ४० चतुरस्यामहाधन्यद्विपाभाधनदायिनी सिंहाभासगुणान्युजान्दृषाम्भापमुलद्विदा ४१ दृतासद्वितदाभूमिर्भद्रपीठनिभा
तथा त्रिष्टुल्लसूयावीराणामुत्पत्तिर्धनसौख्यदा ४२ लिङ्गाभालिङ्गिनांश्रेष्ठाप्रासादव्वजसन्निभा पदोन्नतिप्रकुंरुतेकुम्भाभा
धनवर्दिनी ४३ त्रिकोणशकटाकारास्वर्यव्यजनसन्निभा क्रमेणसुतसौख्यार्थधर्मदानिकरीस्तृता ४४ मुरजावशहासर्पम
रुक्ताभाभयावहा नैस्सखरानुकारचमृत्युदाजगरान्विता ४५ क्षिपिदायोरुर्वेर्होनासुद्गरभातथैवच काकोस्तृकनिभासहैदु
खशोकमयप्रदा ४६ सर्पाभापुत्रयौत्रघ्नीवेंशभावंशहानिदा शृङ्गरोद्वाजसदृशीधनुःपम्सुरूपिणी ४७ कुचैल्लम्बलिनान्द
ख्येन्त्रसद्ग्राज्जनयेत्सुतान् रुक्कलासशवाकारमृजपुत्राधनार्तिदा ४८ दुर्गेण्यापिनाम्बंशप्रजाभूमिंपरित्यजेत् मनोरमासु
तप्रदादृढाधनप्रदामना सुनार्थेदानयाप्युदकसुरेशदिकृत्स्नवामहो ४९ गर्भेश्वाव्यजनयेत्पुत्रानांभीरनिःश्चनान् मुक्ताभयदा
न्विताङ्कुर्योत्समासौभाग्यदायिनी ५० विकटाष्टदृजानीनानथादुर्गेनिवासिनाम् शुभदानापरेषांचतस्कराणामुभावहा ५१

रामः
के०

स्ववर्णवर्णोस्वान्वर्णानामाधिपत्यदा मुक्त्वर्णोचसर्वेषामुत्रपौत्रविबर्हिनी कुशकाशान्विता वत्सवर्चसान्नुरेते सुतान् दूर्वोन्नि
 त्वावीरुजनिः फसाढ्याभनपुत्रदा ५३ नदीघाताप्रितामस्त्वोन्मृतवत्सोस्तथैवच दरिद्रानश्वमथस्थागतोवस्यामृवायुतान् ५४ वि
 बरपपुत्रपुत्रार्तिदायिनीसौत्यहारिणी वक्रानिवक्राजनयेत्पुत्रान्विद्याविहीनकान् ५५ पूर्वेपार्जोरलकुटनिभाभीतिसुतार्तिदा सु
 शलामुशलासुत्रान्जनयेदंशघातकान् ५६ घोराघोरप्रदावायुवीडितावायुभीतिदा वल्लभद्वकसंयुक्तापयुहा निप्रदासदा ५७
 विक्रताविकर्तृन्पुत्रान्त्वष्टुगालनिभातया ददातिरुक्तापमृषादुर्वचान्ननयेत्सुतान् ५८ गृहस्वामिभयच्चैत्येवस्त्रीकेविपदः स्वात्म
 धूर्तोलयसमीपेनपुत्रस्यमरणम्भुवम् ५९ चतुष्येत्वकीर्तिस्पादुद्देगो देवसद्यनि अर्थहा निश्चसचिवेश्वत्रेविपदउत्कटाः ६०
 गर्तोयामुपिपासास्यान्मूर्तोभेदननाशनम् ॥ अथभूमिपरीक्षा ॥ निरत्नैरदत्तमात्रेणपुनस्तेनैवपूरयेत् पांशुनाधिकमध्येना
 त्रेष्टामध्यायमाकम्प्यात् ६१ जलेनापूरयेच्छुभ्रंशोघंगत्वापदैः शतं तथैवागम्यवीक्षेतनहीनं सलिलाशुभा अरत्निमात्रेश्वभेवाह्य
 नुस्तिन्नैव सर्वतः ६२ घृतमामशरावस्यं हत्वावर्तिवतुष्टयं ज्वालयेद्गुपरीक्षार्थं संपूर्णं सर्वदिङ्मुखं ६३ दीप्राष्ट्रवेदिगृह्णीयाद्वर्णना
 मनुष्ट्रेशः हलाह्लेनथोद्देशे सर्ववीजानिवापयेत् ६४ त्रिपञ्चसप्तरात्रेणनप्ररोहनिता न्यपि उप्रवीन्नात्रिरात्रेणसाङ्कु राशोभनामही
 मध्यमापञ्चसत्रेण सप्तरेणानिन्दिता निस्त्वन्वावापयेत्तत्रयनोश्चपिचसर्वपान् ६६ अथवासर्वधान्यानिवापयेच्चसमन्ततः यत्रैव
 प्ररोहनिनांप्रयत्नेनवर्जयेत् ६७ व्रीहयःफलस्योमुद्रागोधूमाः सर्वेषांस्तिताः यवाश्चोषधयः सप्तसर्ववीजानिचैवहि ६८ सुवर्णताम्रश्च

ष्याणिष्ठमध्यगतानिच यस्यनाम्निसमायान्निमभृमिसस्यशोभना ६९ पांशवोरेणुतां नीत्वा निरीक्षेदन्नरिस्त्रयाः अधेमध्योर्दृग्मा
 नृणां गतिमुत्पत्यफलप्रदाः ७० कृष्णामरुहवीजाङ्गो ध्रुवितां ब्राह्मणे सथा गत्वामहीङ्गुहपतिस्त्रालेसा म्बन्सरोदिते ७१ ॥ अथ प्राकुनाः
 ॥ उरस्याहशं स्वाध्यायनाम्बुकुम्भाविप्राश्चवीणापटहस्वनानि पुत्रान्वितास्त्रीयुरवोमृदङ्गावाद्यानि भेरीनिनदाः प्रशस्ताः ७२ कन्या
 सुधौताम्बरवासकारीमृदः सुरस्यासुरभीसुगन्धा युष्मणिचाभीकरौरौप्यमुक्ताप्रवालभस्मणिषुभावह्वानि ७३ भृगारांजनवद्देकप
 शुष्मोष्णीषचन्दनम् आदर्शव्यजनं वर्द्धमानाश्चापिषुभावहाः ७४ आभियं दधिदुग्धं च नृयानं कृत्रमेव च मीनानि मिथुनं पुंसां मायु
 रौरेग्यवृद्धिदम् ७५ कमलममलङ्गीतारवः सितोस्समृगाद्विजाः गमनसमये पुंसां धन्या गृह्णाद्यधिवासिते गजहमसवासिन्यस्त
 द्याप्रवरङ्गन्नेधनसुतसुखारोग्यायुः प्रदा गृह्णकर्मणि ७६ गणिता चाङ्गुपां दीपमालां बालं सुभूषितां तथा वृष्टिर्गृह्णारंभे निवेशे सम
 भीष्टदा ७७ ॥ अथापशकुनानि ॥ दुर्वाणी शत्रुवाणी च मध्यन्धर्मस्थिरैव च नृणन्नुषनद्यासर्पचर्मचाङ्गारमेव च ७८ कार्यासलव
 राण्यङ्गुत्कीर्तनैर्लोषथानि च पुरीषदुःखाधान्यानि व्याधिताभ्यक्तमेव च ७९ पतितो जटिलोन्मत्तौ मृगडौ नमनश्चिरस्तथा दून्धनानि
 विरावच्च द्विपक्षि मृगमात्रुषम् ८० ज्वलिताशसुदग्धासुधूमितासुचपप्रयतः मरणं निर्दिशेत्प्राज्ञस्तत्र शल्पं विनिर्दिशेत् ८१ य
 स्यापशकुन नस्य शल्पनत्र भवेद्दृढे तत्र वासन कुर्वीत गृह्णैवैकन कारयेत् ८२ ॥ अथ खननविधिः ॥ ज्योतिषशास्त्रानुसारं
 प्रासुदिने शुभवासेरे सुलेग्रे सुर्मूर्ते च सुस्तानः प्राङ्मुखो गृही ८३ इजयेद्गणनाय च्चयसंश्वकलेशे स्थितान् परोक्षितायां भूभागे गे

मयेनानुलिप्यच ८४ तत्रसंपूजयेद्विप्रान्देवज्ञच्चतथैवच यावत्प्रमाणाभूत्प्राप्त्याभ्युदयार्थेनावतागृही ८५ पञ्चगव्येष्वधिलेस्तथा
येच्चाभूतेनच सेचयेच्छुद्धिकामेनभूतंस्कारंश्चकारयेत् ८६ तत्रकुम्भंनिवेष्ट्यादौहेमगर्भंफलैर्युतम् सर्वेधान्ययुतं सर्वेगन्धिस
र्वेष्वधिर्युतम् ८७ पुष्पांस्त्रिंशत्तवर्गं सवस्त्रं मंत्रमंत्रितम् तस्मिन्नावाहयेत्स्वेदान्वरुणप्रभुत्वांस्तथा ८८ तस्मिन्नावहयेद्विंश
सैलवनकाननं नदीनदसमायुक्ताङ्गुर्णिकाभिश्चभूषितां ८९ सागरेर्वैदितानत्रपूजयेत्प्रार्थयेत्प्रार्थयेत्प्रार्थयेत्
न्यस्यांस्तथोरगान् ९० वलिञ्चदत्त्वाविधिवज्जलायेतिजपेत्ततः षट्शतं चैकं त्रिंशत्तवर्गं ९१ तस्मिन्संपूजयेद्वास्तु
प्रार्थयेत्संपूजयेत्ततः ॐ नमोभगवते वास्तुपुरुषाय कपिलाय च ९२ पृथ्वीधराय देवाय प्रधानपुरुषाय च सकलगृहप्रासादपुष्करो
द्यानकर्मणि ९३ गृहारंभप्रथमकाले सर्वसिद्धिप्रदायक सिद्धदेवमनुष्यैश्च पूज्यमानो दिवानिश ९४ गृहस्थाने प्रजापतिस्त्रेस्मि
न्निष्ठसाम्प्रतं इहागच्छ मां पूजां गृहाण वरदो भव ९५ वास्तुपुरुषमस्तेस्तु भूमि शय्या रतप्रभो मद्गृहन्धनधान्यादिसमृद्धिं कुरु
सर्वदा ९६ इति प्रार्थयित्तो भूमौ संल्लिखेद्वास्तुपुरुषम् पिष्टान्तैस्तदुल्लेखं वा गुरुपथं विभुं ९७ आवाहयेत्वेदमन्त्रैः पूजयेच्च स्वशक्ति
तः आवाहयाम्यहं देवं भूमिस्थं च यथो मुखं ९८ वास्तुनाथं जगन्प्राणं पूर्वेस्याप्रथमाश्रितम् विष्णोरेण्देति मंत्रेण पूजयेत्सर्वनायक
म् ९९ नमोस्तु सर्वेभ्य इति वाक्पूजयेच्च स्वशक्तिः कुक्षिप्रदेशे निरखेद्वास्तुनागस्यमन्त्रतः १०० त्रिषु त्रिषु च मासेषु नभस्यादिषु च क
मात् यद्विष्णुलोवास्तु नरस्तनुरस्ते सदनं शुभम् १०१ अन्यदिष्णुस्वर्गे हनुदुःखशोकैर्भयप्रदम् वषाकर्कादित्रिकैर्वेद्यां सिंहादिगणये

भैरवञ्चनयैवच तद्विष्णुलम्भसहस्रपृथिवीञ्चनयैवच ११८ शिवोनामेतिमन्त्रेणलोहदण्डमपुञ्जयेत् निवर्तयाभीत्युचयथा
 येदीपसुमापतिम् १२० वलेनलोहदण्डेननिखनेद्वासुदरुषं यावत्प्रमाणंभुवमेतितावत्तस्यस्थितिर्भवेत् १२१ तेलोहदण्ड
 वस्त्राक्तंकात्सणायनिवेदयेत् पुत्राद्यम्बिषमेहुत्येसमेहुत्येतुकन्यकां १२२ निर्दिष्टेचुनयेमध्येलोहदण्डानिद्वन्द्वानिद्वन्द्वानि
 न्मलेषुभाम्बाणीम्भङ्गल्यंचारुदर्शनम् १२३ वेदगीतर्चनपुष्पफलसामन्तैश्च वैष्णवीणामृदङ्गानांअवर्णदर्शनेनभुभ
 म् १२४ दधिदूर्वाकुण्डोत्पलपत्राणाद्रव्यदर्शनम् सुवर्णरंजननामंत्रंशंखमौक्तिकविदुमान् १२५ मणयोर्लेवैहूर्णस्पति
 कंसुखदामृदः गार्हपत्यंफलपुष्पांमृन्मयंगुल्ममेवच १२६ खाद्यानिकन्दमूलानिसामृमिःसुखदयिनो कण्टकञ्चनयासंपङ्क
 जैर्दुर्दुमेवच १२७ छत्रिकाग्रमकचञ्चविवरंलोहमुद्रम् केशाङ्गारकभस्मञ्चचर्मस्त्रिलवणनया १२८ रुधिरञ्चनया म
 ज्जारसाक्तानशेभना ॥ इतिवास्तूणास्त्रेभूत्यादिपरीक्ष्यालक्षणेप्रथमोऽध्यायः १ ॥ अथस्वप्नविधिः ॥ गणेशंलोकपालं
 चपृथिवीं चविशेषतः ग्रहांश्चकलंशेष्टृज्ययथा मन्त्रेयथोदितम् १२९ यथाकल्पमुपस्थत्युचौदेशेकुशासनः भूमौसुद्वेनव
 स्त्रेणशीर्षेसंपुजयेच्छ्रियम् १३० यद्याञ्चभद्रकालीञ्चवलिनन्दत्वानथैवच सर्ववीजान्वितान्कुंभान्सर्वरत्नौषधैर्युतान् १३१ ह्रस्वो
 भयनेदरेभ्यान्नवान्शुद्धोदकान्वितान् कल्पयित्वासुमनसः कृत्वास्वस्त्यपनादिकम् १३२ सावधानः शुचिः स्वस्मद्विषमवासीजिते
 न्द्रियः पाण्डुखोरुद्रुद्रेतिहृदि रुद्रविधिं जपेत् १३३ षट्मन्त्रंरुद्रजापञ्चकारयेधयतः शुचिः १३४ ॥ प्रकारान्तरं ॥ दुर्कलशुक्ल

मणिभुजरेन्द्रः समं त्रिदैवज्ञपुरोहितो नः स्वदेवतागारमनुप्रविश्य निवेशयेत्तत्र दिगोक्तरार्चम् १३५ अभ्यर्च्य मन्त्रैस्तु पुरोहितत्वात्
नश्च नस्याभुविसंस्कृतायाम् दैर्घ्यद्वत्त्वान्नमस्कृतैस्ताद्विरेत्समन्तात्सितसर्वेष्वपि १३६ ब्राह्मणैर्मनुवाक्यैर्वा मन्त्रैर्वा गृह्यैर्वा कुत्वाप्यथ
नेषिरसिद्धितीशः पूर्णो न्यदानुष्यफलात्स्विनोस्तानाशासु कुप्यो चतुरः क्रमेण १३७ यज्जायतो दूरसुदेनि देवमावर्त्य मन्त्रान्प्र
नस्तथैतान् लघ्वेकमुक्त्वा क्षिणपार्श्वे शयी स्वप्नपरीक्षेन यथापदेष्टम् १३८ नमः शम्भो विनेत्राय रुद्राय वरदाय च कामनाय विस्
पाय स्वप्राधिपते नमः १३९ भगवन् देवदेवेश भूतहृदयवाहन इष्टानि मे समचक्षस्व त्वेन सुप्तस्य प्राञ्च्यत १४० एकवस्त्रः कुशा
स्तीर्णे सुप्तः प्रयतमानसः निशान्ते पश्यति स्वप्ने सुभवाय दिवा सुभम् १४१ चतुरस्त्रं समांस्तु द्वाभूति हुत्वा प्रयत्नतः तस्मिन्दिक्
साधनङ्कार्यं नृनमध्यगते दिशि १४२ पूर्वपूर्वे भवेत्स्वदमीन्द्राद्यो यो कमादिशेत् यावन् यो यानियमचारं नैऋते च महाभयं १४३
पश्चिमे कंलहङ्कुर्यो द्वायव्याम्बुन्युमादिशेत् उत्तरे वंशदिः स्यादीशानेरत्नसञ्चयः १४४ दिङ्मूढे कुलनाशस्याद्वैतदारिद्र्यादि
शेत् ॥ अथ समर्थयुद्धिः ॥ चैत्रे व्याधि मवाप्नोति यो न चङ्कारयेद्दहम् वैशाले वधनरत्नानि ज्येष्ठे मृत्युस्तथैव च ४५ आघाते भृत्यभूतानि
पशुवर्जमवाप्नुयान् प्रावणे भिन्नलाभन्तु हानिभाद्रपदे तथा १४६ युद्धं चैत्राश्विने मासि कार्तिके धनधान्यकं धनरुद्धिर्मर्मप्रोर्वेणैवेन
स्मरलोभयम् १४७ माघे त्वग्निमयश्चिन्दा स्वदमीन्द्रादिस्वफालानुणे गृहसंस्थापनं सर्वे मेव स्येत्तु भद्रं भवेत् १४८ एषस्येधनरुद्धिः स्या
न्मिशुने मरणं भवेत् कर्कटे शुभदं प्रोक्तं सिंहे भृत्यविवर्द्धनम् १४९ कन्यारे गन्तुला सौम्यं रुद्धिर्धनधान्यकं कार्तिके च महाहानिमेव ५

रिस्याद्वनागमः १५० कुंभेनुरल्लाभस्यान्मीनेस्वप्नभयावहम् चापमीनन्तरयुक्त्वा मासः दोषवहा स्मृताः १५१ ज्येष्ठेर्ज्येष्ठाद्यसि
 हाख्याः सौरमानेनुरोभनाः मासेतपस्येतपसि माधवेनभसित्विवे १५२ अर्ज्जेचगृहनिर्माणंपुत्रवौत्रयनप्रदम् निषिद्धेष्वपिक्ता
 लेषु स्वातुक्तुलेषु भेदिने १५३ नृणदारुगृहारंभेमासदोषोनविद्यते पाषाणेख्यादिगेहानिनिन्दमासेनकारयेत् १५४ निन्दमा
 सेपिचन्द्रस्यमासेनसुभटङ्कृद्दम् गोचराष्टकवर्गभ्याम्बामवेधस्विचिन्तयेत् १५५ दृष्टान्नरदृष्टादीनाम्विचारश्चात्रकर्त्तव्यो गु
 रुयुक्त्वलेविप्रा नक्षत्रभूमिजयोस्वया १५६ शशिसौम्यवलेसौरवर्णानुक्रमपूरवशः गृहसंभंपङ्कर्वीतवर्णनाथ्यवलेसति १५७
 सर्वेषामपिवर्णानां सूर्यचन्द्रवलेस्पृजं विषमस्यैरवौस्त्वमोपीड्यतेगृहिणीविध्यो १५८ सुक्तेणपीड्यतेलक्ष्मीर्जीवेनलुप्तसंपदः
 सुधेनपुत्रवौत्राश्चभौमेनभ्रातृकान्धवाः १५९ सौरेणदासवर्गोश्चपीड्यतेनात्रसंसयः विशेषेणनुसूर्यस्ववलेत्रोक्तङ्कृद्दम्बुधैः ॥
 १६० सर्वेषामपिवर्णानांरविषुद्विर्विधीयते दृष्टापतौहीनवलेवर्णनाथेतथैवच पीडितर्क्षगनेसूर्येनविदध्यात्कदाचन प्र
 थमेकोष्टेगच्छेद्विनीयेचार्थनाशनम् १६१ नृमेयेधनलोभञ्चचतुर्थेभयदोरविः पञ्चमेपुत्रनाशायशत्रुनाशायशत्रुगे १६२ स्त्री
 कसंसप्तमेसूर्येमृत्युश्चाष्टमगेहगे नवमेधर्मनाशायदृष्टमेकमेसंयुतिः १६३ स्कादृशेभवेद्वद्विहीनोदृष्टेचधनस्ययः पुत्रेद्वि
 तीयेद्युनेचधर्ममध्यवलोराविः १६४ द्वितीयपुत्राङ्कगतोविश्वाहात्मरतः शुभः अस्मिन्गानीचराशिस्थाः परराशौपरेर्जिताः १६५ व
 दस्यावात्सभावस्यायक्रगाश्चानिचारगाः रिपुदृष्टिर्वैशेष्याताउल्कापातेनदूषिताः १६६ नक्षत्रनिगत्यागेहपारंभेताम्यपुत्रजेयत् ॥

स्वामिहस्तप्रमाणेन ज्येष्ठपत्नीकरणेन च १६८ ज्येष्ठपुत्रकरणेन च अनामिकान्तहस्तः स्याद्द्वैकाक्षोः शारंगशकः
१६९ कनिष्ठिका मध्यमावाप्रमाणेनैव कारयेत् स्वामिहस्तप्रमाणेन ज्येष्ठपत्नीकरणेन च १७० गर्भमात्रं भवेद्देहान्तप्रोक्तं पु
रानैः स्वामिहस्तप्रमाणेन गृहद्वय्यो दत्तन्ति १७१ हस्तादिरेणुपयोनमयुग्ममेव च कृष्णपक्षेतिथिषष्टिद्रुण्डानो
रविसङ्क्रमे १७२ रविभौमदिने विष्ट्याभ्युत्थाने च वैभृतौ मास दग्धवारदग्धंतिथिषष्टीन्विवर्जयेत् १७३ अनुक्तैर्षेव विष्णो
खुनक्तैर्व्यङ्गदाचन क्रकचनिष्ठिदग्धज्वयोगानाम्बजसंज्ञकम् १७४ उत्पानैर्दूषितं ऋक्षान्निर्गन्धसंज्ञकम् वज्रव्याघ्रा
नशृलेषु व्युत्थानेति गण्डयोः १७५ विष्णुभङ्गरुपरिदग्धं यो गेषु कारयेत् स्वामीभ्येयमादेन्द्रे गन्धर्वे भग्नैरेदिणे १७६ स्त
म्भोच्छ्रायादिकर्तव्यमन्यत्रपरिवर्जयेत् विसारेण हनं देर्घ्यमिव भजेदृष्टभिस्ततः १७७ यच्छेषसंभवेदस्योद्यज्यादास्तेस्युरस्य
ध्वजो धूम्रो हरिः श्वागौः खरे भौवाय सोऽष्टमः १७८ पूर्वोदिदिक्षु चाद्यानां ध्वजादीनामपि स्थितिः स्वस्थानानामप्यस्यानेवैर
त्वञ्चमहद्भवेत् १७९ विषमायाः शुभः प्रोक्तः समायः शोकदुःखदः स्वस्थानगाः वलिष्टाः स्युर्नैवान्यस्थानगाः शुभाः १८० ध्वजः
सिंहेनौ च गजेनौ गविशुभप्रदाः रघो नष्टं नितोत्यत्र ध्वजः सर्वत्र पूजितः १८१ क्वसिंहगजान्यैव सुटकर्पटकोटयो द्विषः पुनः प्र
योक्तव्यो वापीकूपसारः शुच १८२ मृगेन्द्रमासने दद्याच्छयनेषु गजेषु नः कृष्णजं पुनः कृष्णजं पुनः कृष्णजं पुनः १८३ अग्निवेषमसु
सर्वेषु गृहे वस्तुपजीविनां धूमनि योजयेत्केचिन्स्वान्ग्लेच्छादिजानिषु १८४ स्वर्गवैश्यगृहे शस्त्रोद्योस्तः शेषकुटीषु च वषसिंहं

जाश्चापि प्रास्तदपुरवे प्रमसु १८५ गजाये वा ध्वजाये वा गजानां सदनं सुभम् अश्वालं यन् ध्वजाये च स्वरो ये लघु भेपिका १८६ उद्घाणं प्रम
 न्दिरङ्कुर्यङ्ग जाये वा लघु ध्वजे पशु सद्य लघाये च ध्वजाये वा सुभ प्रमदम् १८७ शाय्या सुलघु भः शस्तः पीठे सिंहे सुभ प्रमदः अमं न छत्र
 वस्त्राणां वधाये वा ध्वजे पिका १८८ पादुकोषान्दोकार्यो सिंहाये ण्यवा ध्वजे स्वरो रूपा दिधान् नगमन्ये सन्नु ध्वजः स्मृतः १८९
 प्रास्तने सुध्वजः शस्तः प्रती च्याङ्कुर्ये न्मुखं सिंह पञ्च भूभृतां शस्तः ३८० विष्णु मृषः प्राग्वत् नं मृद्गणा दसि
 ने गजः सर्वेषां मेव चायाना न्ध्वजः अष्टनमो मतः १८१ ध्वजायः क्षत्रिय विशेषः प्रशस्त गुरू व्रवीन् सिंहायः सर्वथा त्याज्यो ब्राह्म
 णो न लघे प्रमुना १८२ सिंहाये च लङ्तागे हे अस्यापत्यः प्रजायते ध्वजाये पुरो सिद्धिः स्याद्दुषायः पशु लद्धिदः १८३ गजाये संपदां ल
 द्धिः शेषायाः शोक दुःख दयः पिशुन वा दुःख दुःगज वृद्धिना गा छ सागैः १८४ नागैश्च गुणिने भक्ते कर्मा देने पदार्थे क्तः नागाद्रिन क
 स्तर्यो ह भति च्युत्सल भानुभिः १८५ आयो वारो शर्को द्रव्य मृणा मृक्षं तिथिर्युतिः आयुश्चाथ गृहे शर्क्ष गृह भै कं मृति प्रदम् १८६
 संपूर्णः शुभदा स्येनैह्य संपूर्णस्त्वनिष्ठदाः धियो च वेङ्गुभिर्भक्ते व्ययः स्याच्छेष काटुः के १८७ धनाधिकङ्क हृष्यद्दौर्निर्धेना यत्र
 णाधिकम् व्यायान्विते क्षेत्र फले ध्रुवाद्यास्त संयुते १८८ त्रिभिः शेषे क मादिन्द्रय मभूम्यधियां प्राक्ताः इन्द्रो र्गो पटवी च द्विर्मेह त्ते र्गो
 प्रजायते १८९ यमांशे मरणान्तरे गणो कर्मने कथा सजांशे धन धान्या निःपुत्र च्छु निश्च जायते २०० एणि कूटादिकं सर्वेन्द्रय्य त्यो रि
 च विनयेत नैः स्वद्विर्द्वादशे न्नुने त्रिकोणे ह्यनपत्यता २०१ षडाष्टके नैधने स्याद्वा स्येन धनं स्मृतं घृण स्थितेने पुत्र स्ता भं स्त्री स्ता भञ्ज

जयैवच २०२ जन्मतृतीयेचतयाधनधान्यागमोभवेत् दशमैकादशेचन्द्रोद्यनायुर्वहुषुत्रदः २०३ चतुर्थोष्टमरिष्यस्तथोपुत्तुपुत्रविना
 शदः त्रिकोणेनपत्न्यस्यात्वेचिद्वन्धुगृहेषुभं २०४ वदनेचन्द्रमुनेनैतन्मममतेस्मृतं अश्विन्यादित्रयस्मैषेसिंहेप्रोक्तस्मया
 त्रयम् २०५ मूलादित्रितयञ्चापेशेषराशिद्विकेद्विके स्वर्गोस्वारायशः सदावद्भिभयप्रदाः २०६ शेषयज्ञाणाम्बाराशः कर्नुरि
 शार्थसिद्धिदाः गृहस्यागतभयन्तुनद्विरप्रयात्मकंयदि २०७ तन्मवोशवशात्तत्रज्ञानव्यंसर्वदागृहं विपमदाविपनागप्रत्यरीप्रति
 कूलदा २०८ निधनाख्यानुयातासर्वयानिधनप्रदं विवर्ज्येनारकास्वेतान्निर्माणमशुभप्रदम् २०९ प्रत्यरिस्त्वयमपदात्रिविश
 र्हेतुमुत्पुदा निधनाख्यानुयातागस्त्रीसुतानिप्रदायिनी २१० कुर्वन्ज्ञानतोमोहादुःखभाव्याधिभागभवेत् नित्यौरिकेदरिद्र
 त्वंदर्भगर्भनिपातनं २११ कुयोगेधनधान्यादिनाशः पातश्चमृत्युदः वैधृतीः सर्वनाशायनक्षत्रैक्येनयेवच २१२ आयुर्विहीने
 गेहेनुदुर्भगत्यप्रजायते नाडीवेधोनस्तुभदस्लारेगभयप्रदा २१३ गणवैरेपुत्रहानिर्धनहानिस्तथैवच योनौकलिर्मेहादुः
 खंयमांशोमरणद्वयम् २१४ नक्षत्रैक्येस्वामिमृत्युर्वैरोवशाविनाशनम् पापवारेदरिद्रस्वंपिशुनामरणान्तया २१५ केचिच्छ्रुति
 प्रशंशान्तिचौरभौतिसुन्नायने स्वामिहस्तप्रमाणेनगृहदुःखाद्वानने रत्वादिहस्तपर्यन्तमोजसंख्याप्रशस्यने करमानादधि
 कञ्चेत्तदाङ्गुलानिप्रदापहित्वाचक्षेत्रफलङ्गुलिनेनप्रसंध्येदिष्टसिध्यर्थम् २१६ करणानादधिकञ्चेदङ्गुलानिप्रसाधयेत्
 दोर्घेदेयानिवातूनचविस्तीर्णकटाचन २१८ अङ्गुलैश्चलितानाभिर्वर्गोक्त्यपदंभवेत् प्राप्नोहलादिमानस्यास्तुर्योदापतमेन

त २१९ एकादशक रादूर्ध्वयावद्द्वित्रिंशत्फलकं तावदायादिकं चित्यंतदूर्ध्वनैव चिन्तयेत् २२० आयव्ययो माससु द्विंशौ जीर्णो चिन्तये
 दृहे शिलान्यासस्य कुर्वीत मध्येन स्य विधानतः २२१ ईशान्यान्तेव तागे ह्मूर्ध्वस्यां स्नानमन्दिरेषु आग्नेयां पाकसदनं भाण्डाणां
 रसुत्तरे २२२ आग्नेयपूर्वयोर्मध्ये दधिमन्थनमन्दिरे अग्निप्रेतेषां योर्मध्ये आज्यगेहं प्रशस्यते २२३ याम्यनैऋत्ययोर्मध्ये पुरीव
 त्यागमन्दिरेषु नैऋत्याम्बुपयोर्मध्ये विद्याभ्यासस्य मन्दिरेषु पश्चिमानिलयोर्मध्ये रोदनार्थं गुहं स्मृतम् वायव्योत्तरयोर्मध्ये
 रतिगेहं प्रशस्यते २२४ उत्तरेषां तयोर्मध्ये औषधार्थं स्तुकारयेत् नैऋत्यां स्रुतिकागेहं नृपाणां भूमिभिच्छृतां २२५ आसन्नप्रशवे
 प्रासिकुर्पो चैव विशेषतः तद्वत्प्रसवकाले स्यादिति शास्त्रेषु निश्चयः २२६ मासेषु नवमेषां प्रवर्षेषु भेदिने प्रसूति संभवे काले गृह
 रम्भस्य मित्यते २२७ गुरोरेधोलयु स्याप्यः पुरस्तादूर्ध्ववन्मसेत् गुरुभिः पश्चिमे पूर्वसर्वलघुवर्धिविधिः २२८ स्यादस्तिन्दोलयु स्या
 नेनास्तिन्दुः गुरुमाश्रितं मदक्षिणोर्गृहं द्वाणदस्तिन्दैर्दक्षिणद्विधा २२९ ध्रुवसंज्ञं ह्मत्वा धेनधान्यसुखप्रदम् धान्यन्यान्यप्रदं नृ
 णां जयं स्याद्विजयप्रदम् २३० नन्दस्त्रीहानिदं ननेखं क्षैपदिनाशनम् पुत्रपौत्रप्रदं दुर्गजं श्रीपदं स्यान्मनोरमं २३१ सुवक्रं भोगद
 न्नं नन्दुर्मुखं सुखप्रदम् सर्वदुःखप्रदं दुःखिपलं शत्रुभीतिदं २३२ धनदन्वनदं द्वाहं दक्षयं सर्वदुःखप्रदं आकन्दं शोकजनकं म्बि
 पुलं श्रीयशः प्रदम् २३३ विपुलनामप्रदं शन्धनदं विजयाभिधं प्रदक्षिणोत्तरप्रसुरां दक्षिणं ध्विघातं दुःस्थानसमाश्रितं च गृहस्य पु
 त्रादिभेदे घलितेन्द्रेष्वेवं भवेयुर्दशषड्भेदाः २३४ भवेयुर्न शुभास्तिन्दुः ह्मत्वा लसंज्ञकं विस्मयाद्विगुणं ह्मत्वा हस्वामि विनाशनं २३५

இருள்

निरर्थकान्तद्रुहंस्याद्रयम्वा एजसंभवम् केचिदलिन्दकं द्वां प्रवदन्निमनीषिणः २३९ केचिदलिन्दं शालाञ्च केचिच्चालिन्दकञ्च नान
गृहवासास्थिताः काष्ठागृहमत्यन्तनिर्गता २४० काष्ठाकाष्ठस्य यद्गृहं न दद्याच्चालिन्दं संज्ञकं गृहाद्विद्ययेकाद्यागृहस्यानर्गताश्च
ये २४० नेषाङ्कोऽष्टौ कृतनिर्मये गृहञ्चालिन्दसंज्ञकं संभेदीनङ्कुहाद्याद्यानिर्गतङ्कुहाद्यानिर्मितं २४१ मध्यादूर्ध्वगतङ्गेः हंतचवर्तितं
दसंज्ञकं यच्चालिन्दञ्चनैवद्वारमार्गमशस्यते २४२ श्रीभिनन्दद्वारस्तीनञ्चगृहङ्कुलीदीसं स्पृतम् यच्चालिन्दं तत्र गणालातत्रद्वारञ्च योभ
नं २४३ शालालिन्दन्द्वारस्तीनञ्चगृहङ्कुलारेये ह्यधः यद्यास्तु निचविलारः सैवोच्छ्रयः शुभः स्रुतः २४४ स्तकशालो गृहः कार्यो विस्तरा
द्विगुणोदरः चतुष्पलस्तगृहस्यैवमुच्छ्रयो व्याससंस्मितः २४५ विलारद्विगुणैर्दूर्यमेकशालेभ्यः स्रुते विलोर्णे यद्भवेद्देहनादूर्ध्व
मेकशालकं २४६ द्विशाले द्विगुणयोक्तद्विशाले त्रिगुणान्नया चतुष्पललेपञ्चगुणं तदूर्ध्वमेककारयेत् २४७ शालाचैव त्रिभाग
नृगृहञ्चोत्तरमसंज्ञकं एकान्तागोडुसंस्तुद्यादेचदक्षिणपश्चिमा २४८ त्रिशाले पूर्वतो दीनङ्कुलार्धमसिम्बर्जितं अर्धभागत्रय न्यस्त
अधोभागद्वयमनया २४९ मध्येनाभिम्बिजनीयादिनिग्राहपरशरः पूर्वोद्विषुचतुर्दिक्षु वार्धमेकादशो भुजः २५० विस्तरस्याथ दै
र्घ्यस्य तदैर्घ्यैकसंयुतम् वामम्बानादिकोणेषु ध्रुवविलारैर्दूर्ययोः २५१ एकाद्यालेच्छया सर्वकार्यो वेदसमन्विता अर्धैवमकार
णक्रियमाणैश्चकस्तुनि २५२ आपव्यायादिसंस्तुष्टिं च चिन्त्यतिश्रुतजाः ॥ अस्मार्थः यदि कस्तनिकमेव गृहं द्विः यतो तदनागोडुसंस्तु
द्याधौ म्यवर्जितं उत्तरशालादीनं गृहं यद्विष्टलकं गृहं क्रियेन दादक्षिणपश्चिमेष्वलकायां त्रिशाले पूर्वतो दीनं कार्यो त्रिशाले उत्तर

三

۷

रशालयावाहीनकार्यं शालाविभागस्तु अनेनैवविधा नेन कार्यः पूर्वे ऊर्द्धभागत्रयं त्यक्त्वा पश्चिमे भागद्वयं त्यक्त्वा यो मध्यगतो भागः स
 नाभिः तत्र शालानविधेया अनेनैव प्रकारेण पूर्वोदिदिह्यु एकादशो विस्तरैर्घ्यस्य एवैकं भागं संपो ज्यवातादिको रोषु उत्तर शाला
 हीनत्वान्न देयं सर्वे एकाद्याः चतुः शालानां वेदसमन्विताः कार्योः अनेनैव प्रकारेण शालासुनेवास्तन्निष्प्रायव्ययादिषु द्विनेचिन्ननी
 याः॥ एकशालेऽत्रायव्ययादिद्विचारेः कर्तव्यः द्विशालेऽत्रायव्ययादिषु द्विनेविचारणीयाः यतः निर्गमालिं दानिष्टर्कोदीनियानिचतु
 र्दिशं वेप्रमानां तानि नयाद्या नोतद्वास्तूपरियहः २५३ ब्राह्मणानां चतुःशालेऽष्टत्रियाणं त्रिशालकं द्विशाले स्यानु वैश्यानां सृष्टानां
 मेकशालकं २५४ सर्वेषां भववर्णानां मेकशालं प्रशस्यते एकशालं द्विशालं त्रिशालं चैव शालकम् २५५ यस्मात्तिन्दुः हङ्कुः यो
 तादृक् शालाप्रशस्यते शालादिभिर्न कर्तव्यं न कुर्यात्तुङ्गः निम्नव ॥ २५६ संगं शालान्ततः कुर्यात्सं प्राकारमेव च कुलीरयश्चिकीर्षी
 न उत्तरद्वारसंस्थिताः २५७ मेघसिंहधनुर्द्वोरी पूर्वद्वारेषु संस्थिताः वृषभं मकरं कन्यायाम्यद्दारे समाश्रिताः २५८ मिथुनं तुलकुम्भे
 च यश्चिमद्वारमाश्रिताः ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्राश्चैव यथाक्रमं २५९ यद्विशारणयः शोकास्तस्मिन् शालाप्रशस्यते अथवा
 सर्वभोगेनु ब्राह्मणा उत्तरे नृपाः २६० वैश्यानां दक्षिणे भार्गवश्चिमे शूद्रकास्तथा आग्नेयादिक्रमेणैव अन्त्यजा वर्णसङ्कराः २६१
 ज्ञातिभ्रष्टाश्च चौराश्च विदिक्याः शोभनास्तुताः ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्राः मार्गद्विषु स्मृताः २६२ अष्टोत्तरशतं हस्तविला
 रा नृपमन्दिरम् कार्यप्रधानमन्या नितयाद्या हानिना निच २६३ विस्तारपादसंयुक्तेषां न्देर्घ्यं प्रकल्पयेत् एवं नृपानां पञ्चैव पृष्ट

वि०
प्र०
८

णिशुभदानिच २६४ षड्विःषड्विर्विहीनाश्चतुःषष्टिमितस्यच पञ्चैवतस्यविस्तरं दैर्घ्यं षड्भागं संयुतम् षष्टिष्वतुर्विहीनानि वेप्रस्थानि स
चिवस्यच पञ्चषाष्टाशसंयुक्तं दैर्घ्यं नस्याद्धमेवच २६६ न्यानाम्मदिषीनाश्च प्रश्नस्य च्चैवदि षड्विषड्विष्ववर्ज्यनि अशी
त्याश्चनैवच २६७ त्रिंशद्युतन्तदैर्घ्यं च्चयुवराजगृहीणिच पञ्चाशद्वैतस्यैव भानृणं प्रभवन्निच २६८ नृपमन्निगृहाणा च्च
अन्तरेयत्यमाणकम् सामन्तराजपुत्राणां प्रवरणाद्गृहेस्मृतम् २६९ नृपाणां पुवराजस्य गृहाणामन्तरेणयत् तद्गृहं च्चुर्क
वेण्याकलाज्ञानान्नैवच २७० सुवराजमन्त्रिणां प्रभवेद्वियदन्तरम् अध्यस्तदूतगेहनत्कर्मसुकुशलाश्चये २७१ अध्यस्ता
श्चिह्नतानाश्चरनिर्कोशप्रमाणकम् चत्वारिंशच्चतुर्हीना पञ्चगेहाभवन्निहि २७२ षड्भागं संयुतं दैर्घ्यं नैवज्जभिवज्जनाया पुरे
हितानां शुभदं सर्वेषां कथयाम्यतः २७३ हस्तद्वित्रिंशतायुक्तं स्विस्तारस्य द्विजात्सयं विस्तरसदृशं स्रुदैर्घ्यं नस्यप्रकल्पयेत्
२७४ त्रयाणां द्वित्रियादीनामा लयं श्वेचोदिनम् नृपसेनावतिर्गेहस्यानरं यज्ञवेदिह २७५ तत्कोशगेहं भवतिरनिगेहनैव
च सेनापनिगृहाणा च्चअन्तरेयसमाणकम् २७६ चतुर्वर्णस्य यज्ञेहनस्तजपुरुषमन्त्रे अथपारसवादीनां मातापित्रोर्यदन्तरं
२७७ ब्राह्मणस्य च यन्मानेन गृहेण सह यज्ञेवेत् मूर्द्धोवसिक्तं क्षत्रासुतैव मृतक एतकः २७८ पञ्चात्तश्चमिजनाना च्चयथेष्टद्वार
मेद्वहं शतहस्तोक्त्रिनङ्गुनयंचतुःशालङ्कृतं भवेत् २७९ प्रमिनन्त्वेकशालन्तुभुवनमकीर्त्तिनं सेनापतिनृपादीनां सप्तत्पासहि
तेकते २८० व्यासेचतुर्दशहजे शालामानं विनिर्दिशेत् पञ्चविंशहजेन्यत्रालिन्दमानं भवेच्चतत् २८१ शालात्रिभागतुल्याचक ॥

नैव्यावीथिकावहिः भवनात्पूर्वतोष्णीचंपश्चात्वापाश्चयम्भवेत् २८२ सावष्टंभपार्श्वयोस्तुसर्वत्रसुस्थितंभवेत् विस्तारखोडशांशस्तु
 चतुर्हस्तयुग्मश्चयः २८३ तदन्तरस्योच्चतरंप्रमाणंप्रवेदद्बुधः द्वादशभागेनोनचसमस्तानीप्रकल्पयेत् २८४ यजनेनएजस्र्यादौः ३
 तुभिर्होवनीश्वरः नलैरहोष्टमैलेषाङ्कुरयेद्भवनेत्तमं २८५ तथाचसप्तमैरेवविप्राणाङ्कुरयेद्बुधम् अर्द्धषष्ठै द्वित्रियाणांवैश्याना
 मर्द्धयंचमैः २८६ त्रिभिस्सार्द्धैश्चष्टद्राणांभवनंशुभदंस्मृतम् स्वगुहाणांस्विभागेनप्रमाणमिहलक्षयेत् २८७ विस्तारयामशुणित
 नलैः षोडशभिः स्मृतम् विषमाः शुभदाहोतेसमादुःखप्रदामकाः २८८ व्यासाच्चषोडशेभागः सर्वेषांमितयः स्मृताः पक्षेष्टकाकृतामा
 त्रनदार्हूणांकादाचन २८९ नृपसेनापतिगृहमष्टाशीतिशौनैर्युताः अङ्गुलानिद्वारमानम्प्रवदन्निमनीषिणः २९० विषादीनांमयास
 त्रविंशतिस्त्वंगुलानिच द्वादश्यान्तप्रगुणिताद्वयोनिर्गुणोच्छ्रयमुच्यते २९१ उच्छ्रयहस्तसंख्यायाःपरिष्क्रान्त्यंगुलानिच शखास्त्रयेपिवाहुल्यं
 कार्यंद्वादशसंयुतं २९२ उच्छ्रयात्तप्तगुणिताद्वयोनिर्गुणोच्छ्रयमुच्यते २९३ दृष्टंशहीनस्तस्यायःस्तंभा
 नापरिमाणकं वेदास्त्रोरुचकः स्तंभोवज्ज्योष्ठास्त्रियुनोमतः २९४ द्विज्वः षोडशस्त्रिः स्याद्विगुणस्त्रिः प्रस्मिन्मकः संमतश्चोत्तरास्त्र्यः स्तंभः
 प्रोक्तोद्विजोत्तमः २९५ विभज्यनवधास्तंभंकुर्यादुद्धहनंयदं पञ्चसोत्तरोष्टंचकुर्याद्वावोनभागतः २९६ स्तंभसमंवाहुल्यंभारतुल्यानामु
 पर्युपासां भवतिगुलायगुलानामूनंपाटेनपाटेन २९७ अप्रतिषिद्धालिंदंमंतोत्तोरालिंसर्वोभद्रम् नृपविश्वधसमूहानांकार्येद्वारैश्चनुर्भर
 पि २९८ ॥ द्विगुलानिगृहाणि याम्यगुलानान्यसेदादौद्विनीयापश्चिमेततः तृतीयाच्चोत्तरेस्याप्याचनुर्थोपर्वपश्चिमा २९९ दक्षिणेदुर्मुखंरु

त्वापूर्वेवत्संज्ञकं तद्वाजाख्यम्भवेद्देहस्यानुरोगप्रदस्मृतम् ३०० दक्षिणेदुर्मुखे हृत्पश्चिमेधान्यसंज्ञकं सिद्धार्थोख्यं द्विशालञ्चसर्वे
सिद्धिकरत्नगुणं ३०१ पश्चिमेधान्यनामानमुत्तरेजयसंज्ञकं यमसूर्योन्दिशालनन्मृत्तुदन्माश्रुदंस्मृतं ३०२ इत्थेनुरनामानमुत्त
रेधान्यसंज्ञकं दण्डारख्यनद्विशालसंज्ञकं दण्डाख्यनद्विशालसंज्ञकं ३०३ दुर्मुखन्दक्षिणेकुम्भोदुर्गरेजयसंज्ञकं वाताख्यनद्विशाले
मुचन्धुनाशंधनस्यम् ३०४ खरञ्चपूर्वदिग्भागेपश्चिमेधान्यसंज्ञकं गृत्तुञ्चूर्णद्विशालसंज्ञकं यत्तुञ्चूर्णद्विशालसंज्ञकं ३०५ विपक्षं
दक्षिणेभागेपश्चिमेकूरसंज्ञकं शोभनख्यं द्विशालनद्विधान्यकरम् ३०६ विजयन्दक्षिणेभागेविजयं वैवपश्चिमे द्विशालसंज्ञकं
वकुम्भाख्यं पुत्रदण्डसंज्ञकं ३०७ धान्यञ्चपूर्वदिग्भागेधान्यञ्चैवमुपश्चिमे नन्दारख्यनद्विशालञ्चधनदंशोभनं स्मृतं ३०८
विजयं सर्वदिग्भागेद्विशालारख्यनदेव हि शङ्खारख्यनामानदेहं शुभदञ्चनृणां भवेत् ३०९ विपुलं सर्वेद्विभागेद्विशालनमना
यते नानि संपुटसंज्ञानि धनधान्यप्रदानि च ३१० धनदं सर्वदिग्भागे सुवक्रं वामनोरसं कान्तं नामनुतं देहं सर्वेषां शोभनं स्मृतं ३११
द्विशालानान्तकृतानां भेदाश्चैव त्रयोदश फलपाकार्यमेतेषां यामोक्तं सुविस्तारं ३१२ इत्थेनाख्यमयाम्यं पश्चिमोत्तरसंज्ञकं ३१३
कृपत्रीचीमयदक्षिणोत्तरस्यास्तुषड्विधमिदं द्विशालकं ३१४ अथ त्रिशालानि ॥ उत्तरद्वारहीनं पश्चिणलनधान्यदं द्विशालय
नभनामानं रणं सौख्यविवर्धनं ३१५ प्राग्द्वारशालहीनन्तु सुद्वेन नामनदृहम् ३१६ द्वादशपौत्राणान्धनधान्यसमृद्धिदम् ३१७ या
म्यशालाविहीनन्तत्रिशालं सुद्विस्तंज्ञकं विनाशं न घनस्यापि पुत्रपौत्रादिनाशं ३१८ प्रत्यक् शालविहीनन्तु पक्षग्रं नामतद्गृहे पुत्रा

णान्देषदत्तैवपरञ्चपुरवासिनां ३१० चत्वारोमीषयाप्रोक्ताभेदाश्चैवचतुर्दश तस्याद्विचार्यकुर्वीतगृहकर्मणि कोविद्ः ३१८ अथच
 तुःश्रुतानि अस्तिन्दानांस्तद्वच्छेदोनास्तियत्रसमन्ततः तद्वास्तुसर्वतोभद्रं चतुर्द्वोरस्तमन्विताम् एकयामेचतुःश्रुतेदुर्भिक्षेरा
 ज्यविप्लवे ३१९ स्वामिनोनीयमानायाःप्रतिशुक्लजडु यति नृपानांस्त्रिबुधानां चतुर्दशैरसौरव्यप्रदायकं ३२० प्रदक्षिणान्तर्गैः
 सर्वैः परस्त्राभिस्तिरलिन्दकैः विनापेरणद्वारेणनन्द्यावर्तमितिस्मृतं ३२१ अष्टं सुतोयोग्यकरं सर्वेषां सुद्वजन्मनां द्वारस्तिन्दोग
 तस्त्वेकोनेत्रयोर्दक्षिणगतः ३२२ विहायदक्षिणद्वारम्वर्द्धमानमितिस्मृतम् सुभद्रं सर्ववर्णोन्नामृद्धिदं पुत्रपौत्रदम् ३२३ पञ्चिभो
 त्रतोस्तिन्दः प्रागन्तौ द्वौ तदुत्थितौ अन्यस्तन्मध्यविधृतः प्राग्द्वारं स्वस्तिकं शुभम् ३२४ प्रागपश्चिमावलिन्दौ यावन्तौ तद्वर्धौ प
 ती सौम्यद्वारम्विनास्यादुचकारत्यन्तुग्नस्मृतम् ३२५ ॥ इति वास्तुशास्त्रे समयगृहादिनिर्माणोद्दिनीयोऽध्यायः २॥ अथानः
 सम्यक्स्थासिगृहकालविनिरणं यथाकालं सुभंज्जत्वा तदा भवनमारभेत् ३२६ मृदुध्रुवस्वातिपुष्यधनिष्ठाद्वितयेरवौ शु
 लेपुनर्वसौ सौम्यत्रारेप्रारंभणं शुभम् ३२७ आदित्यभीमवर्ज्यन्तुवाराः सर्वेषु भावद्वाः द्वितीयाचनृतीयाचषष्ठाचपञ्चमीन
 या ३२८ सप्तमीदशमीचैव वृश्चादश्याकादशीतथा त्रयोदशीपञ्चदशीतिथयस्तसुः शुभावहाः ३२९ दारिद्र्यप्रतिपत्कृयोच्चतुर्थी
 धनहरिणी अष्टम्युक्ताष्टनक्षत्रैव नवमीशस्त्रघातिनी ३३० दर्शोराजभयम्भूते सुतत्पारविनाशानम् धनिष्ठापञ्चकैर्नैव कुर्यात्
 भस्ममुच्छ्रयं ३३१ सत्रघांशिलान्यासं प्राक्कारदिसमालभेत् याभिन्नद्विविधं मन्त्रैश्चैवोपग्रहकर्त्तव्यं ३३२ एकार्गेलनथाल

ਪੰ ੨੪

तामुति च कच संज्ञकाः पातन्तु द्विविधम्वर्ज्यम्यानीपातश्च वैधृतिः ३३३ कुलिकं डुण्डु एतकं डुण्डु लंयमघ एतन्नथैव च जन्मन्तनीयम्
आङ्गु तारावर्ण्यो निभानि च ३३४ कुयोगावन संज्ञा तया त्रिस्तुक् रत्नलन्दिने सापलम्ना निपायाणाः पायवर्गोस्तथैव च ३३५ कु
योगा स्थिति वारोत्था स्थिति भोत्था भवारजाः विवाहादिषु मेव ज्ञयो सेव ज्ञयो वस्तु कर्मेणि ३३६ वास्तु चक्र प्रवक्ष्यामि यच्च यथा
सेन भाषितम् यस्य न्युद्धे स्थितो भानुः तदा द्यौः प्रीणि मस्तैक ३३७ चतुष्क्रमपपादे स्यात्पुनश्च त्वारिपश्चिमे एष्टे च प्रीणि त्र
स्थानि कुक्षौ च त्वारिवा मतः ३३८ सुस्वे भत्रय मेव स्फुरष्टा विंशति नारक्ताः शिरस्ता राग्निदाहय गृहोद्वा सोमपादयोः ३३९ स्थे
र्भ्यं न स्यात्पश्चिमे पादे पृष्टे चैवं घना गमः कुक्षौ स्याद्दक्षिणे लाभः पुच्छे च स्वा मिनाशनं ३४० वामकुक्षौ च दारिद्र्यम्पुलेपीडा
भिरन्तरं पुनर्वसौ नृमदीनाङ्गुर्नैव्यं स्थिति का गृहं ३४१ अचवणा भिजितोर्मध्ये प्रवेशन्नत्र कारयेत् चरले ग्रेशो च सर्वथा परिवर्ज
येत् ३४२ जन्मभाक्षोपचय भेले ग्रेशो तथैव च प्रारम्भणं प्रकुर्वीत नैधनं परिवर्जयेत् ३४३ पायैस्त्रिषष्ट्यपगतैः सौम्यैः केन्द्र
त्रिकोणशैः निर्मालाङ्गारयेक्षीमान् जहमस्थैः स्वस्तेर्मृतिः ३४४ मनुष्यलेग्रैः सौम्याना न्दृग्योगे योगतस्तथा कुम्भस्विहायान्यन
रेलये सौम्ययहा न्विते ३४५ जलशयादिवास्तूनां प्रारम्भः शुभदः स्मृतः ३४६ ॥ अथ योगाः ॥ गुरुलेग्रविः वष्टेद्यने सौ
म्ये सुस्वे सिते तृतीयस्यैर्के पुत्रे त्रनद्रहंशनमापुषं ३४७ शुगुलेग्रैर्वे सौम्ये लाभस्याने च भास्करे गुरुर्केन्द्रगतो यत्र शतवर्षाणि तिष्ठ
ति ३४८ द्विषुके ज्येवं रे चन्द्रे लाभे च कुजभास्करौ आरंभः कियते यस्य अश्रीत्यायुः त्रमाद्भ्येन ३४९ लग्ने भृगौ पुत्रगे ज्येष्ठे भौम

तृतीयगे स्वौपस्यगृहारम्भेसचतिष्ठेच्छतद्वयम् ३५० लग्नस्थौगुरुशुक्रौचरिपुराश्विगतेकुजे स्वर्ध्वलाभगतेयस्यद्विगताभ्यानिनिष्ठ
 ति ३५१ स्वेच्छस्थोवाभृगुलेग्रेस्वोचेजीवेसुखस्थिते स्वेच्छेत्सभवेनेसोम्येलेग्रेस्थे
 वोपिकेन्द्रगेः प्रारम्भः क्रियतेयस्यशतद्वयंसतिष्ठति ३५३ कर्केलग्नगतेचन्द्रेकेन्द्रस्थानेचवाक्यतिः मित्रस्त्वोच्चस्थितेः स्वेच्छेले
 द्भीतस्यचिरम्भवेत् ३५४ इज्योन्नरात्रयाहीन्दुविष्णुधातुजलोदुषु वरुणासहिनेधेषुक्रतुर्द्धेः त्रिपायुर्द्धेः द्विदेवत्वाद्
 वारीशरुद्रादितिवस्तुषु सुक्रैणसहिनेधेषुक्रतुर्द्धेः ३५६ हस्तार्थमत्वाद्दृढस्त्रचातुराधोदुभेषुच बुधेनसहिते
 श्रेष्ठधनपुत्रसुखप्रदम् ३५७ ॥ कुयोगाः ॥ शत्रुक्षेत्रगतेः स्वेच्छेर्वापराजितेः प्रारम्भेयस्यभवेनलक्ष्मीतस्यविवनश्यति
 ३५८ एकोपिपरभागस्योदशमेसप्तमेपिवा वर्णोधिपेवलेहीनेतद्गृहस्पन्दस्तगं ३५९ पापान्तरगतेलभेमेचसौम्ययुनेक्षिते अ
 शुभस्योऽर्केपुत्रेचअशीत्यव्यादिहन्यते ३६१ मन्देलग्रगतेचैवकुजेसप्तमसेस्थिते शुभैरवोक्षितेवापिपुनवर्षोणिहन्यते ३६२
 लग्नगेशाश्विनिक्षीणेमृत्युस्थानेचभृसुते प्रारम्भः क्रियतेयस्यशीघ्रान्तद्विविनश्यति ३६३ दृष्टापत्तौवलेक्षितेनेवर्णनायेतथैवच पि
 दितर्क्षगतेसूर्येनविदध्यात्कदाचन ३६४ पितृमूलेज्यभाग्यार्कपौष्णभेषुचयत्कृतं ३६५ कुजेनसहितेधेषुगृहं सन्दह्यतेगिना
 ३६६ मूलचरेवतोचैवकृतिकाषाढमेवच श्रवणमल्लानुनिहसेचमघाचैवनुसप्तर्क ३६७ एषुभौमेनपुत्रेषुवारतस्यैववैप्रसयत्
 अग्निनादह्यतेकृतंशंपुननाशंभजायते ३६८ अग्निनक्षत्रगेस्वर्ध्वेचक्षेत्रवातत्रसंस्थिते निर्धितम्बन्दिरेन्नमग्निनादह्यतेचिरात्

हिते गजवाजिधरित्रीणाङ्कः साध्याभस्विनिर्दिशेत् ३८५ भास्करेकीर्तिभङ्गः स्यात्कुजेविषट्मादिशेत् हिमगोल्लेशाः प्रायासः पातः
 व्यङ्गताभयम् ३८६ नैथनेचसहस्रांशौ विद्विषोऽजनितापदः दानिः शीतमयुषेच भौमेसौरेचरुग्भयं ३८७ बुधेमानधनप्राप्तिर्जी
 वेचविजयोभवेत् पुनरेस्वजनभेदः स्यान्मन्त्रज्ञस्यापिदेहिनः ३८८ वागीशेनवमस्थानेविद्याभोगादिनन्दनं बुधेचिविधभो
 गानिजीवेचविजयोभवेत् ३८९ चन्द्रधानुष्टयः प्रोक्तोऽथर्मदानिश्चभास्करे कुजेचार्येस्वयोविद्याद्रविजेधर्मद्वयं ३९० दश
 मस्थानेगेषुकेषामयमाशानसिद्धयः सुराचार्येमहत्तौख्यम्बिजयंस्त्रीधनम्बुधे ३९१ मार्तेरुदेवसुदहद्विद्विषन्देशोकविवर्द्धनं भो
 मेस्त्वागमः प्रोक्तः कोणेकीर्तिविलोपनं ३९२ लाभस्थानेषुसर्वेषुलाभस्थानस्विनिर्दिशेत् व्ययस्थानेषुसर्वेषुविनिर्दिश्योव्ययः
 सदा ३९३ स्त्रोचेषुर्णफलः प्रोक्तः पादोनस्वर्हर्गोयहः स्वत्रिकोणेर्द्विफलदः पादस्मिन्गृहाश्रितः ३९४ समर्द्धैरिगुराण्येचसम
 कष्टफलौयहौ नीचस्योनिकलः प्रोक्तोवर्गेसफलदः शुभः ३९५ इतिवास्तुशाल्वेत्तनीयोऽध्यायः ३॥ चतुर्दशविधाप्रो
 क्ताः गृहाश्चोत्तममध्यमाः निन्दिताश्चप्रमाणञ्चकथयामिसमासतः ३९६ गृहज्ञद्विविधं प्रोक्तं शरीरानुष्टयस्त्रिविधं शरीरेरनुष्ट
 दन्नामशय्याशयनचक्रके ३९७ शय्यामानंस्वदेहेनसमदुर्गयैषुशुना स्वकशीत्यङ्गुः स्नाशय्यानवत्यङ्गुलसम्मिताः ३९८
 तदर्धेनचविस्तीर्णं स्पष्टुकौलुद्यताङ्गुलौ आसनानुप्रकर्तव्यंशय्याविस्तारमानकम् ३९९ विस्तारं पादद्वौ ननु न द्विस्तारं प्रकल्प
 येत् उपानहौ प्रकर्तव्यौ स्वपादप्रमितौ तथा ४०० पादुकेन तथाकार्ये अन्यथा दुःखश्लोकदो अष्टाङ्गुलेन मानेन शय्यामाने

प्रकल्पयेत् ४०१ अथवाह्यपराशक्तानुपाण्डुनमहनीपरिकीर्तिता ४०२ कुमाराणानुनवतिः सा
षडुनानुमन्त्रिणां साद्व्यष्टेनोनावलपययर्थेङ्गुपेरिकल्पिता ४०३ सुरेन्द्रिजानाञ्जनयाहीनाधृत्यङ्गुलैस्ततः अर्चनतोष्टंशहीने
विष्टम्भः परिकीर्तिनः ४०४ आया मास्यंशमानचुपादोच्छ्रायन्नुनिर्दिशेत् सर्वेषाञ्चैववर्णनामेकौशीनिमितास्मृता ४०५ सामंका
नानुनवतिः सैकाशीतिमितातया स्वेदेहान्नातिदीर्घासानविस्तारतथैवच ४०६ हीनारोगप्रदादीर्घोदुःखदासुखदासमा प
बाणैर्निर्मितं यत्तु नद्गुह्यम्भन्दिरेस्मृतं ४०७ पक्षेष्टकम्यास्तुनामभवनं हि नमुत्तमम् अनिष्टकैः सुमनन्तु सुधारङ्क देमेनतु ४०८ मान
स्यम्बर्द्धितं काष्ठैर्वैत्रैश्च चन्दने स्मृतं वल्लेश्च विजयं प्रोक्ते राक्षोशिन्पि विकल्पितं ४०९ कालमेति च विज्ञेयमष्टमेन गुणाजानिभिः उक्त
मानि च चत्वारि गृहाणि गृहमेधिकां ४१० सौवर्णे राजतं ताम्रमायसं च प्रकीर्तितं सौवर्णानुकरन्नामराजतं श्रीभवन्तथा ४११
नाम्नेण सूर्यो मन्त्रचतुर्गण्डनामनथायसं देवदानवगन्धर्वपक्षराक्षसपन्नगः ४१२ द्वादशैते प्रकारास्तु गृह्णणीं नियताः स्मृताः
जानुषुं त्वविलं नामग्रायुवंवारिवन्धकं ४१३ एवं सर्वासु जानीषु गृहानि च चतुर्दश चत्वारश्चोक्तभाये च ते गृहावेषेष्टवैकाः ४१४
शुभदावाह्येणादीनां सर्वेषामपिशोभनाः उक्तमाः सुद्धकालेषु स्थायाः सुद्धविधानतः ४१५ काष्ठादिह्यते गेहेषु कालोपेक्षानकार
येत् नृणादारुगृह्यारम्भे विकल्प्यैव कारयेत् सौवर्णादिगृह्यारम्भे मासदोषो न विप्रते पञ्चाङ्गुः शुद्धकाले तु न चैत्रसिंहयोषके ४१७
मेव शनच्चकर्त्तव्यं गहोत्सवदिने तथा पक्षेष्टकानिर्भिर्भिर्गेहे स्तम्भमानं प्रचक्ष्यते सौवर्णा

दिक्कहस्तमानं गानुपाद्येन किञ्चन ४१९ पादुकोपानहोकार्योऽत्र दुःलस्यप्रमाणतः सच्चादिकच्चासनञ्च अत्र लेनैव कारयेत् ४२०
 प्रतिमापीठिकाचपिलिङ्गः स्वास्तम्भमेव वा गवाक्षाणां प्रमाराणञ्च शिलामाननन्तयेव च ४२१ खड्गचर्मोपयुधा दीनाप्रमाराणञ्चाहुः ल
 निच विषमाश्रुभटाः पुंसां समाः सौख्यविनाशकाः ४२२ अङ्गुलस्यप्रमाणान्तु कथयामि समासतः नवहस्तसप्तषट्पूर्वात्रङ्गुल
 परिकीर्तिताः ४२३ त्रिविधस्यापि हस्तस्य प्रत्येकङ्गुर्मन्वर्षितम् आमलेटपुण्डीनां विभागो यमविस्तरात् ४२४ परिखाद्वार
 व्याञ्चस्तम्भाः प्रासादवैशसनाम् तेषां निर्गममार्गच सीमानेत्रांतराणि च ४२५ दिशान्तरविभागाश्च मन्त्रयोगेन योस्तथा अथ
 नः परिसानंचकोशगव्यूतियोजनैः ४२६ खातकचकशोचप्रासादापनमापनम् नवगवाहुः लेहस्तेनं स्यमानं प्रचक्षते ४२७
 आयोधनानि चर्मोणि तथा चंडायुधानि च वापीकूपप्रमाणानि तथा च गजवाजिनां ४२८ इक्षुयंत्रारघराष्ट्रहस्तष्टपयुगध्वजा
 मंतोयानि च नावश्च शिल्पिनाम्वायुपस्करं ४२९ पादुके वदशीकृत्रं घर्मोद्यानानि चैव हि मात्राष्टयेव हस्तेन न च दंडाश्च मापयेत्
 ४३० जालन्धरे हस्तसंख्यावेधे च दंडकास्तथा मध्यदेशे कोशसंख्यादीयन्तरे लुप्येजने ४३१ चतुर्विंशत्यङ्गुलैस्तु हस्तमानं प्रच
 क्षेने चतुर्हस्तो भवेद्दण्डः कोशस्तद्विसहस्रकं ४३२ चतुःकोशं योजनन्तु वंशोदशकैरैर्मनः निवर्तनं चिंशतिकैः क्षेत्रं तच्च चतुर्धरैः
 ४३३ शतवैशमनिदेशाश्च गुह्यादीनां निवर्तनं एकाशे निपटे नैव सर्वे स्थानं च मापयेत् ४३४ प्रासादाद्विविधा मोक्ताश्च स्तः स्थिरा
 सस्तथा मण्डपाश्च चतुष्षष्टिः प्राकारे देवताप्रयाः ४३५ विशेषेणापि ये क्खत्रा तथा ये चाष्टमण्डपाः चतुष्षष्टिपटे नैव सर्वोनेताम्

त्रैः स्वानार्थमानीयमुनीर्येतोयन्ततोपहारैः प्रतिष्ठन्वकुम्भम् ४५० ध्रुवेशिलायास्तुततः खनित्वाकुम्भप्रतिष्ठाप्याश्रादुलीपं विमाद्विवर्णा
 तुगतः प्रसस्तस्तद्वर्द्धमानचतुर्दशमानम् ४५१ जलास्तनव्रीहिसपञ्चगव्यमध्वान्बजान्परिश्रय्यसम्यक् ॥ क्रित्वा विन्यसकालेनु
 संभारं स्त्रोपकल्पयेत् ४५२ समुद्रेयानिरत्नानि सुवर्णरजतनया सर्वबीजानि गन्धश्चासृष्टर्भस्तथैव च ४५३ सुक्ताः सुमनसः
 सर्पिः श्वेत्तञ्च मधुरेचनाः आमिषञ्च तथा मद्यं फलानि विविधानि च ४५४ नैवेद्यार्थं च पक्ता नैवेद्याया भरणानि च ॥ केन मयी न
 नया रक्तदुःखा म्वर्णकमेण च ४५५ गन्धादींश्चैव स्वस्वञ्च उष्याणि च तथैव च वस्तुविद्याविधानजैः कारयेत्सुसमाहितः ४५६ ॥
 इमिवास्तु शीघ्रं स्रष्टुं हि निर्माणे चतुर्थोऽध्यायः ४ ॥ शोक्तं यद्भवता सम्यक्मासादानां यथाक्रमं अभुन्नाश्रोतुमिच्छामि वास्तु देहस्य
 तत्क्षणम् ४५७ पुरास भगवान्वास्तु पुरुषः परिकीर्तितः सर्वो नरमुखो वास्तु पुरुषः परिकल्पितः ४५८ देवैः स्रष्टादिभिस्तस्मिन्काले
 भूमौ निपातिनः अवाक्यमुखे निपातिन इदं शन्यान्दिशि संस्थितः ४५९ पिणो भोगे स्थितो वद्विमुखेऽप्यस्तनेयमः उत्तरस्यापवत्सस्य
 संव्यवर्गसमाश्रितः ४६० पर्जन्याद्यास्तथानासादृक्प्रवोरस्थलां सगाः सम्राद्यापं च चतुर्जै विन्यस्य पुरुषोत्तमे ४६१ इत्येतं सविता
 सवित्रो वितथो यष्टहस्तः पार्श्वे जठरे विवस्वतोश्च स्थितः परितस्तदा ४६२ ऊरून् स्थानुजङ्घः स्फिकयमाद्यैः परिवेष्टितः एते दक्षि
 णपार्श्वे स्थावा मपार्श्वे तथैव च ४६३ शेषाद एह नयनौ च भेदं न ह्याहृदि स्थितः पादे समाश्रितः निपितृभिः परिवारितः चत्वारिण्यं च
 सुक्ताः परितो वद्वरणस्तथा ४६४ चतुःषष्टिपदे वासो देवा वहादयस्तथा कोणेन वां प्रकर्तव्यास्तिये को ह गताहितः ४६५ चतुःषष्टिप

दोवास्तुः प्रसादेव हाणा स्थतः तस्या चतुर्थदोहात्रकोणाद्यर्द्धपदाः स्मृताः ४६६ षोडशकोणगांसां द्वैपदास्त्रयोभयस्थिताः विंशतिर्द्विपदाश्च
वचतुःषष्टिपदेस्मृताः ४६७ जीर्णोद्गोतथोद्यानेतया गृहनिवेशने नवप्रासादमकेनासादपरिवर्तने ४६८ द्वारभिवर्तनेनेतद्व्यासदे
सुगृहेषु च वास्तूपशमनद्वय्योन्मूर्त्तमेव विचक्षणः ४६९ वास्तुमण्डलकोणेषु द्वैपनादिकेभ्यश्च षड्नां रोपणं प्रसंगं प्रादक्षिण्ये
नमार्गतः ४७० विंशतुभूतक्षेत्रेनागालोकपालाश्च सर्वशः अस्मिन् गृहे बनिष्ठन्तु आयुर्वलकरसदा ४७१ प्रासादारमकापीषुक
पोद्यानेषु चैव हि तन्नामपूर्विकारोप्याकोणे षड्चतुष्टयं ४७२ अग्निभ्योप्यथ सर्वेभ्यो ये चान्येनास्तमाश्रिताः तेभ्यो वसिष्मयच्छ
मिषुष्यमोदनमुत्तमम् ४७३ एकाशीतिपटद्वयोर्द्वैत्वाभिः कनकेन च पश्चात्पिष्टेन चालित्यस्त्रेणालोड्ढा सर्वतः ४७४ दशपृवो
पतारेखादशचैवोत्तरायता सर्वोवास्तुविभागेषु विज्ञेयानवकानव ४७५ शान्ताय शोवतीकान्ताविशलाशोराणावादिनी सती च सुम
नानन्दासुभद्रास्तु स्थितानया ४७६ प्रवोपरगता दोता उद्ग्याम्याश्रितास्तथा हिरण्यसुव्रतास्तस्यीर्विभूतिर्विमलाभिया ४७७ ज
याकालाविषोका चनयेन्द्रादशमीस्मृता एकाशीतिपदेहोताः शिराश्चपरिकीर्तिताः ४७८ श्रियायशोविनीकानासुप्रियापिपराशिव
सुशोभासध्यायेयातयेभानवमीस्मृता ४७९ प्रवोपरगता ह्योताश्चतुष्षष्टिपदेस्थिताः धन्वाधराविशलाचस्थिरारूपामदा निशा
४८० विभक्तप्रभवाचान्यसौम्यासौम्याश्रिताः शिराः पदस्याष्टांशकोभागस्तत्रोक्तं कर्मसंज्ञकं ४८१ पदहस्तसंख्यया सम्मिता निवे
शोद्गुलानि विलोर्णवशा व्यासोद्देशिरामानं प्रचक्षते ४८२ संयानाश्चयिवंशानां मध्यमानि समानि च पदानां पानिनां चिन्हास्तर्का

णिभयदान्यपि ४८३ नतानिपीडयेत्ताज्ञोऽपुचिभारैहेष्वकीलकैः संभैश्चशाल्यदोषैश्चगृहस्वामिषुपीडनं ४८४ तस्मिन्नवयेतस्य
 वधाच्चैवप्रजायते कच्छयेमेयदङ्गम्वगृहस्वामीतथैवच ४८५ होमकालेचयज्ञादौतथाभूमिपरीक्षणे अग्नेर्वोविकृतिर्यज्ञतत्र
 शाल्यश्विनिर्दिशेत् ४८६ धनदानिर्दोरुमयैपशुयोडास्थिसंभवे रोगस्यापिभयम्योक्तन्नागदन्तोपिदूषकः ४८७ वंशानीमा
 निवष्ट्यामिवहून्पिपृथक्पृथक् वायुयावत्तथा रोगात्पितृभ्यः शिष्यतस्तथा ४८८ मुत्वाद्गृशस्तेथाशोकाद्विजपयावदैवतु
 सुयीवादितियावद्ब्रह्मत्यर्जन्यमेवच ४८९ एनेवंप्रासमाख्यानाः क्वचिदुर्जयेएवतु एतेवायसुसंयतः पदमध्येसमन्तजः
 ४९० एतत्सर्वेशमाख्यातं त्रिष्टुलङ्कोणकञ्चयत् स्तम्भन्यासेषुवर्ज्यानिनुलोवन्धेषुसर्वदा ४९१ सर्वत्रवास्तुनिर्दिष्टः पितृवैश्व
 नरयतः एकाशीतिपदेद्वास्मिन्देवतास्थापनेषु ४९२ रेखणाञ्चफलनत्रकथयामिसमासतः वर्णानुपूर्वेणतथाऽङ्गः स
 र्जनकंपरं ४९३ विप्रः सृष्ट्वातथाशिवञ्चक्षुः क्षत्रियकस्तथा विश्वोर्लक्ष्यद्वाश्चपादौस्यद्वासमारभेत् ४९४ अङ्गुष्ठकेनवाक्कु
 र्योन्मथ्याङ्गुल्यास्तथैवच प्रदेशेन्यामपितथास्वर्णरैप्यादिभानुना ४९५ मणिनात्सुमैर्वोपितथादध्यस्तैः फलेः शस्त्रेणशत्रु
 तोमृत्युर्वन्धोलोहेनभस्मना ४९६ अग्नेर्भयन्तणेनापिकाष्ठादिलिखितेनच नृपैर्द्वयनयाचक्रैर्बलैश्चशत्रुभयभवेत् ४९७ विस्
 षचर्मदन्तेनाङ्गुरेणास्थिनापिवा नशिवायभवेद्देखास्वामिनोमरणंनथा ४९८ अपसव्यक्रमैर्वैरंसव्येसंपदमादिशेत् तस्मिन्क
 र्मेसमारभेस्तुतन्निष्ठीविननथा ४९९ वाचसुपुरुषास्तत्रयेचान्येऽशकुनाधमाः तान्विवर्ज्यप्रजुर्वीतवास्तुघ्नजनकर्मणि ५०० अ

कचटतपयद्वितिनवदिस्तुच प्राचीप्रभृतिषुवर्णस्तत्परङ्कारयेत्फलम् ५०१ एतेवर्णोपप्रकाशेमध्येपद्मैकमक्षरं तेनशतस्यस्विजानीया
द्विष्टितस्यांचवेक्षणः ५०२ एतेभ्योपरस्वाद्येप्रप्रंयद्यक्षरं भवेत् तदाशतंनजानीयाद्द्वहमध्येविनिश्चयः ५०३ एकाशीतिपदद्व
य्याद्यास्तुक्सर्वेष्वस्तुषु आदौसम्पूज्यगणपन्दिक्पालान्भूजयेत्ततः ५०४ धरित्रीकलशंस्थाप्यमातृकापूजयेत्ततः नान्दोभ्री
दन्तनस्तुर्गोसुरायानभ्यर्चयेत्ततः ५०५ अग्निसंस्थापनार्थेन्तुमेखलात्रयसंयुतं कुण्डं कुर्याद्विधानेनमोन्याकारस्विशेषतः
५०६ स्याद्विलम्बाप्रकुर्वीतमतिमान्सर्वकर्मसु पदस्थान्भूजयेत्सर्वान्यच्चन्निशानथैवच ५०७ शिखाचैकपदंभोक्तः पूजयेन्न्य
श्चनथैवच जयनोद्विपदस्तर्प्यः सत्यंभृशोद्वि कोष्ठकौ ५०८ पदैकमनरिहस्तुवायुश्चैकपदः स्मृतः ५०९ पृष्ठाचैकपदेह्यस्मि
न्द्विपदोवित्तयस्तथा द्विपदौदक्षिणाणस्थौगृहस्तयमावुभौ ५१० गन्धर्वमृगराजौतुद्विपदौपरिकीर्त्तितौ मृगः पितृगणश्चैव
दौवारिकश्चैकपादकः ५११ सुग्रीदपुष्यदनौचद्विपदोवरुणस्तथा असुरश्चतथाशोकोद्विपदाः परिकीर्त्तिताः ५१२ पापयोगस्तथासर्प
स्त्रयश्चैकपदामनाः मुखभल्लाटसोमाख्यास्त्रिपदास्तुत्रयः स्मृताः ५१३ सर्पश्चद्विपदः प्रोक्तश्चद्विपदश्चैवच द्विपदश्चैकपदमो
क्षाद्वात्रिशत्वात्तस्थिताः ५१४ ईशानादिचतुष्कोणे संस्थितान्भूजयेद्बुधः आपश्चैवायसावित्रीज्योतिरुदलथैवच ५१५ तदन्तगा
श्चैकपदानीशानादिषुविष्यसेत् अर्यमात्रिपदः पूर्वेसविताचतथैकपात् ५१६ विवस्वान्त्रिपदोयाम्येदन्श्चैकपदस्तथा नैचद्वेतेपश्चि
मेभिन्नस्त्रिपदः परिकीर्त्तितः ५१७ वायव्येएजयस्माचैकपादः प्रकीर्त्तितः उत्तरेत्रिपदांस्यवीधरायश्चैकपातथा ५१८ मध्येनव

पदोव्रत्यापीतश्चेतश्चतुर्भुजः आब्रह्मन्ब्रह्मणदतिमन्त्रोयंसमुदाहृतः ५१९ अर्यमाकृष्णवर्णश्चर्यम्णाचष्टहस्यतिः सवितार
 क्तवर्णस्तु उपयामगृहीतकं ५२० विवश्वास्तुक्त्ववर्णश्चविवश्वा नादित्यमन्त्रतः इन्द्रो रक्तेन्द्रसुनामामन्त्रोपंसमुदाहृतः ५२१
 मित्रः श्वेतश्चतन्त्रिंशंवरुणस्याभिचक्षेदेति राजपक्ष्मरक्तवर्णोऽभिगोत्राणिमन्त्रतः ५२२ पृथ्वीधरो रक्तवर्णः पृथिवीकृन्दमन्त्रतः
 आपवत्सः शुक्लवर्णो भयामेति चमन्त्रतः ५२३ आपः शुक्लवर्णश्चतक्षाद्यो आपोऽस्मान्मानरेति च सावित्राग्नेयदिग्भागे शुक्लवर्णो
 कणक्तथा ५२४ उपयामगृहीतमेसिसावित्रोऽसीति मन्त्रतः जयन्त्येनो नैऋत्ये मर्मेणिनेति मन्त्रतः ५२५ रुद्रो रक्तश्च वायव्ये सु
 नामादिति मन्त्रतः ईशाने रक्तवर्णश्चतमीशानेति वैशिखी ५२६ पर्जन्यः पीतवर्णश्चमसा इन्द्रेति वैतथा जयन्तः पीतवर्णश्चध
 त्वनागादिति स्तृतः ५२७ कुलिशायुधः पीतवर्णो महाइन्द्रेति वैतथा सूर्यो रक्तः सूर्यरश्मिर्हरिकेति चमन्त्रतः ५२८ सत्यश्च शुक्लो
 ग्रनेन दीप्त्या माप्रोति मन्त्रतः ऋशः कृष्णो मंत्रमस्य भद्रङ्कुरेति रेवच ५२९ अन्नरिप्सः कृष्णवर्णो वयं शोमश्च इत्यपि वायुधृक् स तथा व
 र्णो आकाशो रिति मन्त्रतः ५३० पृष्ठाचरक्तवर्णश्चपृषन्वदनीरितः शुक्लवर्णश्चवितथं सविना प्रथमेति च ५३१ गृहस्ततः पीतवर्णः स
 वितात्वेति मन्त्रतः यमः कृष्णवर्णश्चपुण्येयमायत्तामषाय च ५३२ गन्धर्वो रक्तवर्णश्चमलक्षो वेति मन्त्रतः ऋद्रः राजः कृष्णवर्णो मृत्पु
 सुपर्णेति वातथा ५३३ सृगः पीतश्च न द्विष्णुः मन्त्रेण निर्ऋतिः स्थितः पितृगणारक्तवर्णो पितृभ्येति च पूजयेत् ५३४ द्वौ वारिकीरक्त
 वर्णो द्विविष्णे दाः विपीषति शुक्लवर्णश्च सुग्रीवसुषुम्णाः सूर्यरश्मिना ५३५ पुष्पदनो रक्तवर्णो नक्षत्रेभ्येति मन्त्रतः वरुणाः शुक्ल

इमोऽपि त्रास्यवरुणास्यतः ५३६ आसुरः पीतरक्तश्च ये रुपाणीति मन्त्रतः शोककृष्णवपुर्मन्त्रमासवे स्वाहेत्यावाहयेत् ५३७ पापयस्याप्येति तव
 र्णः सूर्यरश्मीति मन्त्रतः रक्तवर्णस्तथा रेगोऽश्विमे इति कोणके ५३८ द्विपदे हि वीयुको णेरक्तो नकोऽस्तु सूर्ये भ्यश्च सुरयोरक्तवपुः
 कार्यो देवे त्वा इति पूजयेत् ५३९ भस्माटकः कृष्णवर्णो विरामह्रस्वि मन्त्रतः सोमः श्वेतश्चोत्तरे च वयं सोमेति मन्त्रतः ५४० सूर्यः कृष्णव
 पुः पूज्य उदुत्यं जातं वेदसं अदितिर्गता तवर्णानुत्तमो हि विवृणो मन्त्रेण शानको णके इष्टानादिकं मेणीव
 स्यात्पाः पूज्याः स्वमन्त्रतः ५४१ नाम मन्त्रेण वा स्यात्पाः पूज्याश्चैव यथा कृत्वा भूर्भुवः सेति मन्त्रेण प्रणवाद्येन नामकैः ५४३ इष्टानेव
 की स्यात्पाः पूज्यवर्णा यवाद्यागाः ईशा वा सेति मन्त्रेण स्यात्पाः पूज्याः प्रयत्नतः ५४४ विदारिकारक्तवर्णो अग्निदेतेति मन्त्रतः पृतना
 पीतहरितानमः स्वत्यायमं व्रतः ५४५ पापराक्षसी कृष्णा भावाय व्यैरिति मन्त्रतः वहिरेव च पूर्वोदिकं मेणा चततोर्चयेत् ५४६ रक्तकृष्ण
 र्खं घट्यती अहो नमय मं व्रतः अर्थमादक्षिणे कृष्णचर्यपणा च वदहस्यतिः ५४७ पश्चिमे रक्तवर्णस्तुत्रं भवः परिकीर्तितः सरोऽभ्योर्ध्वे रवं मंत्रं समू
 चार्यमपूजयेत् ५४८ पितृपिच्छिकः पीतवर्णो कारं भर्गरे निमंत्रतः भीमरुसलये शनैः मयस्वेति रक्तकः ५४९ त्रिपुरारि कृष्णवर्णो ज्यं वके त्वग्नि को
 णके अग्नि जिह्वस्तु नैऋत्ये असुत्वं तेति पीतकः ५५० कारत्वारक्तवर्णानुवातो वत्कृष्णस्थिताः हेतुकः ध्रुवेदि कृष्णो हेमनेऽतनुना तथा ५५१
 अग्निवेतालं केयास्ये कृष्णोऽग्निं दूत ईत्यपि कालास्यः पश्चिमे कृष्णो वरुणास्यो नं भनया ५५२ एकपादः पीतवर्णः कुविदा गेति चोत्तरे ई
 शानपूर्वयोर्मध्ये गन्धर्वास्त्यश्च पीतकः ५५३ मन्त्रद्वारेति मन्त्रेण पूज्यमानो न्नरिदं के नैऋत्याम्बुद्विमध्यस्थो ज्वालास्यः येन मन्त्र

पृथक् ५५४ महीद्यौइति मन्त्रेण पूजनीयो विधानतः येवाह्यदेवताः प्रोक्ताः प्रासादेतान् प्रयुजयेत् ५५५ दुर्गदेवालेये चैव शाल्योद्वा
 रेन चैव च विशेषेणैव पूज्याश्च चतुष्पष्टिपदंतया ५५६ कलशे स्थापयेद्देवं वरुणं ततः कलशम्पूरेये तीर्थवारिणा सर्व
 वीजकैः ५५७ सर्वौषधैः सर्वरत्नगन्धैश्च विविधैस्तथा पल्लवैः पञ्चकाषाये मृदायुद्धोदेकेन च ५५८ ग्रहाणां मृजननत्रकार
 पेद्मेदिकोपरि पुरा मासीवचा कुष्ठशैलेयं रजनीद्वयं ५५९ शटीचम्यकमुक्ताच सर्वौषधिगणाः स्मृताः अश्वत्थो दुम्बरप्रसूत
 न्यग्रोधसम्भवाः ५६० पञ्चभक्नुमन्मे प्रोक्ता सर्वकर्मसु शोभनाः नुलसी सहदेवी च विष्णु कान्ता प्रातावरी ५६१ मूलान्येता नि
 गत्नीयाच्छालाभे विशेषतः वटीर्वटो दुम्बरस्येव तस्य तथैव च ५६२ अश्वत्थश्चैव मूलश्च पञ्चकाषापकाः स्मृताः अश्व
 स्थानाद्गजस्थानाद्दल्लीकात्सङ्गमाद्दुदात् ५६३ राजद्वारमेवेश्च मृदमानो यानि क्षिपेत् सर्वे समुद्राः सरितः सरास्मि जलदान
 दाः ५६४ आपानुयजमानस्य दुर्गितक्षयकारकाः ५६५ शिख्यादियं च चत्वारिंशद्गोषान्नत्र पूजयेत् ५६६ वेदमन्त्रैर्नाममन्त्रैः प्रण
 वव्याहृतिभिस्तथा होमस्त्रिभिरत्नलोकार्यैः कुण्डे हस्तप्रमाणके ५६७ यवैश्च कृष्णतिलैस्तद्वत्समिद्धिः क्षीरद्वयकैः पलाशैः खादि
 रैर्वोषा मार्गो दुम्बरसम्भवेः ५६८ कुशदूर्वा मयेवोपिमथु सर्पिसमन्वितैः कार्यं सुपञ्चभिर्विल्वैर्विल्ववीजैरथापि वा ५६९ हो
 मान्नेमक्षभो न्यैश्च गालुदेशे वलिहरेत् नमस्कारान्नायुक्तै न प्रणवाद्येन सर्वतः ५७० वेदोक्तै नैव मन्त्रेण समुज्यादेव ता क्रमान् त
 नो व्याहृतिभिर्होमः स्विष्टकृद्धोममेव च ५७१ घृणा दुनि च जुहुयात्संखवाश नन्नतः वास्तुमण्डलदेवेभ्यो वलिन्दद्याद्विधानतः

५७२ घृताञ्जलिखिवेदद्यात्पुर्जन्यायसचोत्पलं जयन्ताद्यवालुमराडलदेवेभ्योवलिनतः ५७३ कुलिशपुधापुष्पञ्चरलपौष्टिकको
शंस्त्रयोयधुम्बरकवितानापुष्पसक्तैः ५७४ सत्यापघृतगोधूमं मत्स्यान्नञ्चभृशायच अन्नरिक्षायशङ्कुलीमासवापिचशकुनम
५७५ वायसेसक्तवः शोक्ताष्टोलाजास्तुवधैः वितथापचणकान्मध्यन्नञ्चगृहक्षते यमायपिशितान्नलुगन्धर्वोयगन्धो
दने भृङ्गराजायमेवस्यजिह्वायाञ्चवल्लिंदेत् ५७७ मृगाययावकन्दद्याद्वलिन्नीलपदस्तथा पितृभ्यः कृशरान्नञ्चनयाद्वौवा
रिकायच ५७८ दन्तकाष्ठेक्षणापिष्टं दन्तधावनमेवच सुग्रीवायअष्टपञ्चयावकलुतथैवच ५७९ पुष्पदन्तायपायसम्बरुणा
यतथैवच कुशासम्भञ्चयमञ्चैपैहं हेरामयन्तथा ५८० असुरायसुराशोकाशेषापचघृतोदनं गोधायापयक्ष्मणेचरोगायघृ
तमोदनम् ५८१ अहमेकलपुष्पाणिनागकेशरद्वयपि मुख्यायघृतगोधूमं भस्त्रादेमुक्तमोदन ५८२ सोमायपायसघृतं नागोपोष्टि
कशालकं अदित्योपोलिकादित्यैष्टिकायावलिः स्मृताः ५८३ अङ्गोपिष्ठीरच्चतथासवित्रचकुशोदनं लडुकं मरिचञ्चैवज
पायघृतचन्दनम् ५८४ रुद्रायपायसगुडमर्यगणेशकर्णविते पायसञ्चसवित्रेनुगुडपुष्पवलिः स्मृतः ५८५ विवस्वतेतथादेयं रक्तचंद
नपायसं इन्द्रायसघृतं देयं हरिकालोदनं तथा ५८६ घृतोदनञ्चभिवायआमसांसं मधुसूतया राजयक्ष्मणेचष्टथोघरायचमितौजसे
५८७ मांसानि कूष्माण्डमितिआपवत्सायवैदधि वस्त्रोपञ्चगव्यञ्चयवन्तिलाक्षनन्दधि ५८८ विविधान्भक्ष्यभोज्याञ्चफलानि
विविधानिच एवन्दत्त्ववल्लिसम्यक् दद्यान्नेभ्योदिरएमयं प्रणवाद्यैश्चतुर्थ्यनैर्नाममन्त्रेणमन्त्रविन् सर्वेभ्योपिदिरण्यञ्चवस्त्रह्यरोम

गोंपयस्त्रिनीं ५९० अथवापायसंदद्यात्सर्वेभ्यश्चसदीपकं नतोवात्स्थितानानुवलिन्दद्याद्विधानतः ५९१ चरकौमाषभक्तञ्चस
 यूतंपयकेशरं हविश्चैवतयाग्नेयेवितानकविदारिके ५९२ माषभक्तंसरुधिरंहरिद्राभक्तमेवच नैऋत्यामृतनाथैर्माषभक्तेनसंयु
 तं ५९३ रुधिरस्थिपीनरक्तस्वलिन्दैर्ब्योनिवेदयेत् वायव्येपापघ्नस्यैवमत्स्यमांससुरासवं ५९४ तमःप्रागादिनोदिसुक्कंदायरुधिरं
 तं ५९५ रुधिरस्थिपीनरक्तस्वलिन्दैर्ब्योनिवेदयेत् ५९६ जम्बकापतया मांसंरुधिरंपञ्चिमेन्यसेत् विलिपिच्छिकायोत्तरेचअसृक्कम
 राः अर्थेष्मेमाषभक्तञ्चदक्षिणेविनिवेदयेत् ५९७ भीमरूपार्पईशा
 वस्तिःस्पृष्टः ५९८ इत्येतेषाम्देवानाम्बलिन्दद्याद्विधानतः प्रासादादौतथैतेषाम्बलिन्दद्यात्प्रयत्नतः ५९९ भीमरूपार्पईशा
 नेकपोतकसुखंवल्लिः वसारुधिरमांसानाङ्कुरायास्तथैवच ५९८ आग्नेयादिनिसन्धारीत्रिपुरान्तकारुपधक् अग्निजिह्वस्तुने
 अत्येदुर्गंधंसेन्धवसंयुतम् ५९९ मांसञ्चरुधिरंनेयन्त्सैदिक्पालिनेनमः करालिकेपक्वमांसंरुधिरंसेन्धवमयः ६०० हे
 नुकेषुर्वदिग्भागेवल्लिस्त्यापयसंअसृक् अग्निवैतालिकेयाम्येरुधिरंमांसमेवच ६१ कात्वारत्वंपञ्चिमेदद्याच्चलिमान्तोदनस्य
 च एकपादेकतस्याङ्कुरायावल्लिस्तथा ६२ आग्नेयश्रवणेर्मध्येगन्धमात्यैर्वितानकं नैऋत्यपञ्चिमान्तस्योज्वालास्यःपरिकी
 र्मितिः ६०३ तस्मैदध्यक्षतयुतंमोटकानिचदापयेत् दिग्पालानाम्बलिन्दत्वाक्षेत्रपालवल्लिन्नतः ३०४ आगमोक्तेनमन्त्रेणवेदमं
 त्रैरुपेक्षया ६०५ नमोभगवतेक्षेत्रपालायत्रयस्त्रिंशत्कोटिदेवायनिर्जितायभारभासुभिर्विनेत्रामस्वाङ्गंकिङ्किणिज्वालासुखभै
 रवरूपिणेनुरुसुहृत्शुक्ललवषषधकेङ्कारदुरितदिङ्मुखमहाबाहोअद्यकर्तव्येवास्तुकर्मणिअसुकंयजमानंपाहिपाहिआयुः

कर्ताक्षेमकर्ताभव अमुंपुंशुदीपसहितं सुरांडं माषभक्तवलिं गृह्णतु साहा ६०६ इति वलिं दत्त्वा नैऋत्यादिदिशि भूतेभ्यो सन्ध्याका
 से विशेष्टतः वलिन्दद्याद्विधानेन मन्त्रविन्तक्तमुग्यमी पुरोहितस्तथा याज्यङ्कुडोदनमथापि वा ६०७ कुल्माषेणानुसम्मिश्रेः याव
 काष्टपसंयुतैः वहुपक्वान्नसंयुक्तैर्वोतः क्रीडनकैस्तथा ६०८ फलेष्वदाद्विमीवीजैः कालपुष्पैर्मनोरमैः माचाननाशनमितावलि
 कर्मणि चोदिताः ६०८ मन्त्राः देव्यो देवासु नीन्द्रभुवनपतयोदानवासर्वसिद्धाः यस्यास्मां सिनागगरुडमुखस्वगाः गृह्यकादेव दे
 वाः डाकिन्यो देववेण्या हरिदधिपतयो मातरो विघ्ननाथाः प्रेताभूताः पिशुनाः पिशुनाः पिशुनाः पिशुनाः ६०९ गन्धर्वाः
 किन्नरास्सर्वजटिलाः पितरो ग्रहाः कूर्माराणाः पूतनारोगाज्वरैर्नालकाः शिवाः ६१० असृक्पुताचपिपुना भस्मां सान्यने
 कशः लम्बकोडातणाद्रुत्वाः दीर्घो शुक्लास्तथैव च ६११ रवेजाः स्थूलास्तथैकाक्षाना नापस्मिमुखास्तथा आलास्या उद्धवक्राश्च अ
 वक्राक्रोडवर्जिताः ६१२ धमनाभीतमालाभाद्विपाभा मेघसन्निभाः गवलाभास्तितिनिभा अशनीस्वनसन्निभाः ६१३ द्रुतगाश्च म
 नोगाश्च वायुवेगसमाश्रये बहुवक्त्रावदुशिगवदुवाहुसमन्विताः ६१४ वटुपादावदुदृशः सर्प्यो भरणभूषिताः विकटामुकुटाकेचित्त
 थावैरलथारिणः ६१५ स्वर्यकोटिप्रतीकाणां विद्युत्सदृशवर्चशः कपिलाहुतभुगवर्णममथा वदुस्तपिणः ६१६ गृह्णतु वलयस्सर्वे नृ
 त्रायान्तु वलिर्नमः आचार्यस्तु नतो नीत्व कलशमन्त्रमन्त्रितं ६१७ स्वयमत्यङ्गुस्त्रोभूत्वा प्राङ्मुखं यजमानकं स्वशाम्बोक्तेन मन्त्रे
 ण आगमोक्तेन वा तथा ६१८ स्वापयेत्कुम्भतोयेन मंत्रैः पौराणिकैस्तथा वैदिकैर्वातं यामन्त्रैः सवस्त्रस्थः कुटुम्बवान् ६१९ दारपुत्र

समेतस्य यजमानस्य ऋत्विजः सुरास्त्वामभिविच्चन्तु ये च सिद्धाः पुरातनाः ६२० त्रयोविंशत्यम्बुश्च साध्याश्च समस्तद्विजाः चादित्या
वसवो रुद्राश्चन्द्रियैर्गैवभिषवर्गौ ६२१ अदितिर्देवमाता च त्वाहासिद्धिः सस्त्वनी कीर्तिलेख्योद्युतिः श्रीश्चसिनीवालीकुटूहलद्या
६२२ दितिश्चसुसुक्तेव विनता कंदुरेव च देवपत्न्यश्च याः प्रोक्ता देवमातर एव च ६२३ सर्वोस्त्वामभिविच्चन्तु शुभाश्चाश्वरसाङ्ग-
णाः नक्षत्राणि सुहृन्नाम्न्याश्चाहोरात्रसन्धयः ६२४ सम्बत्सरादिनेशाश्च कलाकाष्ठाक्षणाः लवाः सर्वेस्त्वामभिविच्चन्तु काल-
स्यावयवाः शुभाः ६२५ एते जन्ते च नूनयो वेदव्रतपरायणाः सप्रिष्व्यास्ते भिविच्चन्तु सत्सनाश्च तपोधनाः ६२६ वैमानिकाः सुर-
मणाः सारत्वाः सारैरेः स्तह सुनयश्च महोभागानागाः क्षिप्सुरुषाः खगाः वैस्वानसामहाभागा द्विजा वैहायनाश्च ये सप्तर्षयः सदा रा-
श्च ध्रुवस्त्वानातिपा निच ६२७ मरीचिरेत्रिपुलहः पुलस्त्यः क्रतुरङ्गिराः ऋगुः सनम्बुमारश्च सनकोद्य सनन्दनः ६२८ सनातन-
श्च दक्षश्च जैमीषव्यो भगन्दनः एकतश्च द्धित्तश्चैव त्रितोजा वालिकप्रयपौ ६३० दुर्वोसादुर्विनीतश्च कण्वः कात्यायनस्तथा आ-
र्करोडयो दीर्यतपाः पुनः शोफो विदूरथः ६३१ और्वः सस्वर्तकश्चैव च्यवनो विषरायारः दैपायनो यवक्रो तो देवराजः सहास्रजः ६३२
पर्वतास्तस्वेव लयः पुण्यान्यायतनानि च प्रजापतिर्दितिश्चैव गावो विश्वस्यमातरः ६३३ बहूना निच दिव्यानि सर्वे लोकाश्च राच-
राः अग्रयः पितरस्तारा जीमूतास्वं दिशो जलं ६३४ एते चान्ये च बहवो वेदव्रतपरायणाः सर्वे पुण्याश्च वणकीर्तनाः
६३५ तौ ये स्त्वामभिविच्चन्तु सर्वोत्पान निवर्हणे यथाभिषिक्तो मय वानेनेर्देवित्तमानसे ६३६ इत्येतैश्चाथैर्कलापि संहति-

मस्तुनैः अभिषेकश्च कुर्वीतमन्त्रैः नौराणि कैः स्तथा ६३० ततः शुद्धोदकैः स्नानं यजमानस्य कारयेत् वास्तुमण्डलमध्ये तु ब्रह्मस्थाने
प्रपूजयेत् ६३८ सुस्तोत्रं पृथिवीं दिव्यं रूपं भरणं संयुतां स्त्रीरूपां प्रमदां वेष्टाधारिणीं सुमनोहराम् ३३९ महाव्याहृतिपूर्वेण पूजयेत्
धरं पुनः धारयेत् च मन्त्रेण स स्मार्थ्यं च पुनः पुनः ६४० सर्वदेवमयो वास्तुवास्तुदेवमयं परम् ततः स्वनाममन्त्रेण ध्यात्वा तत्र च पूज
येत् ६४१ ततश्च नुसुखं देवं प्रजे प्रां चानुयेन ततः गन्धादिभिश्च तं पूज्य प्रणम्य च पुनः पुनः ६४२ वास्तुयुगवन्मस्तेस्तु भूमिप्रायारत
प्रभो मद्देहे धनधान्यादिसमृद्धिदुःखसर्वदा ६४३ वाचयित्वा ततः स्वस्तिकं कर्कष्टं परिरुह्य च सूत्रमार्गेण तोपस्य धाराप्रादस्त्रिणेन च
६४४ पातयेत् तेन मार्गेण सर्ववीजानि चैव हि सर्ववीजेन लैरेव तन्मार्गेणापि स च्चरेत् ६४५ इति वास्तुविधानं नृकृत्वा तं स्नानमण्डपात्
समानोपशितान्नत्र सूत्रधारो गुणान्वितः ६४६ तत्र दिक्साधनदुःखोद्ग्रहमध्ये सुसाधिने ईशानादिक्रमेण वस्वर्णकुह्यालकेन तु ६
४८ स्वनिस्त्वाकोणभागे तु मध्ये दैवविशेषतः नाभिमोत्रे तयाग कुर्ते शितानां स्थापनं शुभं ६४९ सूत्रच्छेदे भवेन्मृत्युः कीले चार्वाङ्गमु
खे गतः स्वन्धाश्रुते शिरो गे गङ्गा-रादुदुपतेः क्षयः ६५० गृहेऽप्यपत्नीनाञ्च स्मृति लोपोऽप्यमृत्युदः भग्नो कीर्तिवधः कुम्भे कुलस्योत्सर्ग
वर्जिते ६५१ सूत्रेऽत्र सार्थ्यमाणे तु गर्धभाय दिशौ तिचेत् तत्रास्थिशल्यं जानीयात् सुषुम्णात्सादितं धितं ६५२ रविर्दीप्तादिशि यानुनत्र
चेत्पश्चोत्तरवः सः सृष्ट्याङ्गः समाने च तस्मिन् सत्यं चिनिर्दिशेत् ६५३ शिलाविन्यासं काले तु वासने द्विरदाटयः तस्मिन् न देहसंभूतम्
स्थिशल्यं चिनिर्दिशेत् ६५४ कुक्काम्बाभनकं भिक्षुस्त्वैद्यं रोगानुरानपि दर्शनं सूत्रकाले तु वर्जयेत् क्रियमिच्छता ६५५ शुनौ हुलहुला

नाच्च मेघानाङ्गुस्त्रिमेन च गर्विता मपि सिंहा नां स्वनिंतं धनदम्भवेत् ६५६ स्त्रे प्रसार्यमाणे तु दीप्ताग्निर्यद्विदृश्यते पुरुषोद्योऽकारुढो
 भवेद्वाष्पमकारुढवम् ६५७ शङ्खनूर्यो दिनिर्घोषवसुभिर्विपुलद्गुहं येषिताङ्गुन्यकानाच्च नीड नञ्चितवर्द्धनं प्रारम्भे च पुभागो ह गे
 पने मृत्युरोगदा सभाद्यारोपणे मध्याप्रवेशे दृष्टिरुत्तमा ६५८ दारुणाञ्छेदने च वदुःखशो कामयप्रदाः परीक्षा समये चैव ननु
 सौख्यप्रदास्मृताः ६६० कृत्रध्वजपताकानां न्दर्शने निधि स सम्भवः पूर्णकुम्भे तु सग्नाग्निः स्वेय्ये दुलकालध्वनौ गुरुकोणेषु संवे
 शुषुजाङ्गुत्वाविधाभितः दुष्प्रममादितस्तुत्वाप्रादक्षिण्येन विन्यसेत् ६६२ अनेनैव विधानेन सतम्भद्वारादिरोपणं वास्तुविद्यायि
 धानस्तुत्वाये न्तु समादितः ६६३ नन्दा मद्राजयारिक्ता पूर्णानाम्नीयथाक्रमं नन्दायाम्पद्ममालिरत्यमद्वासिंहासनं तथा ६
 ६४ जयायान्तोराणञ्छत्रं रिक्तायाङ्गुः सममेव च पूर्णोयाच्च चतुर्वाङ्गुस्त्रिण्युं संक्षेत् खये दुधः ६६५ उं भर्भुवः स्वरिति तथा सभ्यो नाव
 रुं नं स्मृतं त्रस्ता विष्णुश्च रुद्रश्च ईश नश्च सदा शिवः ६६६ एते पंचैव पञ्चेषु भूतानां वाहयेत्युनः स्तपनञ्च न तं श्रुयो द्विदृष्टेन क्रमे
 णा ६६७ पञ्चभिः कलशैर्युक्तास्तासां नामान्यतः शृणु पद्मश्चैव महापद्मं शंखञ्च विजयन्तया पञ्चमं सर्वतो भद्रम् चैषा वाहयेत्तु
 तं ६६८ अग्निमूर्धेति च सदा यज्ञयज्ञेति वारुणैः ६६९ अश्वत्थेति कषायेन पत्तवेन जलेन च गायत्र्या च गवास्तुत्रैर्गे न्धश्चारेति गोम
 यैः ६७० आप्यायस्वेति शीरेण दधिकावोति वैदधि द्युतवर्तीति द्युतेन च मधुवातेति वैमधुः ६७१ पयश्चूथिव्यामिति च पञ्चगव्येन
 संस्त्रपेत् देवस्य त्वेति च कुशोः कारुडात्कारुडाच्च दूर्वया ६७२ गन्धद्वारेति गन्धेन पञ्चगव्येन वैतथा यात्रोषधौ ऐषधीभिर्गोष्फलिनी

तिफलोदकैः ६०३ नमसेतिष्ठषष्टङ्कः सदाधान्यमसीतिच धान्यादीजिघ्रामितिचकलशेनतथैवच ६०४ आषाढयइत्यस्तैश्चयचोसी
नियचोदकैः निलोसीतिनिलैःपंचनद्येतिचनदीजलैः ६०५ इममेगङ्गेतिचतथानीथानामुदकेनच नमोस्तु रुद्रेभ्योस्तदानगदं
तिसमुद्भवात् ६०६ स्योनाष्टयिवीचमृदासीतायामधुभिश्चवा हिरण्यगर्भइतिवासुवर्णोदकसंभवैः ६०७ रुसेणेवेतिरौष्येणयद
आयेतिवस्त्रजैः सस्त्रापनीर्यपयसाततः शुद्धोदकेनच ६०८ सम्मार्ज्येषुअवस्त्रेणगन्धेनातिप्यसर्वतः तस्यादीन्युजयेत्तत्रनामम
न्त्रेणवानथा ६०९ उपचारैः षोडशभिर्मूलमध्यगिरः अपि स्यपनञ्चाभिषेकचुवेदबन्धेअकारयेत् ६१० आत्रह्यन्नितिचनन्दायाभद्र
कर्मभिवैतथा जामवेदसेनिचययमायत्वेतिमन्त्रकैः ६११ पूर्णोदवैतिपूर्णयाङ्कुमेणापिसमाचरेत् मूलमध्येपिचतयानामभिर्भक्तम
त्रकैः ६१२ बहोपद्मन्नदिसिचविष्णोरारामेवच नमसेरुद्रइतिचद्रुमन्देवेतिसंहायेत् ६१३ श्रीर्षेचावास्तुनङ्कुर्येनद्विष्णोपरमम्यदम्
इदम्बिष्णुविवर्कमेवधानिदधेपदम् ६१४ समस्येदेव्याधियाइतिचत्र्यम्बकंयजामहेतिच सृष्टेर्नद्वितृचयासम्पूज्यचमयावि
धि ६१५ तैभ्योर्हिरण्यंदत्त्वाचवस्त्रालङ्कारवाससी ततस्तुपुण्यघोषेणशिलान्यासम्पूज्यकल्पयेत् ६१६ ततस्तुलनेसम्यान्निपञ्चवा
द्यानिवादयेत् नद्याग्रगृह्यचशिलान्नञ्चाधारशिलान्यसेत् ६१७ तत्रोपरित्यस्मिन्नसन्नकलशाम्बन्धमन्त्रितं सर्वौषधिमसोपेतम्पा
रदाज्यमधुसुतं ६१८ पित्तिरन्तर्गतगर्भञ्चनेजोराशिभिरन्वितां सदाशिवस्वरूपीचंध्यात्वापञ्चोपचारकैः ६१९ सम्पूज्यस्योपलिन्य
स्यवामभागोर्यगतकैः तत्रोपरित्यसेन्नन्दांसंपूज्यचयथाविधि ६२० नाभिर्भेतिचमन्त्रेणस्त्रिरोभवेतिवैतथा मार्थेनञ्चततकुर्वादा।

गमोक्तेन मन्त्रं ६९१ नन्दे त्वन्नन्दीपुंसां त्वामत्रस्थापयाम्यहं प्रासादेतिष्ठ संदृष्टया वचच्छ्रार्कं तारकाः ६९२ आयुष्ठाभ्यान्त्रियं देहि देव
 वासिनि नन्दिनि ॥ यस्मिन् त्वा त्वया कार्यं प्रासादे यत्नतो मम ६९३ महापद्मन्यसेषु वष्टले येदन्नगर्भितं तत्र भद्राच्च संस्थाप्य पूजयेन्नामं
 त्रैकैः ६९४ भद्रवर्णे निष्ठु च यास्यापयेद्द्वारुणस्तथा भद्रे त्वं सर्वदा भद्रं लोकादीं रूक्षाश्रयि ६९५ आयुर्दो कामदा देवि सुखदा च
 सदा भव स्वाम्भस्यापयाम्यद्य गृहे स्मिन् भद्रदायिनि ६९६ आधारे परि विन्यस्य कलशं शङ्खं कोणेषु पुन्यविधिवज्जनयं संस्था
 पर्येततः ६९७ गर्भगोत्रसमुद्भूतं त्रिनेत्राच्च चतुर्भुजं प्रासादे स्थापयाम्यद्य जयाच्चारुविलोचनं ६९८ नित्यं नयायभूत्यै च स्वामिनो भव भार्ग
 वि जातवेदमेति मंत्रं ६९९ आधारे परि विन्यस्य विजयङ्कुलशान्तः रिक्तां संस्थापयेत्तत्र मंत्रेणानेन मंत्रं क्वित् ७०० त्र्य
 म्बक्यजामदे तितथा वारुणमंत्रकैः स्थापयेत्पार्थयेत्तद्द्विक्तां रिक्तां निर्हारिणीं ७०१ रिक्ते त्वन्निक्तदोषघ्ने सिसिद्धिभुक्तिमं देसुभे सर्वदा स
 र्वदेव धिनिष्ठा स्मिन् च नन्दिनि ७०२ आधारे विन्यसेन्मध्ये सर्वतो भद्रं संज्ञकं शृणोरन्ताब्धिं पुष्टं सर्वमंत्राभिर्मंत्रिणं ७०३ तच्च सप्तभुज्य
 विधिवद्वा त्वान्नसदा शिवं तत्रोपरि न्यसेत्पुर्णो नन्दप्रदायिनी ७०४ पूर्णं सर्वदा पूर्णं न्योक्तानाङ्कुरु काश्रयि ७०५ आयुर्दो कामदा देवि
 धनदा सुनदानया ७०५ गृहाधारा च त्वमथो वास्तुदीपे न संयुता त्वामृतेनास्ति जगतामाधारश्च जगत्प्रिये ७०६ पूर्णोदरीं निमन्त्रेण्डुमं मे
 देवेति वैनया ७०७ मूर्द्धनान्दिदेति च तया शान्तिमन्त्रैस्तथैव च सहस्रशेषैर्निषोडशभिरपि मौलेनैव तथा ७०८ द्वे त्वेज्जैर्ज्यैश्च आया
 हीति तथा पुनः शान्देवीति मंत्रेण स्थापयेत्प्रयतः शुचिः ७०९ मृदादिना दृढीकृत्य प्रादक्षिण्येन सर्वतः ईशानादिक्रमेणैव स्थाप्याः सर्वो

र्यसिद्धये ७१० अग्रेषांचैववर्णानामाग्रेयादिक्त्रमेणच सर्वेषामपिवर्णोनाहुः चिदिच्छन्निस्सरयः ७११ यानुदेवगणोस्सर्वेष्टजमादा
यपार्थिवात् इष्टकासममृध्यर्थम्युनरागमनायच ७१२ ततस्तुमाक्षुर्वोभूत्वाआचार्योयनिवेदयेत् दक्षिणाश्चास्येणेतद्वद्यथोवि
त्तानुसारतः ७१३ उदङ्मुखत्वायचततः समस्तेतिपुनः पुनः गांवेत्तोस्वर्णसुतोतथावासोयुगान्विताः ७१४ यस्मान्नेआहुतान्वस्त्रान्नाचार्या
यनिवेदयेत् देवज्ञञ्जनतलोप्यस्थपत्नौचैषावानपि ७१५ दक्षिणाञ्चतयोर्दद्याद्भुजच्छायाभिलोकयेत् रक्षावन्धोमंत्रपाठः स्याद्यु
षञ्चसमाचरेत् ७१६ ऋत्विग्योदक्षिणान्दद्याच्छिष्टेभ्यश्चस्वशक्तिनः दीनान्धकूपेभ्यश्चदद्याद्विज्ञानुसारतः ७१७ शिल्पिवर्ग
स्तुसंज्ञोथदान्योनैस्तुथैवच ७१८ सम्मात्रोतिनरोलक्ष्मीपुत्रपौत्रधनान्विता ७१९ ॥ इतिशिलान्यासेपञ्चमः अध्यायः ५ ॥ अ
थातःसंभवस्याभिप्रासादानींस्तिधानकं देवोरुदलथाविष्णुर्वद्मद्यास्तुरसत्तमाः ७२० प्रतिष्ठाप्यशुभेस्थेनेचन्यथातेभयावृद्धाः ग
र्जोदितस्त्येणोधात्रीनन्धस्वादिनयाभवेत् ७२१ वर्णेनचसुरश्चेष्टसामहोसर्वकामदापितामहस्यपुत्रः कुलान्यद्यौनुयानितु ७२२ ता
रयेदामनासाद्वैविर्णोर्मेन्दिरकारकः अपिनःसल्लुलेकस्थिद्विष्णुभक्तोभविष्यति ७२३ येध्यायेतिसदाभक्त्याकरिष्यामोहरेर्येह
तेषांश्चिलीयतेष्वापर्वजन्मशक्तोद्भवम् ७२४ सुरवेष्मनियावन्नोद्विजेन्द्रःपस्माशुवः तावद्वर्षेसहस्राणिस्वर्गलोकेमहीयते ७२५
मासादेष्टुन्मयेष्टुर्द्वयेतत्कथितम्पुरा तस्माद्दशगुणंपुर्यंकुनेशैलमयेभवेत् ७२६ ततोद्दशगुणंलोहेनाभेशतगुणंततः सहस्रगु
णितंतैर्येतस्माद्रुमेसहस्रकं ७२७ अनन्तफलमात्रोतिरत्नचित्रेमनोहरे कनिष्ठंमध्यमंश्रेष्ठद्वारयित्वाहरेर्येह ७२८ स्वर्गञ्चैवेष्ण
रम् २२

वंलोकं मोक्षञ्चैव । तैकमात्रं बाल्येचकीदृशानायेपांशुभिर्भवनंदरेः ७२९ वासुदेवसंप्रकुर्वन्निनेपिनह्योकागमिनः पाभूमिः शस्यतेगेहै
 साप्रासादविधौनका ७३० योविधिर्गृहनिर्मणे शिलान्यासस्यकर्मणि प्रासादादिषुसंज्ञेयः चतसस्तुशिलालसया ७३१ नन्दाभद्राज
 यासृर्णोऽग्रेयादिषुविन्यसेत् चतुष्षष्टिपदोवास्तुप्रासादादिषुविन्यसेत् ७३२ प्रह्लाचतुष्षष्टोह्यत्रशेषाः स्वस्वपदेस्थिताः वास्तु
 पुज्याविधिध्वानशुद्धस्यापनकर्मवत् ७३३ सम्पूज्यवास्तुविधिवच्छिलान्यासंतनश्चरेत् आदोदेवसमासेन शिलालक्षणमुक्तमम्
 ७३४ शिलान्यासविधानं ननु प्रोच्यते तदनन्तरं शिलावापीष्टकायापि चतस्रो लक्षणान्विता ७३५ प्रासादादौ विधानेन न्यसय्या सुमने
 हयं चतुरस्तासर्पाः कृत्वा समन्तादुक्तसम्मिता ७३६ विल्लास्य त्रिभागेन वादुल्येन सुसम्मिता शिलानामिष्टकानाञ्च प्रमाणं लक्षणं
 स्युतं ७३७ नन्दाद्यदिहितद्वेयाशिलवापाययेष्टका शिलारूपस्य यो विन्यासं नन्दाद्याश्चेष्टका स्मृताः ७३८ समूर्णोऽनुजला सिग्ध
 सुसमालक्षणा न्विता कुशदूर्वाङ्कुताधन्याः सध्वजकूत्रचामराः ७३९ सकुशातरणोपेतास्तूभेमत्स्यफलान्विताः दर्पणं हस्तिवज्रा
 ङ्काः प्रशस्तद्रव्यलाञ्छिताः ७४० शस्तपक्षिमृगङ्गुलश्च वषाङ्गुलस्तर्वदाहिताः स्वस्तिकवेदि कायुक्तानन्दवर्तोङ्कुलाञ्छिताः ७४१ पद्म
 दिलक्षणोपेताः शिला सर्वार्थसिद्धिदाः तथा गोवाजिपादाङ्काः शिलाधन्याः सुखावहाः ७४२ कव्यादमृगपादाङ्काः नशस्तपक्षिणस्त
 या दिङ्मुखवावदुदोनाश्च दीर्घेऽस्तुलान्विताः ७४३ विदर्णास्तुटिता भद्राः संत्याज्या लक्षणच्युता प्रशस्तप्राणि रूपाङ्काः प्रशस्तद्र
 व्यलांक्षिताः ७४४ यथोक्तलक्षणोपेताः शिलानित्यं सुखावहाः दृष्टकानां समासेन लक्षणेऽष्टुसा म्रमं ७४५ एकवर्णोऽपुपकाश्च वदु

जीर्णोश्चवर्जिताः अथ द्वा रात्रि तानेष्टाहृष्टावर्णोसशर्करा ७४६ भग्नश्चविभक्तानीनावर्जनीयाः प्रयत्नतः सुप्रमाणा रक्तवर्णश्चित्तुरस्त्रा
मनोरमाः ७४७ नन्दाद्यागृहमानेनश्चद्रुल्लैः परिकल्पिताः शिला न्याससम्पर्ककर्तव्यः प्रासादेतु शिलामये ७४८ इष्टकानान्तु विल्यासः प्रा
सादेवेष्टकामये तस्याः पीठम्प्रकुर्वीत तावदेवं प्रमाणतः ७४९ आधारात्तमातु शिला सुदृढा सुमनोहरा शैले जैश्रोलजः पीठश्चैष्टके चैष्ट
कः स्मृतः ७५० शिलान्यासादिको भेदेभूतपाटो विधीयते गर्तोन्विधाय कोणेषु चतुर्वैदिस्समन्वितान् ७५१ तत्रोपरि च सुस्नानं तण्डुलो
न्मच्छर्करां अथोयादिकं मेणैव तांसां स्थानानि कल्पयेत् ७५२ तत्राधारशिलान्मस्य स्थिरो भवति मन्त्रतः प्रतिष्ठाप्य चतुर्धैव कोणे सुम्य
निर्धयिष्ये ७५३ तेषां कुमेण तन्मध्यै कलशं स्थापयेत्कमान् पद्मश्चैव महापद्मः पण्डितो मकरं कस्तथा ७५४ चत्वार्ष्कलशास्त्रेते दिव्या
मंत्रेण मंत्रिताः पद्वैस्सर्वैर्गन्धैश्च सर्वैर्षधिभिरन्विताः ७५५ रत्नैस्समुद्रजैर्पुष्पाद्याष्टधानुभिरन्विताः पुण्यतीर्थैर्दकैर्मुक्ताः कृत्वेतद्
स्वयं संभवाः ७५६ तत्रोपरि न्यसेन्नन्दां सुलं प्रैच सुभेदिने संस्त्राप्य पूर्णेनोयेनास्त्राय फट्ठिनि मन्त्रतः ७५७ पुनः स्नात्वाथ मन्त्रेण संमाज्य
परिहरयेत् ७५८ गीतवादित्रयो वेणवे दधनि युनेन च प्रागुत्तरशिरस्तानां स्थापयेत्प्रपत्त
श्रुचिः ७५९ ततो र्वितोयं संगृह्य फट्ठिनि पूजयेत्पुनः दिव्यरूपं सुवर्णभांसवोभरणाभूषितां सर्वलक्षणसंप्रयोगपरितुष्टां स्मिन्नानने
७६० ध्यात्वा स्तंभं पूजयेत्प्रणम्य च पुनः पुनः ७६१ आवाहयेत्ततो नन्दात्मन् चैर्वैदिकतीर्थैः संपूजयेत्पुनस्तान्श्च वस्त्रगन्धादिना ततः ७
६२ धूपयित्वा यस्यामान्य मुद्रां गवध्वाथ मंत्रवित् कल्पयेच्चैव नैवेद्यन्दधिमंसासादिसंयुतम् ७६३ ॐ नन्दायै नमस्ते हिरजये च्छुद्धमा

नसः ॐ नन्देत्वन्नुत्तिनीपुसां त्वामत्रस्थापयाम्यहं ७६४ प्रासादेतिष्ठसंहृष्टायावद्वैचन्द्रतारकं आयुष्कामं प्रियन् नन्देददासित्वं सख्यं ७६५ अस्मिन् द्वापेयाकार्योप्रासादेयत्नतः सदा इति मंत्रस्सुचार्यव्यायेतुततः पश्चिं ७६६ भद्रांसंपूजयेन्मद्वन्नाममन्त्रेण सर्ववत् भद्रे त्वं सर्वदा भद्रं लोकावाङ्कुरु काश्यापि ७६७ आयुष्कामप्रदादेविलोकानाञ्चैव सिद्धिदा नैवृत्तेऽस्यापयेतां च जयान्तद्वयपूजयेत् ७६८ आत्ममन्त्रेण पूजयेत्कर्मन्त्रेण च तया पुनः ॐ जयेत्वं सर्वदा भद्रे सन्निष्टस्थापयाम्यहं ७६९ नित्यं च यावहादिवास्वामिनः श्रीघटाभयवायव्येऽस्यापयेचाञ्च जयांसर्वाभिसिद्धये ७७० ईशानेऽस्यापयेत्पूर्णां सर्ववत्संप्रपूज्य च ॐ पूर्णैस्त्वन्मुमहाविद्ये सर्वसंदोहलक्षणे ७७१ संपूर्णं सर्वेष्वेव यथास्तदिकुरु सर्वदा शिलानामिष्टकानां लुवाच नन्तदनन्तरं ७७२ नर्कान् कल्पयन्नुमनसापि नुस्तुभमिच्छता आत्मा र्यायेच नन्देऽस्यात्सवत्सां हेमसंयुतां ७७३ ऋत्विग्योदक्षिणान्दद्यात्शिष्टेभ्यश्च स्वप्रकृतिजः दैवसंपूजयेच्छ्रज्ज्वास्थामिति च्च विधेयवतः ७७४ ब्राह्मणान् ओजयेच्छ्रज्ज्वादीनाम्याञ्चैव नोषयेत् एवम्बास्सुवलिङ्गुः त्वाभजेत्त्वोदण्भागिको ७७५ तस्य मध्ये चतुर्भोगान् स्मिन् नार्भे च कारयेत् भागद्वादशकं सादृततस्तुपरिकल्पयेत् ७७६ चतुर्भोगेन भित्रीनामुच्छ्रयः स्यात्प्रमाणतः द्विषुतः शिखरेच्छ्रयोभित्युच्छ्रयाच्च मानतः शिखरेऽस्य चार्द्धेन विधेयानुमदक्षिणा चतुर्दिक्षु तथास्तेयो निर्गमस्तु तथा बुधैः ७७८ गर्भस्तत्र हर्षभगोविस्तोरमस्तु पर्यनु आयसस्य विभागोऽर्थे भद्रपुष्पः सुशोभनः ७७९ पंचभोगेन संभज्य गर्भमानं विचक्ष्णः भागमेकं गृहीत्वानुग्राहकजीवङ्कल्पयेद्बुधः गर्भस्तत्र स नोभागादयमेतौ सुखमंडपः एतस्मान्मन्त्रमुद्दिष्टं प्रासादस्येह लक्ष्मणो ७८० अथान्यच्च प्रवक्ष्यामि प्रासादे लिङ्गमानवः लिङ्गभूजाप्रयोगेन क

नैव्यापीठिकावुधैः ७८१ पीठिकाईनभागेस्यात्तन्मानेननुभितयः वाह्यभिन्निप्रमारो नउत्सेधस्तुभवेत्ततः ७८२ भित्तुच्छायातुद्विगुणः प्र
 खस्यसमुच्छ्रयः प्रिखरस्यचतुर्भागाः कर्तव्यास्त्युः प्रदक्षिणा ७८३ प्रदक्षिणायास्तु समस्त्वग्रतो मण्डपो भवेत् तस्य चार्द्धेन कर्तव्यस्त्व
 ग्रतो मुखमण्डपः ७८४ प्रासादान्निर्गतौ कार्यौ कपोतौ गर्भमानतः ऊर्द्धे भित्तुच्छ्रयास्तस्य मंजरीनुप्रकल्पयेत् ७८५ मंजरीणां द्वेषाने
 न शुक्लनासंभक्त्ययेत् ऊर्द्धेन आर्द्धभागेन वेदीवन्धो भवेद्विह ७८६ वेद्याश्चोपरियच्छेषद्वुः एव मामलसारकं एवम्बिभज्य प्रासादं शो
 भनङ्कुरयेद्बुधः ७८७ अथान्यच्च प्रवक्ष्यामि प्रासादस्येदलक्षणम् गर्भप्रमाणेन प्रासादप्रमाणं शृणुत द्विजाः ७८८ विभज्य नवधा
 गर्भप्रध्वयेत्त्रिङ्गः स्य पीठिका पादाष्टकं नुरुचिरं पार्धतः परिकल्पयेत् ७८९ मानेनानेन विस्तारो भिन्नीनानुविध्यं पते पादेयं च गुणं ह
 त्वा भिन्नीनामुच्छ्रये भवेत् ७९० स एव प्रिखरस्यापि द्विगुणः स्यात्समुच्छ्रयः चतुर्थानुशिरो भज्य चर्द्धे भागद्वयस्य वी ७९१ शुक्लनासं प्र
 कुर्वीत तृतीये वेदिका मना काण्डमा मलसारं तु चतुर्थे परिकल्पयेत् ७९२ कपोलयोस्तु संहारो द्विगुणोऽस्य विधीयते शोभनेनैव नववर्णी
 भिः प्रदक्षैश्च विभूषितः ७९३ प्रासादेयस्तृतीयस्तु मयानुभ्यन्निवेदितः सामान्यमपरन्तद्व्यासादं शृणुत द्विजाः ७९४ त्रिभेदङ्कुरयेत्सेत्रं
 यत्र तिष्ठन्निदेवताः रथद्वुः त्वातु मानेन वाह्यभागविनिर्गतं नेमीपादेन विस्तीर्णा प्रासादस्य समन्ततः गर्भतु द्विगुणद्वुः योज्येमी माने भवे
 दिह ७९५ सस्यवर्णिनीनामुत्सेधो द्विगुणः प्रिखरो मनः प्राग्भीवंपञ्च भागेन निष्ठासंस्थस्य चोच्यते ७९६ कारयेच्छिखरं नद्वन्नाकारस्य
 विधानतः प्राग्भीयन्तस्य मानेन निष्ठाशेन विशेषतः ७९७ कुर्याद्वापञ्च भागेन प्राग्भीवङ्कुरं मूलतः कारयेत्कनकान्नत्र गर्भानेनैव हारम्

लतः ७९९ एवमुच्यते विविधदुःखं ज्येष्ठमध्यकनीयसं लिङ्गमानानुभेदेन रूपभेदेन वा पुनः ८०० एते सामान्यतः प्रोक्तानामतः शृणुताधुना मे
 रुमन्दिरे कैलाशकुंभसिंहमृगास्तथा ८०१ विमानकन्दकस्तद्वचनस्तथैव च अथास्त्रः षोडशास्त्रश्च वर्तुलः सर्वभद्रकः ८०२ सिंह
 अवनन्दनश्चैव नन्दिर्वर्धन एव च सिंहो वयः सुवर्णश्च पद्मकोयसमुद्रकः ८०३ प्रासादनामतः प्रोक्ता विभागं शृणुत द्विजाः शतशृङ्गश्च न
 द्वाय भूमिका षोडशोऽङ्कितः ८०४ नानाविचित्रशिखरे मेरुप्रासाद उच्यते मन्दरे द्वादशप्रोक्तः कैलासो नवभूमिकः ८०५ विमानक
 कन्दकानन्दनेकशिखरानतः स्वच्छाष्टभूमिकस्तद्वत्सप्तभिर्नेन्दिर्वर्धनः ८०६ विंशोऽङ्कसमायुक्तो नन्दनः समुदाहृतः षोडशास्त्रकसंयुक्तो
 नानारूपसमस्त्विर्तः ८०७ अनेकशिखरस्तद्वत्सर्वतो भद्र उच्यते चन्द्रशालासमापेतो विज्ञेयः पंचभूमिकः ८०८ वलभीकन्दकस्तद्वत्
 युक्तनासस्त्रयान्वितः दृषस्योच्छ्रायतस्तुल्यो मंडितश्चित्रिवर्जितः ८०९ सिंहः सिंहगतिर्ज्ञेयो गजो गजसमस्तथा कुंभः कुंभाकृतिस्तद्वद्
 भिकानवकोच्छ्रयः ८१० अङ्गुलीपुटसंस्थानपंचाङ्कविभूषितः षोडशास्त्रः संमंतानुविज्ञेयः स समुद्रकः ८११ पार्श्वयोश्चन्द्रशालास्य
 उच्छ्रयो भूमिकाद्वयं तथैव पद्मकः प्रोक्तः उच्छ्रयो भूमिकाद्वयं ८१२ षोडशास्त्रः स विज्ञेयो विचित्रशिखरः शुभः मृगा राजसुवित्यातः
 चन्द्रशालाविभूषितः ८१३ प्राग्ग्रीवेन विशालेन भूमिका सषडुन्नताः अनेकचन्द्रशालसुगंजप्रासाद उच्यते ८१४ पार्श्वकगृहगजैवे
 गरुडो नामनामतः सप्तभूष्युच्छ्रयस्तद्वच्चन्द्रशालात्रयान्वितः ८१५ भूमिका सुषडशीर्तिकास्ततः सर्वतो भवेत् तथान्योगरुडस्तद्वद्
 उच्छ्रायो दशभूमिकः ८१६ पद्मकः षोडशास्त्रस्तुर्हमिदयमथाधिकः पद्मनुत्यप्रमाणेन श्रीतुष्टक इति स्मृतः ८१७ पञ्चाङ्कस्त्रिभू

मिस्तु गर्भे हस्तचतुष्टयं वक्षोभवति नाम्नायः प्रासादः सार्वकामिकः ८१८ सप्तकापञ्चकाश्चैव प्रासादायेव योदिनाः सिंहस्थने स माज्ञेयो मे
चान्येन्यत्र माग्नतः चन्द्रशालैस्तमोपेताः सर्वे प्राग्गीव संयुताः ऐष्टिकादारवाश्चैव शैलजाश्च सतीरणाः मेरुः पञ्चाशद्वत्सस्यान्मदा
रः पंचवहीनकः चत्वारिंशत्कुकेलस्तस्य तु खिंशद्वितानकः ८१९ नन्दिवर्द्धनकस्तद्वद्वात्रिंशत्समुदाहृतः त्रिंशद्विनेन्दुः प्रोक्तः सर्वतो भद्रक
स्तथा ८२० एतेषोऽष्टाहस्ताः स्युश्चत्वारो देववत्सभाः कैलासो मृगयस्तु विज्ञानच्छन्दको गजः एते द्वादशहस्तास्त्युरेतेषां सिंहनाद
कः गरुडोष्ठकरो ज्ञेयः सिंहोदशउदाहृतः ८२१ एवमेव माणेन कर्तव्याः शुभलक्षणाः यद्दरादसनागानामष्टहस्तः त्रिंशत्समे ८२२
तश्च मेर्वेद्यः सप्तज्येष्ठलिङ्गाः शुभावहाः श्रीवृहत्सकादयश्चाष्टौ मध्ये यस्य उदाहृताः ८२४ तथा हंसादयः पंचकन्यसे शुभदामताः
आयातः संप्रवक्ष्येन्मिश्रस्तत्सालिङ्गस्य लक्षणं ८२५ लिङ्गं देधीदुःलैर्लिङ्गः स्विस्तारद्वर्णयेद्बुधः लिङ्गविस्तारमानेन त्रिगुणस्योठवि
स्तारम् ८२६ गर्भे गेहप्रविस्तारोन्निभागं परिकल्पयेत् तेषु भागेषु चैकैकं नपीठविस्तारमाचरेत् ८२७ दीर्घद्वर्वीतपीठानां त्रिषु भागा
वसानकं मूले मध्ये तयोर्द्वे च त्रयं विष्णुहंशकं ८२८ पीठिकालक्षणं स्वर्ण्ये यथान्वत्तु प्रवेशः पीठे च्छेये यथावच्च भागात्थोदशका
रयेत् ८२९ मृत्माचैकः प्रतिष्ठः स्याच्चतुर्भिर्जगती मताः वृत्तो भागस्तथैकः स्वाहृता दूर्ध्वं सुभागतः ८३० भागौ स्त्रिभित्तया कंठकं तं यद
स्त्रिभागतः भागौ च सूर्ध्वं केयश्च शेषभागेन पट्टिका ८३१ प्रविष्टं भागमेकं लुजगती याम्भेदे वतु निर्गमस्तु पुनस्तस्यायावैद्यै पोषपट्टिका
वारि निर्गमनार्थं लुजवकार्यं म्यमाणतः लिङ्गवाणादिकं दुःयोत्सप्तं शम्वात्रिभागितं ८३२ पञ्चभागं हि भागस्वायथा योग्यं यथा स्थिरं

सप्तभागकृते त्विद्वेः चतुरंशान्निवेदयेत् ८३३ पीठमध्यगते गर्ते त्रिभागचैकभागकं पञ्चभागो नुभागं स्त्रीन्दिभागो द्वैयथाक्रमं ८३४ एवम्
णादित्तिङ्गानाम्प्रवेष्टः शिवनोदिनः स्मृतं शिरःश्रृङ्गं सुलं उज्जितं तन्मुखं शिरः ८३५ निम्नसृष्टं इति स्थानं म्बलगेह्यदित्तिङ्गके अज्ञातं सु
खपृष्ठनाडुः न्यास्य पृष्ठं मुकुं शिरः ८३६ ज्येष्ठा मध्याकनिष्ठा च त्रिविधा ब्रह्मणा प्रशिक्षाः त्रिगुणस्विस्तनङ्कुर्यादन्यथावा प्रकारकः ८३७
उक्ता नामपि पीयानां स्विस्तारादधिकाङ्कुलेः त्रिभागपीठविस्तारङ्कुर्यात्वा नैकभागतः ८३८ दीर्घङ्कुर्यान्मणालञ्चतत्रिभागैकवित्तरं
ब्रह्मसूत्रचतुष्टये नुस्थप्यङ्कुरे शिलानतः ८३९ तद्गर्भे विन्यसेत्कूर्मसौवर्णे न्चादशं सुखं तत्र रत्नादिभिस्तार्क्ष्यैश्च हृदये न्यसेत्
८४० तस्यैव हितं तत्कर्षं स्तिरं भञ्जले पयैः लिप्ता यशान्तिनो येन मोक्षो लिख्योक्तकृततः ८४१ ततस्ते जोविधां शक्तिङ्कुलिता सनरूपिणीं
स्थापयेत् सुलये नु देवज्ञोक्ते मुहूर्ते के ८४२ अथान्तःसंप्रवक्ष्यामि मण्डपानाञ्च लक्षणं मण्डपान्यवरान्वक्ष्ये मासादस्यानुरूपतः ८४३
विविधामण्डपाद्यायोः श्रेष्ठमध्यकनीयसः नामतस्तान्यवक्ष्यामि शृणु ध्वन्दिजसत्तमाः ८४३ पुष्पकः पुष्पभद्रश्च सुवृत्तौ मृतनन्दनः कौ
शल्यो बुद्धि सङ्कीर्णो गजभद्रो जयावहः ८४४ श्रीरक्षो विजयश्चैव वास्तुकीर्णमुत्तमः जये भद्रो विलासश्च सस्मिष्टः शत्रुमर्दनः ८४५
भार्यपंचो नन्दनश्च भानवो मानभद्रकः सुग्रीवो हर्षेण श्वेव कर्णिकारपदाधिकः ८४६ सिंहश्च यामभद्रश्च शत्रुघ्नश्च तथैव च सप्तविंश
निरालयतालक्षणं शृणु तद्दिजाः ८४७ लम्भाय च चतुष्पष्टिः पुष्पकः स उदाहृतः क्षावष्टिः पुष्पभद्रस्तुषष्टिस्तुवृत्त उच्यते ८४८ अष्टपंचा
शकः संभः कथ्यते मृतनन्दनः कौशल्यो यश्चिपञ्चाशच्चतुः पंचाशत्तान्मुनः ८४९ नामानुबुद्धि सङ्कीर्णो द्विहीनो राजभद्रकः जयावहस्त्रि

पंचशतत्रिंशत्सु द्विहीनकः ८५० द्वात्रिंशत्सु त्रयोविंशतिः पञ्चद्विंशत्सु विंशतिः सिद्धिर्द्विष्टासिंह उच्यते ८५१ द्विहीनो याम
भद्रस्तु सुशतत्रिंशत्सु द्विहीनकः ८५२ मरुपाद्ययिता ह्येते यथा वत्सस्य णान्विताः त्रिकोणचतुर्भुज
नुअष्टकोणद्विष्टकं ८५३ चतुष्कोणचतुर्भुजं संस्थानमरुपाद्यस्य तु राज्यचतुर्विजयश्चैव आर्युर्वेदेन मेव च ८५४ सुत्रलाभः त्रियः शु
ष्टिः स्त्रीपुत्रादिषु कर्मादेर्मे एव चतुर्भुजः प्रोक्तः अन्यथानुभवावहः ८५५ इति षष्ठोऽध्यायः ६ अथानः शृणु विप्रेन्द्रद्वाराणां लक्षणमुत्त
मं द्वाराणां चैव विन्यासाः पक्षापञ्चदशस्तुताः ८५६ त्रिषु त्रिषु च मासेषु नभस्यादिषु वैकृतात् यदि कुसुलो वास्तुनरस्तुत्वे सदनं शुभं
८५७ अन्दिङ्मुखगोदन्तुदुःस्वशोकमयप्रदे तस्मात्तद्विङ्मुखद्वारं प्रशस्तं नान्यदिङ्मुखं ८५८ अथ द्वितीयः त्रिषु त्रिषु च राशीनाङ्क
न्यादीनां स्थिते रौतौ पूर्वोदिषु नकर्तव्यं द्वारश्चैव यथा क्रमात् ८५९ अथ तृतीयः कर्कटकुम्भगते स्वर्ग्ये मुखं स्यात्पूर्वपश्चिमे मेघकीटगते
वापि मुखं चोत्तरदिशिणे ८६० मुखानि चान्यथा कर्तुं यो धिशोक भयानि च अन्यराशिगते स्तर्ग्येन विदध्यात्कदाचन ८६१ अथ चतुर्थः
सिंहेतुपश्चिमं द्वारं तुलायाश्चोत्तरं तथा कर्कटे पूर्वदिग्द्वारं पश्चिमवर्जितं ८६२ कर्कटे र्कचसिंहस्थो पूर्वद्वारं नशे भनं तुलायां द
पश्चिके चैव द्वारं पश्चिमवर्जितं ८६३ कर्कटे र्कचसिंहस्थे याभ्यद्वारं नशे भनं स्तर्ग्ये मकरकुम्भस्थे सोम्यद्वारं च निन्दितं ८६४ न्युक्कन्या
धनुर्भौ न संस्थिते र्कचनकारयेत् द्वारं संभौ तथा दारुसच्चयश्च विवर्जयेत् ८६५ मार्घे र्कचद्वारं छेदनं नैव कारयेत् मोहात्कुर्वन्ति
ये मूढास्तद्देहिभयं भवेत् ॥ अथ पंचमः पूर्णोदित्वष्टमीयावत्पूर्वां स्य परिवर्जयेत् उत्तरास्य न कुर्वन्त नवम्यादि चतुर्दश ८६६ ॥

अथ षष्ठः प्रत्यङ्मुखं ब्राह्मणानां क्षत्रियाणान्तथोत्तरे वैष्णवानाम्बुवेदिद्वारं दक्षिणे शुभं ८६० अथ सप्तमः कर्कटोत्थि कोमी
 नो ब्राह्मणः परिकीर्तितः मेघसिंहो घत्तुर्धोरी राशयः क्षत्रियः स्मृताः वैष्णवाश्च मृगौषाभ्यामृदाः श्रेष्ठाः प्रकीर्तिताः वर्योक्तमेण प्रवोदिक
 दक्षिणे पश्चिमे तथा ८६१ यो यस्य राशिर्मेत्यस्य तस्य द्वारं ततश्चरेत् दक्षिणं द्विपर्यन्तं नुक्तं नैष्ठिकं फलं भवेत् ८७० अथाष्टमः घनुर्मेघ
 सिंहो यदा रात्रिनाथसदा पूर्वभागे न्यसेद्द्वारं माद्यं मृगः कन्यका गोषु द्वारं च यास्ये तुलायुग्मं कुंभे तथा पश्चिमास्यं ८७१ कर्कटोत्थि
 श्विके मीने राशिस्थे चोत्तरे न्यसेत् अथ नवमः कृत्तिकाद्यं सप्त पूर्वमग्राद्यं सप्त दक्षिणे ८७२ मैत्राद्यं पश्चिमे ज्ञेयं धनिष्ठाद्यं सप्त उत्तरे म
 द्विभुसंस्थिते च नूतं हिन्द्वारं मृगशस्यते ८७३ एष्टदक्षिणवामस्येन विदध्यात्कदाचन ॥ अथ दशमः प्रागादि विन्यसेद्द्वारं न्यस्तव्यमार्गेण
 वेद्विजा ८७४ सिंहो चोत्तरदिग्द्वारं पश्चिमास्यं विवर्जयेत् प्राग्दक्षिणे गजे द्वारं च ऋषिप्रान्नान्यदिक ८७५ एष्टद्वारं न्यस्तव्यं कुं
 भे चैव विशेषतः अथ द्वादशः त्रिषु त्रिषु च मासेषु मार्गं शीर्षो दिषु कृत्वा ८७६ पूर्वदक्षिणतो येषां पौलस्त्या शङ्कुमादगुः द्वारे वदि
 भयमोक्तं सन्भेवंशविनाशनं ८७७ अथ त्रयोदशः रक्षः कुवेराग्निजले च यास्ये वायव्यकाष्ठासु च भानुवारान् वसेत्तमश्चाष्टसु दि
 क्षु च कोमुखे विवर्ज्यो गमने गृहे च अथ चतुर्दशः ध्रुवन्त्वाद्यं गृहं प्रोक्तं सर्वद्वारविवर्जितं धान्येषु पूर्वदिशि द्वारं दक्षिणे जयसंज्ञकं ८७८
 प्राग्दक्षिणे नन्दगृहे पश्चिमे खरमेव च प्राक्पश्चिमे तथा कान्ते प्रत्यग्यास्ये मनोरेमे ८८० सुवक्त्रे चोत्तरे वज्र्ये नुर्मुखे चोत्तरे तथा प्रा
 गुत्तरे कूरसंज्ञे विपदो दक्षिणे तथा ८८१ धनदे पश्चिमे वज्र्ये क्षयं चोत्तरपश्चिमे आक्रन्दे दक्षिणस्याज्यं विपुले पूर्वमेव च ८८२ विज

हलीखानमेवच ८९८ निर्यङ्गुखर्बेर्द्धोरद्धौ संभद्वारावरोपणं प्रासादेषुचहर्मेषुगृहेष्वन्येषुसर्वदा ८९९ आग्नेयां प्रथां संभस्थापयेत्तद्विधानतः संभोपरियदापश्येत्काकागृधादिपक्षिणः ९०० दुर्निमित्तानि संवीक्ष्य तदा कर्तुं शोभनं तस्मात्संभोपरि कुत्र शखां फलवतीं बुवा ९०१ थारेयदं वा वस्त्रं बुधोरलादिनिःक्षिपेत् दिक्स्पधनञ्च कर्तव्यं शिलाद्वारावरोपणं ९०२ स्तंभे च वास्तुविन्यासे न था च गृहकर्मणि प्रासादे वातशामज्ञे मण्डपेवलिकर्मसु ९०३ कृत्तिकादिदयनः प्राचीप्राची स्पर्शं च्छवणोदयं चित्रा स्वात्यनरे प्राचीदिनप्राचीरवेस्थिता ९०४ यदिवाश्रवणं पुष्यं चित्रा स्वात्योर्यदन्तरं एतत्प्राचीदिशरूपं दण्डमात्रोदितेर्विवे ९०५ द्वादशाङ्गुलमानेन शङ्कुना वा प्रकल्पयेत् शिलातले सुसंछिन्ने सुलिप्ते समताङ्गने ९०६ दृष्टशङ्कुप्रमाणेन सममण्डस्तमालिखेत् तन्मध्ये स्थापयेच्छङ्कुं मृत्तं कृत्वा द्विरेखिकं द्युतिं प्रवेष्टुं र्गमस्यानेचिद्रे प्रकल्पयेत् अपरोद्धिचतुर्मध्ये शङ्कुमारोपयेत्ततः ९०७ तत्र चिद्रच्चतन्मानम्मानोर्येदं नंतरं तेनानुमानेन विषुवद्विषांतं च्छसाधयेत् ९०८ यावन्नेष्य च द्विष्यन्ते तावच्चेतोर्वी निच्छिपेत् शोधयेद्योजयेद्वापि दक्षिणोत्तरयोर्द्वयोः ९०९ कान्त्योर्यदवशिष्येत तत्प्राचीसमुदाहृता ९१० अथ द्वारफलानि ईशानमादिनः पूर्व आग्नेया दक्षिणे स्थिताः नैऋत्यात्यश्चिमे ज्ञेया वायव्याः सौम्या दिकस्थिताः ९११ पूर्वदिक् मयोगेन दुताशोभिभयं भवेत् पर्वन्ये प्रचुरा नाथ्यो जयने बहु विमदा ९१२ महेन्द्रे नृपवात्सल्यं सूर्येति कोपता भवेत् सत्येनृतत्वं विज्ञेयः ९१३ रत्नञ्च भृशं भवेत् ९१४ अन्नरिप्से च विज्ञेयो नित्यञ्चौरसमागमः दक्षिणे स्यात्पुत्रनाशे वाथये प्रेष्यमेवच ९१५ नीचत्वम्वितये ज्ञेयं गृहे तिष्ठति संततिः शृङ्गकर्मो भवेत्सौख्ये नैऋत्ये कर्तुं नाशनं ९१५ अथ नंभगराजाख्ये मृगे पुत्रविनाशने

उच्चिमे पिच्ये स्वल्पायुर्धनं हौवरिके महद्भयं ॥१६॥ सुग्रीवे पुत्रनाशः स्यात्पुष्पदन्ते तु वर्द्धनं वरुणोक्तो धर्मो गित्वं च पभङ्गस्तथासुरे ॥१७॥
नित्याति शोषिताशोके पापाख्ये पापसञ्चयः उत्तरे रोगवधो नित्यं नागो रिपुभयं महत् ॥१८॥ मुख्ये धनसुतो न्यत्रिर्भस्त्राटे विपुलाः प्रिय-
सोमे तु धर्मशीलत्वं भुजङ्गे बहुचैरता ॥१९॥ कन्यादोषासदादित्येऽदितौ धनसञ्चयः पदपदे कृतं प्रेष्टं चारं स्फुलदायकं ॥२०॥ पदद्व-
यकृतं यच्च यद्वा भिन्नफलमदं स्त्रेतेन वह्ने भागे वसुभाग नार्थैव च ॥२१॥ प्रासादे कारयेद्विद्वान्वासेन विचारणा बहुद्वारेऽष्टलिन्देषु नक्ष-
त्रनियमः स्मृतः ॥२२॥ सदैव सदने जीर्णोद्धारो माधारणेऽपि मूलद्वारं प्रकर्तव्यं घटस्वतित्कसन्निभं ॥२३॥ यथातपत्रप्रथमा गणाकीर्णं प्र-
हस्यते दीप्तिप्रमाणात्परतोद्धारं दक्षिणपश्चिमे ॥२४॥ नकार्यं मयमाकीर्णं सुखिनस्वाप्रकल्पयेत् प्राकारे च प्रभाया च्चद्वारं प्रागुत्तरं न्य-
सेत् ॥२५॥ द्विशालो सुवतद्वच्चद्वारं स्नाग्दन्तमकल्पयेत् चतुर्द्वारं मयेदुर्गे द्वारदोषो न विद्यते ॥२६॥ प्रधानं मन्त्राद्वारं स्वादा भित्तिषु संस्थितं
रथ्याविदं न कर्तव्यं न्येण भूतिमिच्छता ॥२७॥ सरलेन च मार्गेण प्रवेशो यत्र वेष्टमनि मार्गे वेधं विजंती यान्नाशो कफलप्रदं ॥२८॥
नरुवे धाम्बिजानीयाद्यदि द्वारं सुखे स्थितं कुम्भारमणं ज्ञेयं नारोगश्च जायते ॥२९॥ अपस्मारभयं विद्याद्बुद्ध्यन्तरवासिनां द्वारा
ये पंचवेधं नुदुःखशोका मयप्रदं ॥३०॥ जलस्त्रावस्तथा द्वारं मूलेन र्थं च यो भवेत् द्वारं प्रेते वसदनं वालानामार्तिदायकं ॥३१॥ देवद्वारं वि-
नाशाय शङ्करं द्वारं भवेत् ब्रह्मणो यच्च संविद्धं न द्वेत्कुलनाशनं ॥३२॥ गृहमध्ये कर्तं द्वारं इव्यधान्यविनाशनं अवातकलहं शोकं ना-
र्यावासं प्रदूषयेत् ॥३३॥ उत्तरे पंचमं द्वारं ब्रह्मणो विदुः सुच्यते तस्मात्सर्वप्रियं राक्षसे वमथ्ये चैव विशेषतः ॥३४॥ द्वारं न कारयेद्दीमान् प्रासादे नु-

विपर्ययः देवतासन्निधानेन तुष्णसानाभिमुखितया ॥३५॥ स्त्रीनाशं संभवेधे स्यात्पाषाणोचनश्चैव च देवतासन्निधानस्थेऽदृश्यते स य
॥३६॥ प्रमसानाभिमुखे गेहे राक्षसाद्रयमादिशेत् चतुःषष्टिपटङ्कत्वा मध्ये द्वारं प्रकल्पयेत् ॥३७॥ विस्तराद्विगुणोच्छ्रायसस्त्रिभागाः
कटिर्भवेत् विस्तराद्वैभवेद्भोविजयो न्यः समन्ततः ॥३८॥ गर्भपादेन विलोर्णद्वारेन्द्विगुणमुच्छ्रितं उच्छ्रायात्पादविलोर्णां प्राखाने
द्वदुडुङ्कः ॥३९॥ विस्तरापादप्रमितं बाहुल्यं प्राखयोः स्मृतं त्रिपंचसप्तनवभिः शार्त्वाभिर्द्वारमिष्यते ॥४०॥ कनिष्ठं मध्यमं ज्येष्ठं यथा यो
मं प्रकल्पयेत् विस्तराद्विगुणोच्छ्रायः चत्वारिंशद्विजम् ॥४१॥ धन्यमुत्तममायुष्यधनया न्यकमेव च शतं चाशीति सहितं वानभिर्गम
ने भवेत् ॥४२॥ अधिकं दशभिस्तद्वत्तथा षोडशभिः शतं शतमानन्दती यन्तु भवत्यश्विनिभिस्तथा ॥४३॥ दशद्वारा निचैता निचमिष्यो
कानि सर्वदा अन्यानि वर्जनीया निमनसो द्वे गदानि तु ॥४४॥ द्वारे वेधन्तु यत्नेन सर्वथा परितर्जयेत् एतौ च्छ्रायाद्विगुणितन्यत्काभू
मिव हि स्थितः ॥४५॥ नक्षत्राभ्यर्चयेद्देवो गृहस्य गृहिणस्तथा गृहार्द्धे गृहिणी ज्ञेया एहान् सर्वो नरे सुभाः ॥४६॥ पक्षिणी वानश्चैव स्यादव्य
मेहानसिद्धिदाः एहद्वारलकर्तव्यं शुखद्वारा वरोधनं ॥४७॥ पिहिते तु मुस्तद्वारे कुलनाशे भवेद्भुवं एहद्वारे सर्वनाशो न्यादः स्वयमुद्धदि
नया ॥४८॥ मानेनेव्यसनङ्कुर्योदधिके नक्षत्रेभ्यं अर्द्धे त्वंडयदि द्वारं दलाविधं विनिर्दिशेत् ॥४९॥ कपाटच्छिद्रे वेधं च कपाठवैच्छ्रको भवेत् य
त्र विद्धं यदा द्वारं प्रासादे च धनस्थं ॥५०॥ स्तंभं वारत्वेन यस्य तस्य वंशस्तयो भवेत् त्रिकोणं शकटाकारं तस्यैव्यजनसन्निभं ॥५१॥ सुवर्जनं
गुलन्दारम्भानहीनञ्च वर्चयेत् त्रिकोणे पीठान्ते नारीशकटे स्वाभि नोभयं ॥५२॥ स्तयेधनविनाशः स्याद्भुवि कलहं स्मृतं धनमनाशस्तु

पुरजेवर्गैस्तेकल्पकोद्भवः ॥५३॥ मध्यदीनेतुयद्द्वारं नानाशोकाफलप्रदं ॥ संभाये विन्यसेत्काष्ठपाषाणैवधारयेत् ॥५४॥ नृपालयेदेवनेह
पाषाणानाञ्चकारयेत् द्वारं शास्त्राच्युपाणांतु गृहे पाषाणानिर्भितां ॥५५॥ कर्नेत्यनेतरेषाञ्चकारयेत्तन्निमान्नरः ॥ गृहमध्ये कृतं संभं त्र
द्वारो वेधमुच्यते ॥५६॥ भित्तिश्चैव न कर्ने च्यानत्र स्यान्मुच्यते न तस्याने यत्नतोरक्षेद्गृही कीलादिकोत्सव्य ॥५७॥ भो डेनापुचिनातद्व
च्छत्येनभप्रमनातया रोगानानाविधाश्लेका जायन्ते तत्र नित्यशः ॥५८॥ द्वारस्योपरि यद्द्वारं नृपालं शकटे स्तुने चतुष्पद्मं ॥ लोत्से
धं चतुस्त्रिंशच्च विस्तरं द्वारस्योपरि यत्नेन शिवाय शकटे च यत् ॥ अध्यान्ने सुदृजं प्रोक्तं कुले कुलविनाशने ॥५९॥ पीडाकरं स्पीडितं ननु अभ्य
वं मध्यपीडितं वास्तो नृते प्रवासः स्याद्दिग्भ्रान्तो नो भयं दौर्भाग्यं निधनं रोगादिरिद्यद्गुलहन् तथा विरोधश्चार्थनाशश्च सर्वे वेधे
कमाङ्गवेत् ॥६०॥ यदेवाफस्तिनो वृक्षाः क्षीरवृक्षाश्च दक्षिणे पश्चिमे न जले श्रेष्ठं पशोस्तलविभूषितं ॥६१॥ सर्वे तश्चापिकर्मे व्यं परित्वा
वत्सयादिकं याम्यन्नपो वनस्यानमुनेरानृत्कारुहं ॥६२॥ वारुणे श्रीनिवासस्तु वायव्ये गृहमालिका ॥ उत्तरे यज्ञशाला तु निर्मोत्य स्या
नमुच्यते ॥६३॥ वारुणे सैमदैवत्ये वस्तिनिर्वपनं स्मृतं ॥ पुरतो वृषभस्थानं शेषं स्यात्कुसुमायुधं ॥६४॥ जसेत्वापीतये शान्ये विष्णुञ्च ज
लशायिनं ॥ एवमायमनङ्कुरोच्छुभमण्डपसंयुतं ॥६५॥ दृष्ट्वा विनानसकतो रणचित्रमुक्तं नित्योत्सवप्रसुद्धिर्नर्जने न सादृ ॥ यः कारयेत्सु
रगृहं भवनं ध्वजाङ्कं श्रीस्तन्नमुच्चानि सदा दिविष्मज्यते च ॥६६॥ एवन्द्वारार्चनविधिङ्गुत्वाद्द्वारवलिजनतः महाध्वजन्द्वारसुखे प्रवेश
समये कृतं ॥६७॥ पुत्रदत्तरथनादीनामृद्धिदं सर्वे कर्मणि इति द्वारविधिः प्रोक्ता मया त्रैलोक्यमुखोदितः ॥६८॥ यः करोति विधानेन स सुखी

पुञ्जवान्भवेत् ॥ इतिवासुष्मस्वेद्वारनिर्मणेसप्तमोऽध्यायः ७ ॥ अथुनाकथयिष्यामिवापीकृपक्रियाविधिं नडागपुष्करोद्यानमंड
पानां यथाक्रमान् ॥ ६६९ अथव्ययादिसंयुद्धिमासंयुद्धिन्नथैवच यथागेहेदेवेगेहेतथैवत्रिविचारेयत् ॥ ७०० त्रिकोणञ्चतुरस्रञ्चवर्तु
लञ्चोत्तमंस्तृणं धनुषद्वलशंप्रमथ्यमंतन्नजलाश्रय ॥ ७०१ सर्वोरागन्धजाकारान्यूनंमोक्तञ्चनिन्दितं कोशोधान्यंभयंशोकनाशनं
सौख्यमेवच ॥ ७०२ भयोरोगन्तथादुःखदुर्गतिन्द्रव्याग्रिजंभयं यशश्चक्रमेवैत्रमासादेतत्फलंस्तृणं ॥ ७०३ रोहिणीचोत्तरात्रीणिपुष्यमै
त्रञ्चवारुणं पिच्यच्चवसुदेवत्वंभगणोक्तारिवंधने जलशेषोभवेत्तत्सर्वंभौमेरिक्तंविनिदिशेत् मन्देचमलिनङ्कुरोक्तेषावाराः शुभावह
॥ ७०४ नन्दाभद्रजयारिक्ताष्टर्णाचैवयथाक्रमान् यथानामफलनदत्तुर्गोदित्याहकर्मैच्छत् ॥ ७०५ तमेराशश्चैवेथजलोदयेवापूर्वःश
शीकेन्द्रगतोव्ययेवा लगेथजोवोभृगुनेथसौम्येजलंविस्संश्रुतंसंयुगन्धं ॥ ७०६ कुनेत्ततोयेभृगुनेस्तेमेवष्टौलाभगतेर्केपुत्रे
चन्द्रेष्टषष्ठेव्ययवर्जितेचप्रियञ्जलनद्वतीहचित्रं ॥ ७०७ सौरेत्ततोयेमन्देनेचचन्द्रेषष्टौलाभगतेचभौमे केन्द्रेषुभैष्ठाष्टमयर्जि
नेष्टजलंस्त्रिंसेस्याद्वनपुत्रद्वय ॥ ७०८ केन्द्रत्रिकोणेषुषुभस्थितेषुपापेषुकेन्द्राष्टमवर्जितेषु सर्वेषुकार्येषुभवंदंति मासादृक्पादिन
डागवायां ॥ ७०९ चन्द्रेदयेनद्विवसेसुरज्येकेन्द्रस्थितेचोपचयैः स्वलैश्च उद्यानदूपादितडागवापीजलाशयानादृणम्यशस्तं ॥ ८०
सर्वेषुसन्नेषुषुभम्बदन्तिविहायसिंहालिधनुर्धराश्च ग्रहासनालोकनयोगसौम्ययोगान्तादाप्रकुर्योज्ज्वलभाप्रवर्गे ॥ ८०१ सर्वोसुदिह
स्तलिलम्यकुर्योद्विहायनेत्रत्ययमाग्निवायून् धूर्वाजरेणनजलेष्टद्विहृतंजलंसौख्यसुतप्रदञ्च ॥ ८०२ नक्षत्रंकेवाराणदिकस्थि

नञ्चविवर्ज्येन्मध्यगृहस्थितञ्च क्रमेणगर्गोद्विष्टशुख्याद्विष्णुस्थितानाञ्चजलाशयानां ९८३ पुत्रानिवद्रेष्टुभयस्विनाशःस्त्रीणां
कुलिर्वीद्वायदौष्टमेव नैःस्वन्धनस्युन्नविट्द्विरुक्ताघूर्वादिदिष्टसुफलमेतदेव ९८४ व्यासप्रमाणं द्विगुणञ्चगुण्यहारस्यसहरोत्तर
तोत्तरस्य मध्येष्टहारैश्चपिषिण्डसंज्ञमेकादिहाराविषमाःप्रशस्ताः ९८५ एकान्नरसन्धिसमेष्टिनानाभ्याधिर्विनाशोभयप्रोक्तसु
ग्रं आद्यन्नयोर्मध्यवियुक्तमेतज्जटाविनाशदुःकृतैःसपत्न्याः ९८६ त्वोपरौचोत्तरयाम्यगेषुछिद्रेषुहारेष्वपिमध्यभागे कुर्वन्नि
शोकस्वधवन्युनाशं हारेषुमध्येष्वपिचिन्त्यैमेतत् ९८७ आद्यन्नयोर्द्वोरगतैषुसूत्रसर्वेषुहाराग्रगतैषुभास्यान् भ्रातृकुलञ्चा
द्वियथोत्तराणिहारस्यहारोत्तरतोत्तरस्य ९८८ दिग्मध्यसंस्थाःशुभदानाणाभ्यङ्गेषुबन्धपसुपत्तिनाशं याम्योत्तरहोत्तरधनङ्क
रोतिहीनोदकेहीनधनङ्करोति ९८९ चतुर्थोष्ट्रमगैःपापैर्लेग्रगेवाखलगदे चन्द्रेष्टमेतदाकर्तोभियतेमासमध्यतः ९९० केन्द्रे
पापग्रहैर्युक्तेऽष्टमेचाव्ययेपिवा धर्मस्थानगतैर्वोपितज्जलंक्षीयतेचिरात् ९९१ केन्द्रेःसौरिभौमाकैरष्टमस्थेनिशाकरे नज्ज
लस्वर्धमध्येतुनतिष्ठतिजलाश्रये ९९२ एकःपापोधर्मस्योपिचतुर्थेसिंहिकासुतः नवमेभूमिषुजस्तुनज्जलस्विधवत्सृजने ९९३
नन्दाद्याःपूजनीयाश्चपूर्वोक्तेनैवमार्गनः ईशानादिक्रमेणैव न्यसेद्विक्त्रे धितेस्थले मध्येष्टर्णोविनिःक्षिप्यकुंभोपरिषुभेदिने
वरुणस्यविधापादौहृज्जामंत्रैश्चवारुणैः ९९४ वरदेवशकौलानांशिवास्थानेनिवेशनं नतोत्तरहार्चनम्वासुसृज्जाविधिमतःपर
९९५ सौम्यायनेकीटगतेपतङ्गे मधुंविनाशोत्तरसुष्टर्णे तथाविरेक्तेविक्रान्तेचकार्योप्रतिष्ठाञ्चजलाशयानां ९९६ लेप्तेषु।

सौम्यग्रहवोक्षितेषु कार्योपनिष्ठा खलु न त्रनेषां जलोदयेष्टेण शशीचकेन्द्रे जीवेवितर्कश्रेष्ठे जलमेवा ९९७ एकोपि चान्ये भवेने स्वकीये
 केन्द्रस्थितौ वा शुभं दोनराणां एकोपि जीवद्वासिना नो खोच स्थितानां भवेने स्वकीये ९९८ केन्द्रत्रिकोणोपगतानराणां शुभावहेन
 त्सलिलं स्थिरं स्यात् ९९९ ये कुर्वन्ति नराः पुण्याः पुरे पानीयशालकं विष्णुना सह मोदन्ते यावद्भूमरुद्धले जले १००० दति वास्तुश
 र्मे जलाशयादिकारणेऽष्टमोऽध्यायः ८ अथातः शृणु निन्नेन्द्रदरूणां केन्द्रे विधिं सुरदारुचन्दनसमीगमूकनखलया १००१
 द्वाह्यणानां शुभादृक्षाः सर्वकर्मे सुशोभनाः क्षत्रियाराणान् लुखदिरस्वित्त्वा र्जुनकप्रिंशिपाः १००२ प्रालतू निकप्रारलाः नृपवेषमनि
 सिद्धिदाः वैश्यानां रत्नादिरं सितुस्यन्दनाश्च शुभावदाः १००३ तिनृदुकार्जुनशशाश्ववैसरा माश्वकगटकाः ये चान्ये क्षीरवृक्षाश्चोते
 सुदाणां शुभावदाः १००४ ह्यंगराशिगने सर्वे माघे भाद्रपदे तथा दृक्षाणां केन्द्रे नङ्कुसुमस्यार्थेन कारयेत् १००५ सूर्यस्योद्वेदगो
 तर्कद्विग्विष्मनखसम्मिते चन्द्रर्क्षे दारुकाद्यानां केन्द्रे नृपुभदायकं १००६ सर्वेषामपि वर्णानां दारवः कथिताः शुभाः सुरदारुचन्दन
 समीपिंशिपाः खदिरस्तथा १००७ प्रालताश्च लवितुल्लाश्च प्रशस्ता सर्वजात्पाद्विजात्पावा विजात्पावा महोरुहाः १००८
 कारयेत् सर्वे गेहेषु नङ्कुसुमेव कारयेत् एकदारुमया गेहाः सर्वशाल्यनिवारकाः द्विजात्पा मध्यमाभेक्ता स्विजात्पाः अधमास्तृताः
 क्षीरिणं फलिनञ्चैव कगटकाद्यं च वर्जयेत् १००९ प्रशानेनाग्निना चैव दूस्त्रिते पथयवाशुक्लः वन्धेणमर्द्धितं चैव वातभग्नं तथैव च मर्षि
 लक्षं पुरा रुक्मं चैव मङ्गुल्यञ्चैव देवकं १०१० अर्धे भग्नार्द्धे भग्नश्च अर्द्धे शुक्ला सथैव च १०११ व्यङ्ग्यं कुजाश्च काणाश्च चतिजीर्णोत्त

यैवच त्रिशीर्षोवदुशीर्षोश्च अन्यवृक्षेण भेदिताः १०१३ स्त्रीनाम्नायेचतरवत्सेवज्यो गृहकर्मणि क्षीरिणः क्षीरनाशाय फलिनः पु
 त्रनाशनं १०१४ करटकीकलहङ्कु योत्काकाकृत्र न्यनक्षयं गृध्रवृक्षममहारोगं प्रमृशानस्यं मृत्तिप्रदं १०१५ वज्राङ्कुः स्वज्जभयदं
 वातदम्वातदूषितं मार्गवृक्षे कुलध्वस्तं पुरस्कृतं भयप्रदं १०१६ कल्पवृक्षे भवेन्मृत्युर्देववृक्षे धनक्षयं चैत्ये गृहपते मृत्युर्देववृ
 क्षे भयम्भवेत् १०१७ अर्द्धभग्नस्विनाशाय अर्द्धशुष्कपथनक्षयं व्यङ्गे मृतप्रजाः गेयाः कुजे कुक्कास्तेष्वेव च १०१८ काणे राजभय
 स्विन्द्यादतिजोर्गे गृहक्षयः त्रिशीर्षे गर्भपानः स्याद्दुर्गोर्ध्वमृतप्रजाः १०१९ अन्यभेदे शत्रुभयं उद्याने रेवे भयनया वल्लीवृत्तेनदारिद्र्य
 स्वं पुष्पवृक्षे कुलक्षयः १०२० सर्पयुक्ते सर्पभयन्देवालयगने क्षयः कन्याजन्मानु कन्याङ्कुः सच्छिद्रे स्वाभिने भयं १०२१ लिङ्गे वा
 प्रतिमायाम्वातयाशक्कश्च जेषि च आग्नेयपञ्चके चन्द्रेन विदध्यात्कदाचन गृहे देवालेये वापि परोक्षेन प्रयत्नतः मासदग्धस्वारदग्ध
 निशिदग्धनयेव च १०२२ रिक्तातिथिश्च दर्शश्च निधिविषधींचवर्जयेत् एकार्गलनयाभद्राये च योगाः कुसंज्ञकाः १०२३ उत्पानदूषि
 तमृदंसङ्कान्नौग्रहणेषु च वैद्यनौचव्यतीपातेन विदध्यात्कदाचन १०२४ सौम्यपुनर्वसुमैत्रं करस्मूलोत्तराद्वयं स्वातीचप्रवर्णे च
 वृक्षक्षणां च्छेदनं शुभं १०२५ समभूमिर्वेनेयस्मिन्नस्मिन्वृक्षं प्रहृजयेत् गन्धपुष्पादिनैवेद्यम्वलिन्दद्याद्विशेषतः १०२६ वस्त्रेणा
 क्कादितङ्कुत्वावेष्टयेत्तुनातया श्वेतवर्णानुवर्णेन वर्णानुक्तकमेणत्वं १०२७ मैत्रैरैतैर्यथान्यायं प्रार्थयेत्तु पुनः पुनः आचार्यः सूत्रधार
 च्छरात्तौ तमधिवास्य च १०२८ स्पृष्ट्वा वृक्षमिमं मंत्रं ज्ञयाद्वात्रौ विधानविद् यानीह वृक्षे भूतानि तेभ्यः सुस्तिनमोस्तु वः १०२९ उपहार

॥ ह्रीं त्वेवं क्रियतां त्वाप्तपर्ययः प्रार्थयित्वां वरयते स्वलिने स्तुनगोतम १०३० गृहार्थे स्वार्थकार्यार्थे पूजेयं प्रतिगृह्यतां परमात्मनो दकौ दन
 दधिपल्लोलादिभिर्दृष्टैः १०३१ मद्यैः कुसुमधूपैश्च गन्धैश्चैव न रुम्युनः सुरपिबन्निपिशाचराक्षसभुजगासुरविनायकाश्च गृहं नुम
 त्पयुक्तां वृक्षं संस्तुय च ब्रूयात् यानीह भूतानि वसंति तानि वल्लिङ्गु हीत्वा विधिवत्संयुक्तां १०३२ अन्यत्र वा संपरिकल्पयन्तु स्तमन्तु ना
 न धनमोस्तुनेभ्यः १०३३ वृक्षं प्रभाते सलिलेन सित्क्वामध्वाज्जलिन्नेन कुवारेकेन पूर्वोत्तरस्यां दिशि संनिकल्पप्रदक्षिणं शेषमतो विह
 न्यात् १०३४ छेदयेदनुलाकारं पतनञ्चोपलक्षयेत् प्राग्दिशः पतनदुर्याद्धनधान्यं समर्चिन् आग्नेयामग्निदाहः स्याद्दक्षिणे मृत्युमादि
 शेषं नैऋत्ये कालस्तदङ्कुर्योत्पश्चिमे पशुवृद्धिदं १०३५ वायव्ये चौरभीतिः स्यादुत्तरे च धनागमं ईशाने च महाश्रेष्ठं नानाश्रेष्ठं नैऋत्ये वच १०
 ३६ भग्नं वायुद्वये त्कोष्ठं यच्चाप्यत रुमध्यगं तन्नशस्तदङ्कुरे वज्र्यन्ते षट्ङ्कुरं कारयेत् १०३७ भग्नं काष्ठे हताना गरी स्वाभिना युधसंज्ञके
 कर्मकर्तारमन्नस्यं धननाशकरं स्मरन् १०३८ एकभागं महाश्रेष्ठं धनधान्यं समृद्धिदं पुत्रदारपुष्टं चैव नानारत्नसमन्वितं द्विभागं
 सफलं श्रोतुं त्रिभागं नुत्तु रत्नदं स्मृतं चतुर्ष्वेष्टे वन्धनञ्च पञ्चमे मृत्युयादिशेत् १०३९ जर्जरे धननाशः स्यान्मध्ये छिद्रं गदप्रदं नि
 पले निष्फलं छेदं हंसफलं फलमेव च १०४० विरूपे धननाशः स्यात्सक्षते रोगमेव च हीनाङ्गे क्षीरनाशञ्च विकटे कन्यकोद्भव १०
 ४२ काष्ठान्नो भज्यते कीटैर्यदि पक्ष्मं घृतं जले कृष्णपक्षे छेदं तदन्नञ्च न शुक्ले कारयेद्बुधः १०४३ उद्युत्य काष्ठं शकैः मनुष्यैर्वोसमन्त
 तः वैन्यानां शेतस्य नाशः आरभङ्गे वलक्षयः १०४४ अर्थे क्षयोक्षभेदे च तथा भङ्गे च वर्धके विजयाय भवेत्तं श्वेतः पूर्णो रोगप्रदो म

तः १०४५ जयदधिवरूपश्चरौः शस्त्राङ्गयं भवेत् प्रवेशे चैव दारुणां बालकाश्चापितारुणाः १०४६ यद्वावाचङ्कु ययन्निनतयैव भवि
त्यति रजुच्छेदे बालपीडापञ्चमे देतयैव च १०४७ इति प्रोक्तम् यावच्छेदनाथं विधानतः शकुनानि मरीक्षसद्वारुं छेदनकर्मेणि
१०४८ इति वास्तुशास्त्रे वृक्षच्छेदनविधौ नवमोऽध्यायः ८ ॥ अथ प्रवेशेन वमन्दिस्वसौम्यायने जीवसिते वलाह्ये स्याद्वेश
नं ज्येष्ठतयोत्पन्ना भवे मागे शुचौ मध्यफलप्रदं स्थानं १०४९ माद्येथे लाभः प्रथमप्रवेशे पुत्रार्थे लाभः खलु फाल्गुने च चैत्रे र्थे हानिर्ध
नार्थान्यत्तामो वैष्णवमासे पशुपुत्रलाभः ज्येष्ठे च मागे च शुचौ च मासे मध्यः प्रदिष्टः प्रथमप्रवेशः यात्रा निवृत्तौ मनुजाधिपान्नाम्ना
स्त्वर्चनम्भुतवलिञ्च पूर्व १०५० दिने मृदा दद्यादि क्रमेण मांसं मृदु च वायु तच्चतुर्षु ये भूतानीति मन्त्रेण चतुर्दिक्षु वलिं हरेत् १०
५१ यद्गृहं लेवस्ति नद्या कृद्गृहं स्योर्ध्वं तथैव च दद्यादीपम्युर्वेदिने वास्तुपूजान्तर्चरेत् १०५२ गृहं तद्गृहं नया मांसं लड्डुकं मधुसंयुतं पु
र्वोदिकं नमो भेन वस्ति नद्या दिशेषतः १०५३ स्कन्धरादि यक्षाणां दृष्टानां दिक्मेरा च चकारादिवलिञ्चैव विदिक्षु विनिवेदयेत् १०
५४ विष्णोराठेति मन्त्रेण पुजयेद्वास्तुपुरुषं नमोस्तु सूर्येभ्य इति सर्पराजं प्रपूजयेत् १०५५ अन्येषामपि देवानां द्वापत्री मंत्रं देरितः अ
पूर्वसंज्ञेन गृहे विधिरखत्वा हतः १०५६ कालशुद्धिचारात्रकर्तव्यः शुभमिच्छता कुम्भैर्कैफाल्गुने मार्गकान्तिके नुष्ठौ चोतया १०५७ न
वर्षे सप्तप्रवेशान् सुधैष्यापरिवर्जयेत् द्वादशौष्ठं विंशत्येव मासस्येवोन विद्यते १०५८ सुचिरप्रवासे च पतेर्देशेने गृहवेशने भानुशुद्धिप्रकर्तव्य
चान्द्रमासे प्रवेशानं १०५९ निर्गमान्नवमे वर्षे प्रासे वादिवसे पिवा प्रवेशो निर्गमश्चैवैव कुर्गोत्कटाचन १०६० यद्येकदिवसे राज्ञः प्रवेशो

निर्ममस्तथा तदाप्रावेणिकच्चिन्त्यबुधैर्नवनुयात्रिकं १०६१ गृह्यारम्भदिनेषांसेधिविष्णोर्वीरेविशेद्दहं विप्रोत्तौम्यायनेदहस्येनृणाञ्जसंभुसर्वे
दा १०६२ कुलीरकन्यकाकुंभेदिनेशेनविशेद्दहं यामस्यानगरास्वापिपननस्वातथैवच १०६३ मृदुधुवर्देः शुभदहनवैषमप्रवेशं पु
व्यस्वातीयुतेस्तेष्वजीर्णस्यादासवद्ये १०६४ क्षिप्रैश्चरैश्चनक्षत्रैर्नवेष्मप्रवेशं नकुर्गोदुग्रनक्षत्रैर्दोषणस्वीकटाचन १०६५ रि
उग्रोद्दन्तिगृहस्वामीदारुणेषु कुमारकं द्विदेवभेषपत्तिनाशत्राग्रिभेऽग्रिजभयं १०६६ प्रवेशनन्दारभैः स्यादभ्यदिकस्थैर्नकारयेत् रि
क्ततिथिंभोमवारंशनिम्बानैवकारयेत् १०६७ केचिच्छनिप्रशंसन्निचौरभीतिस्तुजायते ॥ कुयोगेपापलेपेवाचरलयेचराश
के १०६८ शुभकर्मणिपेयवन्मोस्तेवज्योस्मिन्प्रवेशने नन्दार्यादक्षिणद्वारंभद्राग्राम्यस्मिन्नेन १०६९ जयायासुनरद्वारपूणीयापूर्वे
माविशेत् व्याधिहाधनस्यैववित्तदोवन्थुनाशकम् १०६९ पुत्रहाशकुहास्त्रीप्रप्राणहापिटकप्रदः सिद्धिदोधनदश्चैवभयकञ्जम्भए
शितः १०७० लग्नस्थकर्मतोराशिर्जनमलग्नान्प्रवेशने लग्नसौम्यान्विनंकार्येनस्तुतैः कटाचन १०७१ निन्दिताश्चपिलमांशाश्चराशि
गतायदि शुभांशसंयुताः कार्योः कर्तृभोपचर्यस्थिताः १०७२ भूयोगात्राभवेन्मेवेनाशङ्क्यैर्कटकेपिवा व्याधितुलाधरेलयेमकरेधात्म्यना
शनं १०७३ एतदेवांशकफलंयदिसौम्ययुतेक्षितौ चरंशेचरलयेचप्रवेशनैवकारयेत् १०७४ चित्राशतभिषास्वातीहस्तः पुष्यः पुनर्वसुः
रोहिणीरेवतीमूलैश्चवर्णोत्तरफाल्गुनी धनिष्ठाचोत्तराषाढाभाद्रपदोत्तराश्विनीमृगशीर्षे च्चत्रचुराधास्त्रयेवच वास्तुपूजन
मेतेषुनक्षत्रेषुकर्णेतयः सम्प्राप्नोतिनरेलक्ष्मीमितिशास्त्रेषुनिश्चयः १०७५ नित्यपानेगृहेजीर्णप्राशनेपरिधीनकैः वधूप्रवेशेमाङ्ग

ल्येनमौढ्यदुःखपुत्रयोः १०७६ त्रिकोणकेन्द्रगैः सौम्यैः स्थिरेद्वाङ्गे स्वलग्नैः द्विक्रत्रिकोणकेन्द्रवर्जितैः प्रविशोद्गुहं १०७७ अभिजिह्व
वर्णयोर्मध्ये प्रवेशे स्तुति कागृहे नृपादीनां ब्राह्मणानां नवधेयद्वन्द्वं दाचन १०७८ क्रूरसुक्तद्वन्द्वं विद्वंसुक्तद्वन्द्वं यहेण च यज्ञनव्यजनतच्छस्त्र
त्रिविधोत्पातदूषितं १०७९ एतयानि हनं यच्च कानि साम्येन दूषितं प्रवेशे त्रिविधेत्याज्यद्वन्द्वं हरोनाभिदूषितं १०८० यावच्चन्द्रेण भुक्तं नद
क्षौनैवलुशोभनं जन्मभाद्रशमद्वन्द्वं मेसांघातर्क्षानुबोद्धशं १०८१ अष्टादशं सासुदायं यो विंशस्विनाशकं मानसं पञ्चविंशाल्यं नाचरे
देषुशोभनं १०८२ स्तोत्रसंस्थे गुरौ लगेष्टुके वावेषसंस्थिते यस्यात्रवेशो भवति तद्गुहं सौख्यसंयुतं १०८३ स्तोत्रस्ये लग्नगेसूर्ये चतुर्थे दे
वयज्ञिते यस्यात्रयोगो भवति संपदाद्यद्गुहं भवेत् गुरौ लग्नगेष्टुके षष्ठे केल्लाभयोगे नौ प्रवेशकाले यस्यायं योगः शत्रुविनाशदः ॥
१०८४ लग्नगेष्टुके सुखे जीवेलाभे केलिपुगे कुजे वेषसं प्रवेशे योगे स्मिन् शत्रुनाशकारः परः १०८५ गुरुपुत्रौ च द्विदुके लाभगो कुजभा
स्कारौ प्रवेशे यस्य भवति तद्गुहं भृतिदामकं १०८६ एकोपि जीवज्ञाशशी सिनानां स्तोत्रगः सुखे स्वभेवानद्गुहं सौख्यदायकं लग्नगेपि वा
१०८७ अष्टमस्ये निशानाये यदियोगशतैरपि तदाते निष्कलाज्ञे मारुह्या वक्त्रहता ब्रुव क्षणचन्द्रे न्यषष्टाष्टसंस्थितोत्पन्नतस्तथा
भार्यो विनाशानं वर्षात्सौम्यसुक्ते त्रिवर्षतः १०८८ जन्मभाद्रष्टमं स्थानं लग्नद्विंशतं देशकं त्यजेच्च सर्वकर्माणि दुर्लभं यदि जीवितं १०८९
प्रवेशालग्नानिधैर्यः कश्चित्पापखेचरः क्रूरर्क्षे हनिवर्षोद्गुहं भर्षे वाष्टवत्सरम् १०९० रन्ध्रान्पुत्रादनादायात्पञ्चस्वर्के स्थिते कमा
त्तद्दोषादिमुखेन हृदिशोद्गामो भवेद्यतः गुरुदेवाग्निगोविप्रजदं पादैर्देनक्षमं सौम्यप्रत्यकशिरोमृत्युर्वेष्टाद्या रुक् सुता निर्दिष्टा ॥

१०९१ प्राक्शिरोग्रयेनेविद्यादक्षिणेसुखसंपदः यस्मिमेप्रवलाचिन्ताहानिमृत्पुनर्थोत्तरे १०९२ खगेहेप्राक्शिरोः सुव्यात्स्वासुरेदक्षिणा
 शिरः प्रत्यक्शिरोः प्रवासेनुनोदकसुप्यात्कदाचन १०९३ ॥ अथशाय्याशयनासनानालक्ष्णम् कथयामिसमासेनदारुकर्मकमेण
 च आयमुद्धातयाकार्यो यथागेहरिकुञ्जराः १०९४ तथैवदोलिकायानंयथाशोभस्विधीयते प्रमाणंशुविप्रेद्रयमाप्नोहंलहद्रथात्
 १०९५ कथयामितथाशाय्यायेनसौख्यमवाप्नुयात् अशनेस्यन्दनचन्दनंहरिदुसुरदारुतिंदुकीशालाकाष्मर्योज्जेनपत्रक शलकाश्च १०९६
 शिंशिपाचशुभा १०९६ अशनिजस्मानिलहसिप्रपतितामधुविहङ्ग कृगनिलया चैत्यप्रशानपथिजोद्धेशुक्रवस्त्रीनिवद्वाश्च १०९७
 कण्टकिनोयेस्युर्मदानदीसङ्गमोद्गवायेच सुरप्रासादमायेचयाम्यपथिमदिग्गता १०९८ प्रतिघिच्चट्टह्मनायेचयेचान्येपिचनेक
 धा त्याज्यासेदारवस्सर्वेशय्याकर्मणिर्कर्मवित् १०९९ कर्मेकुलविनाशः स्खद्याधिपानामयानिच ११०० ध्वेच्छिन्नंयजदारुभवेदा
 रभवेत्ततः शकुनानिपरीक्षेतकुर्योतस्यपरिश्रद्धः श्वेतपुष्पाणिदन्यश्चदध्यक्षतफलानिच घर्णेकुम्भाश्चरलाश्चमङ्गल्यानिचयानि
 च तानिदृष्टापकुर्वीतचन्यानिशकुनानिच यवाहकनामुद्धैविनुषेरङ्कुलंस्मृतं ११०१ तेनमानेनस्ययतिशयनादीन्मकल्ययेत् श
 नाङ्कुलाहमहतोशय्यास्याचक्रवर्तिनां ११०२ अष्टांशहीनमस्याद्धैविलारम्यरिकोर्निर्तं आयामस्यंशंकोभागः पादोच्छ्रायःसकुक्षिकं
 ११०३ सामन्नानाञ्चभवतिसाषड्नातथैवच कुमारणाञ्चसाषोक्तादशोनाचैवमन्त्रिणां ११०४ त्रिषट्कोनावलेष्टाम्नांस्विशोनाचखरेषां
 सां षडंशहीनमस्याद्धैविलारम्यरिकोर्निर्तं ११०५ आयामस्यंशंकोभागस्त्यंशहीनस्तथैवहि पादोच्छ्रायश्चकर्तैत्यश्चतुस्त्रिंशद्भुल्लैः

क्रमात् ११०६ सर्वेषामेवंवर्णानां सार्द्धं हस्तत्रयं भवेत् एकशशीत्यङ्गुलैः क्वाय्यां शय्यादेव विनिर्मिता ११०७ अशनेनेह मस्तुर्ध्वं च पित्रस्तद्विन्दुः
 ज्ञवः रिसुहाचन्दनमयोधर्मो मुये शदायकः ११०८ शिंशिपादेस्तसम्भृतः समृद्धिदुः सुतेमज्ञान् यस्तुपद्मकपर्यङ्को दीर्घमायुः प्रियं सु
 तं विजम्यदुविश्वन्ते शत्रुनाशन्तथैव च गालः कल्याणदः प्रोक्तः शकैर्नरविजस्तथा ११०९ केवलं चन्दनैव निमित्तं रत्नविचित्रं सु
 वर्णगुप्तमध्यमसन्पर्यङ्गुल्युत्तमैः अनेनैव समायुक्ता शिंशिपा निन्दुकी न च शुभासनं नथादेव दारुश्रीपणिनापि वा १११० शुभ
 दोशाकशालौ मुपरस्परयुनौ पृथक् गद्वयुथमग्रशस्तौ हिकदम्बकहरिद्रको ११११ सर्वकष्टे नरचितो न शुभः परिकल्पितः आश्वेन वा
 प्राणहरश्चासने दोषदायकः १११२ अनेन सहितो तोषकरोति धनसंस्त्रयं आमोदुस्वरत्नस्य च्चन्द्राणाञ्चन्द्रनस्यन्दनाशुभा १११३ फल्गुना न्तु वि
 शेषेण फल्गुसंशयनासने गजदन्ताश्च सर्वेषां योगेषु भफलाः स्मृताः १११४ प्रशस्तेन च दत्तेन कार्थो लङ्कासेन योः दत्तस्य मूलपरिधी व्याय
 तं भोस्तु कल्पयेत् १११५ शय्याफलकसूले तु चिद्भ्रञ्चासनकोणके न्यूनङ्किरिचराणां तु किंचिन्निद्रिव्यशस्यते १११५ श्रीरक्षसवर्धमाने
 श्वध्वजं कञ्चुचामं केदेदृष्टेनुत्तारोग्यस्विजयन्धनचन्द्रिदं १११६ प्रहरणाभेजयोगेन नन्द्यावर्ते लभेन्मही लोष्ट्रे तु लब्धवर्षस्य देश
 स्यान्निर्भविष्यानि १११७ स्त्रीरूपे चर्यनाशः स्याद्भङ्गः राजे सुनस्य च लाभः कुंभे निधिप्राप्तिर्योत्रा विम्वच्चत्तदृष्टके कल्कलाशशुजङ्गमभेदुर्भि
 संवा नरेण च यशोस्तत्कथेन काकसदृशे मकरो महान् १११८ पाशो वायकवन्धे वा मृत्युर्जनविपद्भवेत् रक्तसुते च कृष्णे च शोवे दुर्गन्धिवा न भवेत्
 ११२० शुक्लेः समैः सुगन्धैश्च स्निग्धैर्गुह्यैः सुभाक्वहः अशुभा च शुभाये च छेदास्ते शयने शुभाः ११२१ देशादियो प्रदक्षिष्या प्रशस्तमथ वा तथा

अपसव्येदिक्रमेयचभयम्भवतिभूतजं ११२२ एकैनावाविंशरोरोर्वैकल्पपादनः शुभः द्वाभ्यांनतीयेतेवानंविषतुः क्लैशवन्धदौ ११२३ सु
 खिरेवाविवर्गेवाग्रन्यौपादोशोरेतथा व्याधिक्षुम्भेयवापादेग्रन्यिर्वदनरोगदौ ११२४ कुम्भाद्यभागेजङ्घनयाञ्जङ्घनारोगान्तथाभ
 वेत् तस्याश्वाधोपदाभोवाट्ठानाशकरः परः ११२५ खुरदेशेयदाग्रन्यिः खुराणाम्पीडनंभवेत् राशिशीर्वेत्त्रिभागंस्थोपिनशुभप्र
 दः ११२६ निष्कटञ्चाथकोलाख्यद्वष्टिनेत्रज्ववत्सकं कोलकचन्धुकचैवसंक्षेपः छिद्रकस्यतु ११२७ घटवत्सुखिरचैवसङ्कटाख्यच
 निष्कटं छिद्रनिःपावनीसच्चकोलस्यनहुधेस्युतं ११२८ विषमद्वष्टिनयनम्वैवर्ण्यमध्यदोर्धकं वामावर्त्तचभिन्नेचयथावद्वत्सरभ
 कं ११२९ कोलकङ्कणावर्णञ्चवन्धुकंयज्ञेयेद्विधा दार सर्वर्णेछिद्रंवाथापापम्प्रकीर्तितं ११३० निष्कटेद्रव्यमाशः स्मात्कोलाख्यकुल
 नाशनं शस्त्राद्यंशुकोरेचवत्सनाभङ्गदप्रदं ११३१ कालवन्धुकंसंज्ञाच्वकीर्तेर्वदनशोभनं सर्वग्रन्यियुतयचदारुस्तर्वेन्नोशुभं ११३२
 एकद्विमेणधान्यस्यादृष्टं यकिनिर्मितं धन्यत्रिभिश्चपुत्राणांष्टदिदम्परिकीर्तितं ११३३ अर्थेयशश्चतुर्भिश्चपञ्चत्सम्पञ्चभिःस्युते षट्
 सप्तर्चितेकाष्टेकुलानाशोभवेद्भुवं ११३४ शिरोमूलञ्चश्छाणाभयेपादाःप्रकीर्तिताः अनारण्येचन्दनेमुपेतोमूलन्नतः शिरः ११३५
 इतिशोक्तम्माविप्राःशयनासनलक्षणं भङ्गेचंदोषाकथिताः स्वामिनासहिनेनच ११३६ पादभङ्गेमूलंनारोश्चरणौधनसंक्षयः शीर्षे
 तुमरणम्विधात्पादेहा भङ्गान्भवेत् ११३७ घाटाकारंलिखेचक्रम्विधिष्यत्रक्रमेणच सुदृष्टुर्भेदिनेचैवहृत्पातांमिषिविष्यश्रेत् ११३८
 शयीनदक्षिणेगेहेसुखंशुभंभदंभवेत् सुखेकंदिस्तुचत्तारित्रीणिचगुदकएतयोः ११३९ एवञ्चक्रंसमालिख्यप्रवेशार्थंमदावुधेः अग्निर्ना

शो मुखे मोक्तः उद्वासः श्वेतो भवेत् दक्षिणे चार्थलाभश्च पश्चिमे श्रीप्रदो भवेत् ११४० उत्तरे कलहश्चैव गर्भे गर्भविनाशानं स्थिरता च गुदे क रोक्क
लशस्य प्रकीर्तिना ११४१ स्वातः शुचिर्निरहो रेलङ्कणेण विभूषितः पुच्छदारसमायुक्तः सामात्यः सपुणेहितः गन्धपुष्पचक्रवत्तच्च परिधा
यपुनर्नवं पुष्पमालान्वितङ्कनयैरुचिश्चित्रचित्रितं प्राकारस्वेष्टयेत्तत्र मालयापरिशेषितं वस्त्रेणाच्छादितमार्गङ्कुत्वारजासुखाम
ने ११४३ निवेशयेत्तथा गङ्गा निवेशय विजितेन्द्रियः गीतोत्सवादिभिर्युक्को गीतवाद्यादिसंयुतः ११४४ अत्रे सुप्रणोक्तलशान्विमाने
दविशारदान् गायकानाणि काष्ठापि सुवासिन्यो विशेषतः ११४५ व्यसैर्योत्रादिशकुनैर्द्यौरमार्गेण भूषतिः चितानैस्तोरणैः पुष्पैः
पताकाभिर्विशेषतः ११४६ अलङ्कृत्य नवगेहं देहलीप्रजेततः दिव्यालंघनया द्योत्रपालंगामापदेवतान् ११४७ प्रणम्य विधि
वगृह्य द्वारमार्गे विशेषेण प्रजयेद्गुणमायश्च मातृकाश्च विशेषतः वसोर्ध्वरा म्यातयित्वा यष्टं चैव तुष्टजयेत् वास्तुनाम्नश्च सप्तन्य
वात्सल्यान् प्रजयेत्ततः ११४८ दक्षिणाञ्च नतोदद्याद्विद्वद्भ्यो विज्ञप्तः गोदानमभूषितान् चकारयेच्च यथाविधि ११४९ सुरेहि
तश्च देवज्ञं स्थापनीय रिषोष्य च दीनान् यष्टपणे भयश्च दद्याद्दानञ्च भोजनं ११५० लिङ्गिनश्च विशेषेण वन्द्युवर्गं च प्रजयेत् दान
मानैश्च नान्सर्वान् रिषोष्य यथाविधि ११५१ भोजयेद्दन्धुवर्गं च स्वयं भुंजीत वाभ्यतः राजाचान्तःपुरे वधास्त्रीजनैश्च समन्वितः ॥
११५२ भोजयेच्छक्तिमञ्चान्तःपुरस्थाः स्वजनात्ततः विहरेच्च सुखं राजास्वावासेभ्यः पर्ययन्वितः ११५३ इति श्रीवासुशस्त्रेष्टप्रवेश
विधिप्रकरणे दशमोऽध्यायः १० ॥ अथातः शृणु विम्रेन्द्रगोणाङ्कः रणजन्था येन विज्ञानमोत्रेण च्छवलः सवलो भवेत् ११५४ य

स्त्रियपवलादेवराज्यदुर्वेनिभूतले विग्रहचैवराज्ञानुसामान्यैः शत्रुभिस्तत् ११५५ विषमन्दुर्गमद्भुवस्वक्त्रं भोहंभयावहं कपिशीर्ष
 समचैवकीडादलकमोदुरं ११५६ स्थानम्विचिन्त्यविषमन्त्रदुर्गप्रकल्पयेत् प्रथमंमृन्मयम्योक्तजलकोटन्वितीयं ११५७ नृ
 तीयद्वामकोटच्चचतुर्थेद्विःरिगद्वरं पञ्चममर्षवेगारोहंषष्ठद्विगटच्चद्वामरं ११५८ सप्तमम्वक्त्रभूमिस्थविषमारव्यनयाष्टमं च
 तुस्तं चतुर्द्वारस्वर्गुलत्रतथैवच ११५९ दीर्घद्वारन्द्वयाक्रान्त्रिकोणमेकमार्गकं दृप्तदीर्घेच्चतुर्द्वारमर्द्धचन्द्रनथैवच ११६०
 गोस्तनच्चचतुर्द्वारन्यानुषम्यार्गकगटकं पद्मपत्रनिभचैवक्त्राकारन्तथैवच ११६१ दशप्रकाराणि मयाप्रोक्तानिद्विजपुङ्गव मृ
 न्मयेस्वननाद्गीतिंजलस्थेमोक्षवन्धनात् ११६२ ग्रामदुर्गपिदाहाच्चप्रवेशेगद्वारस्यच पर्वतेस्थानभेदाच्चद्वामरेभूतलाद्वयं
 ११६३ वक्त्राख्येकवियोगाच्चविषमेस्थापिनानथा वलावलाद्यमपदम्युनरन्यन्यवच्यहं ११६४ अतिदुर्गङ्गालवर्णच्चक्रावर्त
 चङ्गिवरं नात्स्वर्नष्टपद्माक्षं पक्षभेदश्चसर्वतः ११६५ कास्येत्यथमंराजापश्चादुर्गं समाचरेत् प्राकारे विन्यसेदादौवाह्यस्थान्य
 जयेत्ततः ११६६ परिखाश्चननकृत्वातन्मध्येचततः पुनः सव्यापसव्यमार्गेणमार्गेणस्यप्रकल्पयेत् ११६७ गृहानिवाह्यसंस्थानि
 कोणे कोणेषु विन्यसेत् कोणस्थान्वाह्यनोगेहान्विषमान्कारयेत्ततः ११६८ प्रतोलिम्पत्रकालाख्यंपरिखाकालरूपिणीं रणामनङ्क
 त्वयेयाच्छकलीमंत्रमंडितं ११७० सुशलैः सुद्रैः प्रासैर्यन्त्रैः खड्गैर्धनुर्धरैः संयुतंसुभटैः श्वैः संयुतानिचकारयेत् ११७१ तन्मोक्षोन्न
 पुरानोद्धान्कोणे कोणे प्रदापयेत् तद्वाह्ये परिखाकारकालरूपासुविस्तरा ११७२ समेप्रदेशे मध्ये तु महोगेहानि विन्यसेत् तत्र संयु

वि०
प्र०
३६

नयेद्वास्तुकोटपालनथैवच ११७३ क्षेत्रपालत्रविधिवस्तुर्वेवजं प्रवृजयेत् एतद्विधानं सर्वेषु दुर्गेषु च विधानतः ११७४ कारयेद्विषमं
स्थानेपर्वतैश्च विशेषतः बाह्ये च परिखाकार्योपकारान्तस्य मध्यतः ११७५ तन्मध्ये च पुनर्भित्तिं भित्तिमध्ये गृह्णात्तपि गृह्णाणाम्
ध्यभागेषु परिखानैव कारयेत् ११७६ पूर्ववत्कोणभागेषु गृह्णात्तपि न्यस्य पूर्ववत् त्रिपञ्चसप्तपाकाकारान्कारयेन्मध्यमध्यतः ११७७
तन्मध्ये तु महापद्मं पूर्ववत्परिक्लपयेत् तत्रैव स्थापयेद्वास्तुकोटपालनं थैवच ११७८ दीर्घदीर्घगृहान्कुर्व्याद्द्वेनेव त्रिकोणके
त्रिकोणाकारे दीमान्स्वध्यां वातथैवच ११७९ धनुषे धनुषाकारगोलेने गोलेना कृत्तिं त्रिकोणे कृत्स्नं देवा द्वा रस्या तालतोभ
वेत् ११८० प्राकारस्थो धनुर्दोरी सर्वत्र मवलोकने तथा भित्तिः प्रकर्त्तव्या सुदृढा विस्तराशुभाः ११८१ एवमप्याविनिर्दिष्टान्कोटान्क
रेतुं युद्धिमान् कोटस्थान्वाह्यभागस्थान्यः सर्वानवलोकते तादृक्पुराणि सर्वाणि कारयेत्तथ्यपनिः क्रमान् अथातः संप्रवक्ष्यामि य
दुक्तं अह्नयामले ११८२ यदा कोटस्य नक्षत्रे स्वाभिचन्द्रो तथैवच गोचराष्टकभेदेन संभानां भेदेन तथा ११८४ पापाक्रान्ते मध्यकोटे
जम्भार्धे ग्रहदृष्टिने वज्रस्त्रान्यादिदोषे च तथा भूक्मपदृष्टिने ११८५ कोणभेरादुणयुक्ते ग्रहणोत्पानदृष्टिने तत्र शान्तिः प्रकर्त्तव्या
यथावद्विधि नोदिताः ११८६ तत्पुरे मण्डपद्वारं योत्पत्तिकाभिरलङ्कृतं अष्टकुंभान् तत्र कुर्व्यात्सर्वोषधिभिरन्वितान् ११८७ सर्ववीजैः
पञ्चरत्ने स्तीर्य तोयैश्च परिणान् भूमिच्छावार्ह्ये सर्वे द्वितीये नागनायकं ११८८ तृतीये कोटपालच्चत्वारिंशत्पमि न च्चतुर्थकं पञ्चमे वरुण
श्चैर्वषट्के र्द्वजं थैवच ११८९ सप्तमे च सिङ्गकान्देवो म्मातृभिः सप्तभिर्युता अष्टमे सुरनाथ च्चतुर्तमं त्रैश्वर्यं जयेत् ११९० वालुक्कं
रामः ३६

त १२०४ स्वादिरस्यचकीलनुदादशाङ्गुलमानतः मृत्युं जयेन मन्त्रेण अभिमन्त्र्य सहस्रधा १२०५ स्थिरत्वमेस्थिरांशे च सुलभे सुदिने न
नः रोपयेदुर्गमध्ये तु ततः सिद्धिर्भविष्यति १२०६ सर्वदा सुखभागो च कोटयो भवति द्रुवं उष्ट्रमंत्रः ॐ ह्रीं अष्टिविक्रतं दंष्ट्रानेनेत्रुफदं ॥
१२०७ उष्ट्रमंत्रं दश सहस्राणि जपित्वा घृतमधुना पुष्पैः सहस्रमेकं जपेत् नतः सिद्धो भवति यमस्योक्तं द्वात्रिंशदक्षरद्वात्रिंशत्सहस्रं
शिजयेत् ततः सिद्धो भवति तथा पूर्वविधिना शतशतानि ह्येवमेतत् नतः सिद्धो भवति ततः सकलं कर्म करोति ॥ द्वादशारं लिखेच्चकं
वृत्तत्रयविभूषितं अष्टिमन्त्रं च तदा होयमस्योक्तौ च मध्यतः १२११ वज्रार्गलविधाननुवर्तनं नुर्गलक्षणं भर्जने यमराजारव्यमि
त्युक्तं श्रीहृत्पात्रे १२१२ मृत्युं जयमंत्रः ॐ जं सं ॥ इति वास्तुशास्त्रे कोटवास्तौ एकादशोऽध्यायः ११ ॥ अतः परं प्रवक्ष्या
मिषात्पज्ञानविधिमुनः येन विज्ञानमात्रेण शुद्धेशः सुखमाप्नुयात् १२१३ गृह्यारंभे च कंडुतिः स्वाङ्गे यत्र प्रवर्तते शास्त्रमासादयेत्
त्रशासादे भवने तथा १२१४ सशाल्यं भयदं यस्मादल्पसिद्धिप्रदायकं कारयित्वा नमस्कारं यजमानं परे स्येत् १२१५ यदङ्गं संस्पृ
शेत्कर्तुं मूलकं शाल्यमुद्धरेत् अष्टतालालादधस्तस्मिन् त्रिशाल्यं न संशयः १२१६ नासिकास्पर्शने कर्तुं वीर्यलोः शाल्यं नदल्पकं स्थितं
विनिश्चिनं भूयात्तलक्षणमथोच्यते १२१७ शिरसः स्पर्शने वास्तोः सार्द्धं हस्तादधुः स्थितं मोक्षिकानुकरेण मुलस्य शोनिदेहिनः
१२१८ वज्रिदेतं महाशाल्यमुद्धरे वास्तुं त्रवित करः स्पर्शे कोरवास्तोः षड्गङ्गं च करेण दधः १२१९ अथापरमपि ज्ञानं नङ्कथया मिसमास
तः षड्गुणीकृतं त्रैवेणशोधयेद्वर्णीतले १२२० सुधुते समये तस्मिन् त्रैवेण नापिलिङ्गितं तदस्थितं त्रजानीयात्पुनः १२२१ स्य प्रमाणं ३०

तः १२२१ आसक्तौटश्यते यस्माद्विशंशाल्यं समादिशेत् तस्यामेव तदस्यीनिसप्तत्यङ्गुलमानतः १२२२ सवितेसमयेयत्र आसन्नोपरिसं

स्थितः तदस्थितत्रजानीयाद्वितीहाणेन संशयः १२२३ नवकोट्टीकते भूमिभागेमाच्यादितो लिखेत् अक
चतनपयशसदपयानरक्तमाद्वर्णो निमानिच १२२४ प्रारंभः स्याद्यदि प्राच्यां नरशाल्यं तदा भवेत् सा दैहस्तप्रमा
णेन न च मातुष्यमृत्यवे १२२५ अंगोद्विशिचकः प्रश्ने स्वरशाल्यं कारद्वयोः रानदं हो भवेत् तस्मिन् भयञ्चैव प्रवर्तते
१२२६ याम्यादिशिक्तः प्रश्ने नरशाल्यमधो भवेत् तद्दृष्ट्वा मिमोसृत्युङ्गुः सेत्याकटिसे स्थितं १२२७ नैऋत्यादिशि

तः प्रश्ने सा दैहस्तादृशः सत्ते शुनोस्थि जायेत त्रिभिर्भाजने येन १२२८ प्रश्ने च यस्मिमायानुशिवशाल्यं प्रजायते सा दैहस्तप्र
वासाय सदनं सोमिनः पुनः १२२९ वायव्यादिशितु प्रश्ने नराणां स्वाचतुर्द्वारे शाल्यं समुत्तरे सोमा न्यकेति मित्रनशने १२३० उत्त
रस्यादिशि प्रश्ने गर्दभास्थिन संशयः सा दैहस्तचतुर्द्वारे च पशुना शयत इवेत् १२३१ ईशानदिशि यः प्रश्ने गोशाल्यं सा दैहस्ततः तच्च
गोधननाशाय जायेत गृहमेधिनः १२३२ मध्यकोट्टे चयः प्रश्ने वस्त्रोमात्रादधस्तदा के शङ्कपालम् तयोस्थि भयमलो देवमृत्यवे
१२३३ मंत्रश्च ३७ द्वांशिकौ मारिममहदये कथय कीययद्री स्वाहा एकविंशतिवारमनेन मंत्रेणाभिभं च प्रश्नमानयेत् अत्रदि
शिः सूर्योदयाद्वर्णनीयाः जलान्तम्यसं रानं स्वापुरुषानं सथापिवा १२३४ क्षेत्रं संशोधय चोदृष्य शाल्यं सदनमारभेत् शाल्यानेकविंश
प्रोक्ता धानुकाश्च स्थि संभवाः १२३५ तान्मरीट्य प्रकर्तयेत् सा दैहस्तं यत्तद्विज्ञेन म यदान ज्ञायते प्रशाल्यं पट्टं हारं भणक मेणि १२३६ फलपांके

इ.	पू.	अ.
उ.	म.	द.
वा.	प.	जे.

नशल्यंतद्गतव्यङ्ग्यमेवंदिभिः सशल्योवासुसदनेष्वेव स्वप्रदर्शनं १२३० हानिर्वोरोगमनुलब्धननाशसत्यैवच अन्यानिवासुशाल्यानिकथयामिसमाप्तिनः १२३८ सप्ताहाद्वासिनेरात्रौगोर्बोर्गोष्टेष्वन्यकीरेदनेवारुणेधोवाश्वानोवागृहसूद्रेनि १२३९ वन्याकप्रविशेशस्यनिर्विशङ्कोशवाभृगः श्रेणोवाथकपोतोकाद्याघोगोमायुवातया १२४० शुद्धोवाप्यथयोक्षणासर्पोवायशुकोपिवा नस्योनिरुहीतश्चचङ्गुलोवाथक्त्राणात् १२४१ वज्रेणदूषितंमच्चयच्चवाताग्निदूषितं यक्षोवागृहसोवापिपिणचोवातयेवच ॥ १२४२ काकोवाताङ्गनेरात्रौभूतोवापिशुहोथवा कलहृद्द्विवागत्रौयोषितांयुद्धमेवच १२४३ तत्राग्निशल्यंजानीयाद्येवान्येगृहदोषकाः काष्ठेपिशल्यंजानीयादारूणाभ्यत्ययेतया १२४४ शोशल्येवान्यशल्येवाशल्योद्धारनतेर्ध्वरेत् वंशदीनाच्चयच्छल्यंयच्छल्यन्द्वारमार्गतः १२४५ वाह्यमेधस्ययच्छल्यंतद्दोषच्चविनाशयेत् तस्मादेनेकाशल्याणांज्ञानान्नास्तिनदानैः १२४६ अवप्रयेवकर्तव्यंशल्योद्धारंदिनेषुभिः वास्तुशुजाचविविधिवत्कारयेत्सर्वेकेदिने १२४७ सुदिनेषुभनक्षत्रेचन्द्रतारवलान्विते शुद्धेकालेप्रकर्तव्यंशल्योद्धारंदिज्जोत्तमैः १२४८ शिलाङ्कायंसमाश्लक्षणां हस्तमात्रोद्दृष्टासुभां चतुस्त्रोत्रिभागेनपण्डिकाभिर्विनिर्मितां १२४९ कर्तव्यंशल्योद्धारंदिज्जोत्तमैः १२४९ शिलाङ्कायंसमाश्लक्षणां हस्तमात्रोद्दृष्टासुभां चतुस्त्रोत्रिभागेनपण्डिकाययांचरणोत्तावन्यमाणामाधारशिलाङ्कत्वाविधानवित् नन्दयामस्तकस्योक्तम्भद्रायांदक्षिणङ्कुरं १२५० रिक्तावामकरेसोक्ताजयायांचरणोत्ताया नभित्देशेनयाश्लक्षणां सर्वाङ्गैर्वास्तुशुभां १२५१ सर्वदेवमयमुंसांसर्वेषांशोभनंभवेत् तस्मान्मध्यप्रदेशेनुशिलेकांस्थापयेद्दुधः १२५२ रोमः ३८

तन्मयोऽस्ति काकाराकारे च समन्ततः १२५४ दृशानादिचतुष्कोणे शिलासम्पूज्यं वेदविष् इशानकोणेन नन्द्यायाः पूजनं चैव १२५५
 आग्नेयकोणे भद्रायाने त्रुत्वे च जयान्तथा रिक्तावायव्यदिक्कोणेष्टणोऽस्ति का मथ्यतु १२५६ पूर्ववत् पूजयेत्तात्तु क्रमेणैव विधानं विन
 चलुण्णिपलङ्कुः स्मृताम्नोऽङ्गुलदण्डं १२५७ हस्तमात्रम्भवेद्गर्भं युद्धं स्याच्चतुर्लुं कांठरसाङ्कुः लज्जस्य पिहितं वसुवर्षं १२५८ अष्टौ
 कुम्भावहिः स्थान्याः प्रयेद्वैजनेयैः दिक्स्वष्टसुक्रमेणैव दिक्पालानाञ्च भवेकैः १२५९ नौर्यतोयेन संसृयेतथा पञ्चनदी जलैः ५
 च्चरलैर्युतेन च सफलैर्बिजैर्द्वैतैः १२६० कुङ्कुमञ्चन्दनञ्चैव कस्तूरी रोचनानथा कर्पूरन्देवदारुञ्च पद्मास्यं सुरभिस्तथा १२६१
 अष्टगन्धनथान्यानि गन्धान्यस्मिन् विनिर्दिष्टं त्रुत्वे च १२६२ वाणह्वारा रेदलयाश्चाष्टमदलथा
 देवालयादारुदः पञ्चगव्यं समन्वितं १२६३ पञ्चाभृतनथा पञ्चपल्लवान्यञ्च बालचः काषायान्यञ्च वानसिन्धुल्लोके पात्रांस्तथैव च १२६४
 त्रिमदुर्ध्वतथा सप्तधान्या न्यारदसंस्तुतान् तत्राचोत्सर्गणशाली न्लोकापालांस्तथैव च १२६५ वृक्षगुहेऽस्यायामपकमा
 गनायकं आवासे वेदमेन्नेष्टुष्टौ तैर्न विधानतः १२६६ आगमोत्तैश्च मन्त्रैश्च मन्त्रैः पुराणसम्भवेः गौर्यच्याष्टशतेनैव व्यास्त्या
 शतेन वा १२६७ त्रीणि पदेति शतथा तद्विप्रा सोदृतिर्जातथा अतोदेवा इति तथा दिव्यमन्त्रैः शतत्रयं १२६८ दुत्वाग्नौ विधिबद्धिमात्र
 सुहोमन्ततश्चेत्तुष्टुष्टिधिकं शतथा होमङ्गहोमन्त्रैश्च १२६९ गणपत्यादिमं लोकाष्टमं होममाचरेत् दिक्पालानाम्
 याक्षेन्पालस्यापि विंशैः १२७० दिव्यान्तरिक्षमैर्गन्तुं शिलास्थापनमाचरेत् १२७१

नान्यस्मिन्मेमदादीपं मेमदं किं भंशिते मेमदि स्थामपे सर्वे भोगे दि० दर्शने
नृत्ताने त्वं सर्वदा सुरिदाम्भ १२७१ भट्टे त्वम्भट्टांसाङ्कुरुकाप्रपि नन्दिनि आयुरारोग्यमर्तुलेखिषं प्रत्यानिवारय १२७४ जयेम
गवदायादेप्रजानां हिनमावदं स्थापयाम्यत्र देवित्वं सर्वेर्वानशाल्यानिवारय १२७५ रिक्ते त्वन्निक्तदोषघ्ने सिद्धिदेसुखदेमुभे ॥
सर्वदा सर्वदोषघ्ने निष्ठास्मिन्निन्देनि १२७६ अव्ययैश्चाक्षते पूर्णे मुने रद्धिः रसः सुते इष्टक्रेष्वस्य मुभन्वगृहिणाङ्कुरु
१२७७ नागकुम्भं च निःस्त्रिप्यप्रित्वा न्दीपनयेयच गीतगीदिमुनिर्घोषङ्कृतानम्पूरयन्मृदा १२७८ इति कुल्यप्रित्वाङ्कुरु भेसन्वोनेना
तुदीरेयेत् वासुपुररुचनगले सुभ्रमिशाय्या रतप्रभो १२७९ मर्दुहन्धनधान्यादिसमुच्चङ्कुरु सर्वदा नागनाघने भसेल्लुप्रात्पमुदरणे
समः १२८० वासुरुपीविस्वधारी प्रजानां हितमानवहृष्टवीत्सयाधृता लोकादेवित्वस्विणुनाधृता त्वञ्चधारयमाने विपविमङ्कुरु क्यस
नं १२८१ गणपत्याङ्कुरी लोकादेवादिक्पालकास्तथा समुधाः सगणोपेताः शुद्धङ्कुरुर्वन्तु मेष्टहं १२८२ इति मन्त्रान्यत्रित्वा तु दद्यादा
स्तव सिन्नुतः यदस्य नास्मि प्रशान्नाङ्कुरु स्वकीरगपक्षिणां १२८३ भूतानाञ्चतथो यदस्य गणानाङ्कुरु मवसिनां इतोक्तैः रागभेदेऽप्येवे
थानेन विधानवित् १२८४ गृहल्लुक्त्वयः सर्वे दप्राशस्त्यं हरन्तु मे कुम्भाद्यकानान् लुक्त्वैस्सङ्कुरु च भिधिवयेत् १२८५ भेदन्त्यन्तयोर्भा
ताय हृषीडाश्च दारुणाः ते सर्वे नाशमायान् लुक्त्वैस्सङ्कुरु हरेः कृतेष्टहे १२८६ आचार्याय च गादिद्यादृत्विग्भ्यो दृष्टिगणानया दाममानेन स्तुते रामः
एदैवज्ञं स्थपतिनया १२८७ अन्यांश्च विधिवत्सृज्य दक्षिणाभिः स्वर्णैः कृतेनः दीनान्थकृपणेभ्योपित्तिङ्किभ्योपिविशेषेण १२८८ गां ॥ ३९

मकेभ्यस्तथान्येभ्यो नटेभ्यो दक्षिणान्तः दद्यात्स्वेषमनियथाशक्त्या विप्रांश्च भोजयेत् १२८६ मुञ्जीत वल्युभिस्सा द्वैविदरे च सुखं
 त एव यः कुरुते विप्राः शाल्यो द्वांस्वेषमनि १२८७ सुखवान्दोर्ध्वं जीवो स्यात्सुत्रान्यौवाच विन्दति १२८९ ॥ इति वासुशस्त्रे शास्त्रोक्तं
 रत्निले यो नाम सप्तदशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ अतः परम्प्रवक्ष्यामि गृह्णाणामेध निर्णयं अन्धकं रुधिरञ्चैव कुब्जकङ्काणम्बधोरुकं १२९२
 दिम्वक्त्रं द्विपिटञ्चैवैष्यद्भ्रजं सुरजननया कुटिलकुटुकञ्चैव सुप्रच्यशङ्खपासकं १२९३ विकटञ्च तथा कङ्कडैः करं पेषिष्यस्मृतं
 अर्धकञ्चिद्दहीनञ्च विच्छिद्रं दिशि कानकं १२९४ हीनाङ्गकुङ्काकञ्चैव पृथ्याद्या रम्बधीरकं रश्मिबीरोणे दिम्वक्त्रं रुधिरञ्चैव विपन्नं
 १२९५ मुद्गं हीनञ्च विपिटम्बं चानर्थदर्शनं पाशोन्नतञ्चैव सुरेजेङ्कुटिलन्तालहीनकं १२९६ ग्राह्यं फालञ्जिङ्गुहीनं दिग्बक्रम्बि
 कटं स्मृतं पार्श्वहीनन्नया कङ्कडैः करं हलचोन्नतं १२९७ इत्येतेष्वध्यामोक्ता वर्जनीया प्रयात्नतः अन्धकं रोगमनुलकधिरः तीक्ष्ण
 जंभयं १२९८ कुञ्जो कुष्टादिरोगैर्गल्यालारोगैश्च प्रजायते १२९९ दिग्बक्रैर्गर्भनाशः स्थीचिपि
 टेनीच सङ्गतिः चङ्गिचव्यङ्गनित्यं सुरजे कुटिले क्षयः १३०० कुटके भूतदोषः स्यात्सुप्ते गृह्यते स्यपुः शङ्खपाले कुसंस्या चिकटे प्रस
 नायनं १३०१ कटुं स्यङ्कैः करं स्त्रीहानिः प्रेक्षता भवेत् कुल्लेश नाहेते दोरोगुहानस्ये मृतिर्भवेत् १३०२ वद्विदग्धे निर्धनत्वमपत्ता
 दिस्सयो भवेत् विसर्जने जीर्णोऽथ हीना द्वेदन्ति १३०३ हीना छिद्रहीना छिद्रयुक्ताश्च वैजयेत वक्त्रे च परदेशः स्याच्छुक्
 दुस्त्राग्निभयं १३०४ स्यङ्कै रोगं भयद्वारे सर्वे छिद्रे मरणां भयाणां गतद्वेहं स्युर्भसौ स्य विवर्द्धने १३०५ गेहमध्यस्थितं पच

सर्वदोषकां भवेत् विलीयमानं यद्वेत्त न दद्वेपरिकीर्तितं १३०६ शेषाश्चैव त्रिभागानुतद्धृत्तमं स्मृतं तुङ्ग-मूनाधिकं रोगार्भयङ्करोति वि-
 स्तृतिं १३०७ त्रिकोणैर्लङ्घनं शेषाङ्कं हेन्दीर्घान्तिरर्थकं अथान्यान्यश्रवणं धांश्च कथयामिव हृदि स्थितान् कोणदृक्छिद्वेदकं कौयास्तजुवेष-
 ग्रभूमिकाः सङ्घातैर्नयोश्चैव शेषाश्च दशधा स्मृताः १३०८ कोणाश्रयैवान्यगेहे च कोणात्कोणात् सूरः तथा शुद्धाद्देसंलग्नं कोणाभ्यं-
 भदं स्मृतं १३०९ कोणवेधे भवेत्तथा धिर्धननाशो रिविप्रदं एकस्म्यधानद्वारस्याभिसुखेन्यच्च प्रधानके १३११ द्वारङ्कं हाच द्विगुणं तद्वे-
 धं प्रचक्षते दृष्टिवेधे भवेन्नाशो घनस्य मरणभ्रुवं १३१२ समस्तुद्रंष्टुद्रवेधे पशुहानिकरं परं द्वितीयं नृनीये यामेच्छायायत्रपतं नृहे १३१३
 छायावेधं नृनृद्वैरं रोगदं पशुहानिदं आदौ प्रवौ नरापं निःसृष्ट्वा दृष्टिराणपश्चिमे १३१४ तस्त्वन्मैरभितिसृग्मं सुभदंतमकीर्तितं विषमे
 दोषवद्गुलमनुवेधे अजायते १३१५ ऋतुवेधे महात्रासो जायते शूङ्गसंश्रयः वंशगेचान्यवंशः स्यादप्रकाभितिवाह्याः १३१६ तद्वंशवेध-
 ये शूङ्गे वशहानिः प्रजायति तत्कयोर्येत्र संयोगो य्कांशे छप्रजायते १३१७ उद्वेधे धिजानीयाद्विनाशङ्कलहं भवेत् शर्कोत्तरे वा सुभ्रमौ
 विपरीतेथ निम्नका १३१८ उद्वेधो भवेन्तूनंतद्वेधे नशुभप्रदम् द्वयोर्गेहान्तरगतङ्कुरुनकुम्भदायकं गृहोच्चादद्दसंलग्नं तथा पाराश-
 संस्थितं संक्षतमेलनं यत्र गेहयोर्भिन्तिरेकतः १३२० विधिवत्त्वं शीघ्रमेव मरणं स्वामिनो द्वयोः पर्वताभिसृतं चास्मदन्तं वेद्विनि सन्तु-
 ख १३२१ तदन्तं वेधमिस्त्रादुःशोकं रोगङ्करोति तत्र अधित्यका सुयज्ञेहं यज्ञेहं पर्वतादधः १३२२ यज्ञेहं च्चास्मसंलग्नं द्वोरम्पावण-
 संयुतं धारायुसंस्थितं स्वापि संलग्नान्तरपर्वते १३२३ नदीतीरे स्थितं स्वापि शृङ्गान्तरगतं नत्वा भित्तिभिन्नानुयज्ञेहं सदाजलसभा-

पगं १३२५ रुदनद्वारशब्दार्थेङ्गकोल्लकनिवासितां कषाटछिद्रहीनच्वरात्रौचशशानादितं १३२५ स्थूलसर्पेनिवासश्चयत्रवज्राग्निद्रु
 खितं जलसावन्विजंभीरुकुञ्जङ्गुणाम्बुभीरकं १३२६ यच्चोपघातानिभवंव्रत्सहत्यान्विननथा प्रालाविहीनंयच्चापिप्रिखाहीन
 नथैवच १३२७ भित्तिवाह्यगतैर्दोरुकाष्टैरुधिरसंयुतं कृतङ्कः एतकिंसंयुक्तच्वलुक्कोरणनथैवच १३२८ प्रमशानदूषिनेंयच्चयच्चैवे
 त्यनिकास्थितं वासहीननायाम्लेच्छचारणालैष्वाधिवासितं १३२९ विवरानर्गतम्बापियच्चगोघाधिवासितं तद्गृहेनवसेत्क तो
 वसन्नपिनजीवति १३३० तस्मात्सर्वप्रयत्नेनवनयेन्मतिमान्नरः अन्यदेवप्रस्थितंदारुनैवान्यस्मिन्नयोजयेत् १३३१ नगरद्वाराये
 द्वीमान्पुराणैर्नचदारुमिः कुर्वन्नाप्नोतिमर्कंसंपदानाशमेवच १३३२ जीर्णोतुत्तनंशस्सन्नो जीर्णोत्तनेषुभं दूर्वोत्तरेनीचगताउच्च
 स्थाट्स्थिणापरे १३३३ तिर्यग्मताः सर्वदिक्षुभागेपीडावह्नुमुद्राः दक्षिणोयोजनमुच्चंपश्चिमेचाद्गोर्जन १३३४ तदद्गुत्तरेचैवन
 स्थादंश्वेदिक्रियेत् एतद्देधन्तपाणाश्चगृहाणाङ्कुषिर्नष्टिजाः १३३५ विशेषेणद्विजातीनाम्भर्माणङ्कुः प्रयाम्यतः दूर्वोत्तरेनीचभाग
 प्रनयादाव्यननाया १३३६ दण्डानाम्प्रश्चिमेयाम्येद्विज्ञानंसादंसंयुतः उर्ध्वंभक्तपुमान्यस्यगोसङ्गैस्तान्श्यदि १३३७ दक्षिणस्थं प्र
 स्येतनंद्वेधच्चविनिर्दिशेत् उच्चस्थोत्तरेनीचस्थः सत्सपाम्यगृहन्त्यजेत् १३३८ आयुःपुत्रकलत्राणिर्पतः शेषश्चिनश्यति दूर्वोत्तरे
 रेनीचैर्भवेत्तस्मैजलान्तके १३३९ मध्यभूमिर्नदोषययावदृष्टिपथेनयोः दुङ्गः स्थेत्तर्वेदिग्भागदण्डान्विणानिसम्मितान् १३४० न
 चान्यजानीयनोर्गृहसप्रवसेन्नरः सौख्यभागेतथात्रिंशच्चत्वारिंशच्चैपश्चिमे १३४१ याभ्योपच्चाशत्संस्थानिदण्डानिनीचसंस्थितः प्रा

सादृश्येयीचतथागृहं च आग्नेयवायव्यतये शरदां विवेक्षणं वेधः कश्चित्तन्त्रमेण सुतार्थिना तत्र विवर्जनीयाः १३४२ आग्नेये च दृष्टितो वेधः
नैद्विगुणभूमिषु नैवर्त्येद्वयथं यावदीशने त्रियुगङ्गु हान् १३४३ एतन्तृपानाङ्गु यिनम्वर्णं च यत्तु उर्वतः पूर्वशादिभक्तमेणीवनाह
णादिभक्तमेणच १३४४ पञ्चाशद्वज्रवाग्नीचैर्विधेयं त्रिजमन्दिरात् तथास्योग्यजनोनीचोदराडासप्तनिसम्मितान् १३४४ जलाशयस
स्थितोष्णैवेप्रान्नदराडाहरेस्युगन् यास्योषस्योहरेदेहदराडाविंशतिसम्मितान् १३४५ पृश्नाणान्तुसमासेन कथयामि पुरापुरं दशद
राडानि पर्यन्तं प्राज्ञे पूर्वनीचगं १३४६ उच्येद्वाटपादराडनीचस्यानस्थितस्य तु पश्चिमे विंशदराडानि पर्यन्तं मीढ्येने पुरवाहिनां
गेयान्दराडानि गृहानि पश्चिमे वेत्तु वैपरीत्ये पाददी नान्दराडान्यस्य ज्यत्तु क्षिमान् १३४८ प्रातश्चराडानि पर्यन्तं भवति सदा तत्रम
समभूमिषु सन्त्याज्यो वेधये द्विजपुङ्गवाः १३४९ दक्षिणे नैद्विषये भवनवेर्यस्य योगना दोषाः सुतं परणं प्रेक्षत्वे भवति सदा तत्रम
सिनां पुंसां गृहं हादं च नद्याचतुर्थी भावो भवेद्विष्वये स्थितो वा अर्धे च नीचे यमदि स्थितस्य गेहं च चाग्नेयं भवेच्च दोषः १३५० अमाव
स्योद्धवाकन्यापितृहायोगनाः सुतः तथायाम्यगृहस्याज्यन्तेरेण भूतिमिच्छता १३५१ रक्तं श्रीघलम्योष्टीपिङ्गादीकणातालुका भर्तोरह
निसाक्षिप्रंतथायाम्यगृहान्तरं १३५२ आस्तस्येन यथावेहङ्कु पुत्रेण यथाकुंक्षं दक्षिणेन यथाजम्बतथायाम्यगृहान्तरं १३५३ उदीचो म्विष्व
सेदादौ पश्चाद्याम्यन्तु विष्येत् तद्गृहं विद्यते तत्र पुत्रश्च गौहिनाशनं १३५४ ईशाने विष्वसे च्छागन्ताकागः सिंहमदाकः आग्नेयस्थगृहङ्गा
कम्वायव्यसंशेषेन नद्या १३५५ काकम्भस्येदोपश्चात्तैर्ध्वयदिक्तं छागसदृशं दशाने सिंहनामालुनैवृते १३५६ सिंहो भक्षयेतेरेन ॥ ४१

नमस्कारेण भस्करः आग्नेयादिज्ञानेनैव त्रयस्य जावर्णसङ्कृताः १३५० ज्ञानिभ्यश्चाश्चौषधिविदिरस्यानैव दोषदाः वैपरीत्येन वैधः स्यात् ननु ह्य
णां स्थितेऽथतः १३५८ उत्तरे द्विगुणा भूमिः सप्ताभूमिश्च पूर्वैकं पश्चिमे त्रिगुणा भूमिः क्रोशं भेकं तु दक्षिणे १३५९ मेतल्लासं स्थितं क्रैहृन्धारस्याभिमु
खं च यत् ननु हं ननु भूमौ क्रोशं यद्विज्ञेयं तत्र स्थितं दशकुलमेखलास्याच्चतुर्थांशो नक्तृह्वात् नगरा द्विगुणा भूमिः परित्याज्या सुभे सुता १३६१
नगरं कुलयेच्छान्यतत्र वैधुत्विनिर्दिशेत् यस्मिन्मूर्धे जनास्ते र्वेयुतायास्ति पितृस्यं १३६२ मार्गः प्राएव विज्ञेयः शोषाः देशान्तरमिति गृह्ण
मिषु येनान्ते गृह्णादृष्टिणां सदा भयदा उन्नतसन्नापकारकास्तत्र कारयेत् यथायाभ्यन्तथा वायं यथावायन्तथा उदक् १३६४ यथा उदक् त
थाश्च वैफलं साम्यं प्रकीर्तिते आकर्षयद्यथा पौषमारुह्य भवनं नरः १३६५ विलोक्य यतिवाणेन लक्ष्मं च नं भिनम्रितः मूलात्रदीर्घाकाशां न जले
नाष्टरितं स्थलं १३६६ नविकी नहुः चिद्रेन्ध्रे रंदं तस्य नदोषदं कुपेष्टाने प्रयावापीतडागे च जलाशये १३६७ मन्दिरे देवसंदं नैचैत्ये प्राकारतो
रणे सतनं वसंते वास्तुगन्धस्य ह्नुः हं शुभं १३६८ दक्षिणे निर्मोक्षे वतथा यच्चिमर्दयोः मार्गयोर्भेलनं यत्र तच्चतुष्यथमीरितं १३६९ आ
देशे गृह्णद्दक्षिणाभागसंस्थं पश्चात्तयोत्तरं मूर्धस्थानं हनन्नुत्तरेण दृष्टिं कदाचन १३७० तथैव पश्चिमे र्वेवलं मध्यगजङ्कः तथैव सुखदं
क्रांसदं न पश्चिमे स्थितं १३७१ विषमे मभूमिद्वेधेन वैधश्च नोचने गृहस्थ दक्षिणे भागे ह्नुः पोटोषप्रदो मूर्तिः १३७२ अपत्यहानि भूनाशस्त्वथवा
ते गमन्नुतं अदर्शने नदीपारे दूरे वा समं ह्नुमिषु १३७३ न वेधेने गृहाः सर्वे यथोक्ता विदिशि स्थिताः अथ तस्य सुसयदो ह्नुः राभ्यं क्रमेण च
१३७४ पूर्वो दिदिह्नुवेधः स्यात् सर्वेषां प्राक्तना विदुः राजवृक्षं तस्यानिर्गशा म्रकङ्कः दल्ली फलं १३७५ पूर्वो दिर्कर्मयोगे न वेधन्येत न दुप्रास्ता

三

५॥ आयेयद्विजनेष्वेवस्थीणिजोयकटम्बकाः १३७६ करटकाकटलीसभाः वेधनेचफलहुभाः विवरस्युर्वेदिभागेदक्षिणैर्ममन्दिरे ५
 द्विभेयोस्तरनोयंखातमुतसंज्ञके दुर्लभफलिनोदस्ताः द्वास्त्यदाकटक्षिण १३७८ पश्चिमेजलजादस्ताः पुनोभयेदायकाः स्त्रीरि
 णस्यार्थेनाश्रयफलिनोदोषदाः मृगाः इशदरडा निपर्येनमेषोअनोपुरवासिनां कसहृच्छादिमैंगंचव्याधिगोकन्धनक्षतिः १३८०
 तीथ्यन्तरेणदोषः स्यान्नदोषमार्गमभ्यगं विदिच्छांनैवेवेधन्नुनवेधन्नुतसदा १३८१ नीचस्थानेभवेद्वेधः कोणवेधस्तथैवच भित्त्यंत
 रेनदोषः स्वामदोषश्चैत्यमध्यमं १३८२ नदोषः पुक्कयन्नस्पन्दोषोवाणयातके मद्योषस्तुविकोणेनुनदोषंफलदस्ताके १३८३ नदो
 वन्नीचजातेषुनदोषंभग्रमन्दिरे चतुष्यथासैनभवेद्वेधोजीर्णोर्गृह्णान्तरे १३८४ अत्युच्चमतिनीचश्चमध्येविषमलेद्यनं अलर्जलादि
 पतनेवेभदोषोनविद्यते १३८५ अन्नगोरोपितीरस्ताः विल्वद्वह्मिमेकाश्राः नतत्रंवेधदोषः स्यात्सत्यम्यस्तधुवाच्छुनं १३८६ षड्वर्षेस्त्रिप
 नेस्लामीगतश्रीः ननमेभवेत् चतुर्थेपुत्रनाशः स्यात्सर्वनाशस्तथाष्टमे १३८७ पक्षेणमासेनचतुत्रयेणसम्बत्तरेणपिफलस्विधने सुभा
 युभंसेममिदं चतुर्थेसुजातः परंतत्रविचारमस्ति १३८८ मानङ्गोदक्षिणेभागेधर्वेपश्चानयोमरे सिंकोविधनेमरणंपुत्राणाद्योषदस्यहृत् ॥
 १३८९ पूर्वैरुषज्जातोयेध्वजंदोषकारम्महत् इतिकएदीरकेगेहोयाप्यपश्चिमदिक्स्थितौ १३९० पूर्वोत्तरेध्वजोस्ताणाम्हापीडाकरी
 मती अवरीः पुणरुक्षेच्चपनसैर्दाडिभैलया १३९१ जालीभिर्महिकाभिश्चशतपत्रैश्चकेसरेः नालिकेरैश्चपुष्पैश्चकर्णिकारैश्चकिंशुर्कैः
 १३९२ वेष्टितंभवनन्दुणं सर्वसौरव्यप्रदायकं आदौरुक्षणिविन्यस्यपञ्चाङ्गेक्षणिविन्यसेत् १३९३ अन्यथायदिकुर्मनुतद्दहनैव
 रामः ४२

5

शोभनं नगरं विन्यसेदादौ पर्वकाद्रेः सानि विन्यसेत् १३९४ अन्यथा मर्दि कुर्वोणस्तदाननुभमादिशेत् पीताथ पूर्वैकपित्वाहुताश्रेया म्येचक
 णानि च्छेत्तीचस्यामा मुक्ताप्रतीच्यां हरितयचौ च्छेत्ताथ सौम्येयवलाचर्दशे १३९५ इष्टान्नसर्वेयोमैध्ये च्छेत्तापश्चिमैर्नैऋते तयोर्मध्ये
 रक्तचूर्णोपनाकापरिकीर्तिना १३९६ सर्वेवर्णोत्तया मध्येपताकां किरणीयुता बहुप्रमाणकर्तव्यास्तं वाहुप्रमाणकं १३९७ यद्द्वारमार्गे भवेत्तु
 ध्वजः कोटशहस्रकः सप्तभ्योस्य विधिवत्स्थप्यः सयगटाभरणीकृतः १३९८ पुष्पमालान्वितः स्थायोद्धारमार्गे यदक्षिणे इति मोक्तव्यास्तु
 शास्त्रमूर्ध्वङ्गः गोपधीमेने १३९९ गर्गोत्पराशरः प्राप्नोतस्मात्प्राप्तुं हृत्स्वः दृष्ट्वा द्वादिश्वकर्माप्राप्तवान्वास्तुशास्त्रकैः १४०० सविश्वकर्
 मजगताहिताय कथयत्युनः वासुदेवदिक्पुनर्भूत्येकं भक्तिर्नैव वीव १४०१ दृष्टम्यविचित्रं परमं रहस्यं यः पठेन्नरः तस्मादवितथा वाणीस
 त्वं सत्यं वदाम्यहं १४०२ अथ सविमलविद्योविश्वकर्मा महात्मा सकलसुखवशिष्टः सर्वेष्टास्त्वार्येवेत्ता सकलसुरगणानां स्ववधारः कृत्वा
 ज्ञाभवननिवसनां सच्छस्त्रमेतच्छकार १४०३ इति ब्रह्मसौक्तविश्वकर्मे प्रकाशे विश्वकर्मेणोक्तं वास्तुशास्त्रे त्रयोदशोऽध्यायः १३ ॥ १०॥

॥ इति विश्वकर्माप्रकाशसमाप्तम् ॥

